

ZAKON O OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

I. SPLOŠNE DOLOČBE

a. Uvodne določbe

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa pravila delovanja trga z električno energijo, proizvodnje, prenosa, distribucije, shranjevanje in dobave električne energije, skupaj z določbami za varstvo končnih odjemalcev, načine in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb na področju prenosa in distribucije električne energije ter trga z električno energijo, načela in ukrepe za doseganje zanesljive oskrbe z električno energijo, ureja ukrepe za preprečevanje energetske revščine in druga vprašanja oskrbe z električno energijo.

2. člen (prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

- (1) S tem zakonom se prenaša v slovenski pravni red Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 125; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/944/EU)
- (2) S tem zakonom se prenaša v slovenski pravni red 17. člen Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU).
- (3) Ta zakon ureja način izvajanja:
 - Uredbe (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1–21; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2019/941);

- Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54–124; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2019/943);
- Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018 str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1999/EU).

3. člen (namen zakona)

Namen zakona je zagotoviti konkurenčno, varno, zanesljivo in dostopno oskrbo z električno energijo ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja in vzpostaviti celovite konkurenčne, prožne, pravične in pregledne trge električne energije.

4. člen (pomen izrazov)

V tem zakonu imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »**agencija**« je Agencija za energijo, ki je v skladu z zakonom ustanovljena kot nacionalni regulativni organ Republike Slovenije na področju trga z energijo,
2. »**agregator**« pomeni udeleženca na trgu, ki je dejaven na področju agregiranja,
3. »**agregiranje**« pomeni dejavnost, ki jo opravlja fizična ali pravna oseba, ki povezuje odjem ali proizvodnjo električne energije več končnih odjemalcev, z namenom prodaje, nakupa ali dražbe na katerem koli trgu električne energije;
4. »**aktivni odjemalec**« pomeni končnega odjemalca ali skupino končnih odjemalcev, ki delujejo skupaj, ki porablja ali shranjuje električno energijo, proizvedeno na njegovih lokacijah znotraj omejenih območij ali na drugih lokacijah, ali ki prodaja energijo, ki jo sam proizvede, ali sodeluje v programih prožnosti ali programih energetske učinkovitosti, pod pogojem, da te dejavnosti niso njegova osnovna gospodarska ali poklicna dejavnost;
5. »**bilančna pogodba**« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba z operaterjem trga za električno energijo uredi dobavo izravnalne energije in finančno poravnavo odstopanj v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
6. »**bilančni obračunski interval**« pomeni bilančni obračunski interval, kot je opredeljen v točki 15 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
7. »**bilančno odgovorni akter**« pomeni bilančno odgovornega akterja, kot je opredeljen v točki 14 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;

8. »**certifikat**« pomeni odločbo, s katero agencija certificira systemskega operaterja;
9. »**distribucija**« pomeni transport električne energije po distribucijskem sistemu in ne vključuje dobave;
10. »**distribucijski operater**« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnost distribucijskega operaterja električne energije in je odgovorna za obratovanje distribucijskega sistema, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in za razvoj tega na območju v njegovi pristojnosti, za medsebojne povezave z drugimi sistemi in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji električne energije;
11. »**dobava**« pomeni prodajo, vključno z nadaljnjo prodajo, elektrike odjemalcem;
12. »**dobavitelj**« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave, in ne pomeni proizvajalca, razen če se proizvajalec uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
13. »**dolgoročno načrtovanje**« pomeni dolgoročno načrtovanje potrebnih naložb v proizvodnjo ter prenosne in distribucijske zmogljivosti za zadostitev povpraševanja sistema po električni energiji in zagotovitev zanesljive oskrbe odjemalcev;
14. »**elektroenergetsko podjetje**« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije, agregiranja, prilagajanja odjema, shranjevanje energije, dejavnost operaterja trga z električno energijo, elektrooperaterja, dobave ali nakupa elektrike in je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, in ne vključuje končnih odjemalcev;
15. »**elektrooperater**« pomeni systemskega operaterja ali distribucijskega operaterja;
16. »**energetska skupnost državljanov**« pomeni pravno osebo:
 - (a) ki temelji na prostovoljnem in odprtem sodelovanju in ki jo dejansko nadzorujejo člani ali družbeniki, ki so fizične osebe, lokalni organi, vključno z občinami, ali mala podjetja;
 - (b) katere primarni namen je zagotoviti okoljske, gospodarske ali družbene koristi skupnosti za svoje člane ali družbenike ali za lokalna območja, na katerih obratuje, in ne ustvarjanje finančnih dobičkov ter
 - (c) ki lahko sodeluje pri proizvodnji, vključno s proizvodnjo iz obnovljivih virov, dobavi električne energije, porabi, agregiranju, shranjevanju energije, storitvah energetske učinkovitosti ali zagotavljanju storitev polnjenja električnih avtomobilov ali pa svojim članom ali družbenikom zagotavlja druge energetske storitve;
17. »**energetska učinkovitost**« pomeni razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo glede na dovedeno energijo;
18. »**energija iz obnovljivih virov**« pomeni energijo iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč vetrno, sončno (sončni toplotni in sončni fotovoltaični viri) in geotermalno energijo, energijo okolice, energijo plimovanja, valovanja in drugo energijo morja, vodno energijo, ter iz biomase, deponijskega plina, plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odplak, in bioplina;
19. »**gospodinjiski odjemalec**« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo za svojo lastno rabo v gospodinjstvu, in ne vključuje trgovskih ali poklicnih dejavnosti;

- 20.»**horizontalno integrirano podjetje**« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje za prodajo, prenosa, distribucije, elektrooperaterja, dejavnost operaterja trga z električno energijo ali dobave električne energije in neko drugo neelektroenergetsko dejavnost;
- 21.»**informacije na računu**« pomeni vse informacije na računih končnih odjemalcev, razen zahtevka za plačilo;
- 22.»**integrirano elektroenergetsko podjetje**« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
- 23.»**interkonektor**« pomeni naprave in opremo za povezavo elektroenergetskih sistemov;
- 24.»**interoperabilnost**« pomeni zmožnost dveh ali več energetskih ali komunikacijskih omrežij, sistemov, naprav, aplikacij ali sestavnih delov, da v zvezi z naprednim merjenjem porabe delujejo v medsebojni povezavi, si izmenjujejo informacije in jih uporabljajo za opravljanje zahtevanih funkcij;
- 25.»**izravnalna energija**« pomeni izravnalno energijo, kot je opredeljena v točki 11 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- 26.»**izravnalni trg z električno energijo**« pomeni organizirani trg izravnalne energije;
- 27.»**izravnava**« pomeni izravnavo, kot je opredeljena v točki 10 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- 28.»**izvedeni finančni instrument za trgovanje z električno energijo**« pomeni finančni instrument, opredeljen v 5., 6. ali 7. točki drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 - popr., 66/19, 49/20 - ZIUZEOP), če se nanaša na električno energijo;
- 29.»**končni odjemalec**« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo za svojo lastno rabo in ima prevzemno-predajno mesto registrirano pri operaterju;
- 30.»**mali poslovni odjemalec**« je odjemalec na nizki napetosti, ki ni gospodinjiski odjemalec in ima priključno moč manjšo od 43 kW;
- 31.»**malo podjetje**« pomeni podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR;
- 32.»**mikropodjetje**« pomeni podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR;
- 33.»**merilna točka**« je administrativna entiteta, kjer se merijo ali izračunavajo produkti energije in moči, ki ima lahko enolično opredeljeno bilančno pripadnost, na podlagi katere se izvaja proces menjave dobavitelja oziroma agregatorja, obračun omrežnine in prispevkov za prevzemno predajno mesto in za katero so definirani ostali komercialni poslovni procesi;
- 34.»**nadzor**« pomeni pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
- a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
 - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;
- 35.»**najboljše razpoložljive tehnike**« pomenijo najučinkovitejše, najnaprednejše praktično uporabne tehnike v zvezi z varstvom in zaščito podatkov v okolju naprednega merjenja, ki načeloma zagotavljajo podlago za skladnost s pravili Evropske unije za varstvo podatkov in varnost;
- 36.»**naprava za shranjevanje energije**« pomeni, v elektroenergetskem sistemu, napravo, v kateri se shranjuje energija;

37. »**napredni merilni sistem**« pomeni elektronski sistem, ki lahko meri električno energijo, dovedeno v omrežje, ali električno energijo, prejeta iz omrežja, ki zagotavlja več informacij kot običajni števec in ki je opremljen za pošiljanje in prejemanje podatkov v obliki elektronske komunikacije za namene obveščanja, spremljanja in nadzora; obsega napredne števce, merilne centre, ter pripadajočo komunikacijsko infrastrukturo in je povezan z nacionalnim podatkovnim vozliščem;
38. »**napredni števec**« pomeni elektronsko napravo, ki meri električno energijo v urnih ali krajših intervalih in te informacije posreduje na zahtevo najmanj dnevno elektrooperaterju za potrebe izvajanja monitoringa in obračunavanja in v skoraj realnem času odjemalcu oziroma z njegove strani pooblaščenim tretjim osebam. Napredni števec omogoča dvosmerno komunikacijo med števcem in merilnim centrom elektrooperaterja in je del naprednega merilnega sistema.
39. »**nefrekvenčna sistemska storitev**« pomeni storitev, ki jo sistemski operater ali distribucijski operater uporablja za regulacijo napetosti v ustaljenem stanju, hitre injekcije jalove moči, vztrajnost za stabilnost lokalnega omrežja, kratkostični tok, zmožnost zagona brez zunanega vira napajanja in zmožnost otočnega obratovanja;
40. »**neposredni vod**« pomeni vod, ki povezuje izdvojeno elektrarno z izdvojenim odjemalcem, ali vod, ki povezuje proizvajalca električne energije in dobavitelja električne energije zaradi neposredne oskrbe njegovih lastnih objektov, hčerinskih podjetij in odjemalcev;
41. »**neodvisni agregator**« pomeni udeleženca na trgu, ki opravlja dejavnosti agregiranja in ni povezan z dobaviteljem odjemalca;
42. »**običajni števec**« pomeni analogni ali elektronski števec, ki ni opremljen za pošiljanje in sprejemanje podatkov;
43. »**območje distribucijskega sistema**« pomeni funkcionalni del distribucijskega sistema električne energije s svojim nadzornim sistemom, na katerem se lahko ločeno izvaja dejavnost distribucijskega operaterja;
44. »**odjemalec**« pomeni trgovca ali končnega odjemalca električne energije;
45. »**odprta pogodba o dobavi**« pomeni pravni posel na trgu z elektriko, ki določa bilančno pripadnost merilnih točk;
46. »**omrežnina**« pomeni znesek, ki ga je za uporabo elektroenergetskega sistema dolžan plačati uporabnik sistema;
47. »**operater trga**« pomeni izvajalca obvezne državne gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko;
48. »**pogodba o članstvu v bilančni shemi**« pomeni pravni posel, na podlagi katerega operater trga z električno energijo fizično ali pravno osebo uvrsti v bilančno shemo;
49. »**pogodba o dobavi**« pomeni odprto ali zaprto pogodbo o dobavi električne energije, ne vključuje pa izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje z električno energijo;
50. »**pogodba o izravnavi**« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba s članom bilančne sheme trga z elektriko uredi dobavo izravnalne energije in poravnavo v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
51. »**pogodba o uporabi sistema**« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in uporabnik sistema, na podlagi katere se uporabnik sistema zaveže plačevati omrežnino za uporabo omrežja, elektrooperater pa se

- uporabniku zaveže omogočiti oddajo električne energije v sistem oziroma odjem električne energije iz sistema;
- 52.»**pogodba o priključitvi**« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in imetnik soglasja za priključitev, na podlagi katere se urejajo odnosi v zvezi s priključkom, omrežnino za priključno moč in plačilom za priključitev na omrežje;
- 53.»**pogodba z dinamičnimi cenami električne energije**« pomeni pogodbo o dobavi električne energije med dobaviteljem in končnim odjemalcem, ki odraža spreminjanje cen na trenutnih trgih, tudi s trgi za dan vnaprej in trgi znotraj dneva, v intervalih, ki so najmanj enaki frekvenci tržne poravnave;
- 54.»**polnilno mesto**« pomeni vmesnik, na katerem je mogoče polniti po eno električno vozilo ali zamenjati akumulator po enega električnega vozila hkrati;
- 55.»**popolnoma integrirani omrežni elementi**« pomeni omrežne elemente, ki so integrirani v prenosni ali distribucijski sistem, vključno z objektom za shranjevanje, in se uporabljajo zgolj za zagotavljanje sigurnega in zanesljivega obratovanja prenosnega ali distribucijskega sistema, ne pa tudi za izravnavo ali upravljanje prezasedenosti;
- 56.»**porazdeljena proizvodnja**« pomeni obrate za proizvodnjo električne energije, priključene na distribucijski sistem;
- 57.»**poslovni odjemalec**« pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje električno energijo, ki ni namenjena za rabo v lastnem gospodinjstvu, in vključuje proizvajalce, industrijske odjemalce, mala in srednja podjetja, poslovne subjekte in trgovce na debelo;
- 58.»**povezani sistem**« pomeni prenosne in distribucijske sisteme, ki so povezani z enim ali več interkonektorji;
- 59.»**povezano podjetje**« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo v smislu 56. ali 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 100/11 - skl. US, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;
- 60.»**proizvajalec**« pomeni pravno ali fizično osebo, ki proizvaja elektriko in ima prevzemno predajno mesto, registrirano pri operaterju;
- 61.»**proizvodnja**« pomeni proizvodnjo električne energije;
- 62.»**prenos**« pomeni prenos električne energije po prenosnem sistemu;
- 63.»**prevzemno-predajno mesto**« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer se izvajata prevzem in predaja električne energije in na katerem se praviloma izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja realiziranih količin o oddaji in odjemu električne energije, za kar se določijo ustrezne merilne točke, pri čemer se vsakemu prevzemno-predajnemu mestu dodeli najmanj ena merilna točka;
- 64.»**prezasedenost**« pomeni prezasedenost, kot je opredeljena v točki 4 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- 65.»**prilagajanje odjema**« pomeni spremembo električne obremenitve s strani končnih odjemalcev glede na njihove običajne ali trenutne vzorce porabe kot odziv na tržne signale, vključno s časovno spremenljivimi cenami električne energije ali plačili spodbud, ali kot odziv na sprejem ponudbe končnega odjemalca, bodisi samega bodisi z agregiranjem, za prodajo znižanja ali zvišanja odjema po določeni ceni na organiziranih trgih, kakor so opredeljeni v točki 4 člena 2 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 1348/2014 z dne 17. decembra 2014 o sporočanju podatkov v skladu s členom 8(2) in (6) Uredbe

(EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL L 363, 18.12.2014, str. 121–142);

- 66.»**plačilo za zamenjavo dobavitelja**« pomeni znesek plačila ali kazni zaradi zamenjave dobavitelja ali agregatorja, vključno z odstopninami, ki ga dobavitelji, udeleženci na trgu, dejavni na področju agregiranja ali operaterji sistemov neposredno ali posredno naložijo odjemalcem;
- 67.»**regionalni koordinacijski center**« pomeni regionalni koordinacijski center, ustanovljen v skladu s 35. členom Uredbe (EU) 2019/943;
- 68.»**regulirani letni prihodek**« pomeni reguliran letni prihodek elektrooperaterja posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in drugih prihodkov ter je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;
- 69.»**regulativno obdobje**« pomeni obdobje enega ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
- 70.»**regulativni okvir**« pomeni vrednostno opredelitev upravičenih stroškov elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, omrežnin, drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
- 71.»**shranjevanje energije**« pomeni odložitev končne uporabe električne energije na pozneje, kot je bila proizvedena, ali pretvorbo električne energije v obliko energije, ki jo je mogoče shranjevati, shranjevanje takšne energije in poznejše ponovno pretvarjanje te energije v električno energijo ali uporaba kot drugi nosilec energije;
- 72.»**sistem**« pomeni elektroenergetske objekte, naprave in omrežja, ki se uporabljajo za dejavnost elektrooperaterja;
- 73.»**sistemska storitev**« pomeni storitev, potrebno za obratovanje prenosnega ali distribucijskega sistema, vključno s storitvami za izravnavo sistema in nefrekvenčnimi sistemskimi storitvami, vendar ne tudi za upravljanje prezasedenosti ter se podrobneje opredelijo v sistemskih obratovalnih navodilih iz 125. člena tega zakona;
- 74.»**sistemski operater**« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost sistema prenosnega operaterja prenosa električne energije in je odgovorna za obratovanje prenosnega sistema, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in za razvoj le-tega na območju njegove pristojnosti, za medsebojne povezave z drugimi sistemi in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu električne energije; sistemski operater izvaja naloge operaterja prenosnega sistema, kot jih določa Uredba (EU) 2019/943;
- 75.»**skoraj realni čas**« v zvezi z naprednim merjenjem pomeni kratek čas, navadno do nivoja sekunde ali najdlje do bilančnega obračunskega intervala na nacionalnem trgu;
- 76.»**tarifa**« pomeni strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za elektroenergetski sistem;
- 77.»**tarifna postavka**« je vrednost posameznega tarifnega elementa za uporabo omrežja, izražena v denarni enoti na obračunsko enoto;
- 78.»**trgi električne energije**« pomeni trge, vključno z bilateralnimi trgi in borzami električne energije, za trgovanje z energijo, zmogljivostjo, storitvami izravnave in pomožnimi storitvami v vseh časovnih okvirih, vključno s terminskimi trgi, trgi za dan vnaprej in trgi znotraj dneva;

- 79.»**trgovec**« pomeni fizično ali pravno osebo, ki po zaprti pogodbi kupuje električno energijo z namenom ponovne prodaje znotraj ali zunaj sistema, kjer ima ta oseba sedež;
- 80.»**udeleženec na trgu**« pomeni udeleženca na trgu, kot je opredeljen v točki 25 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- 81.»**uporabnik sistema**« pomeni proizvajalca, končnega odjemalca ali izvajalca shranjevanja energije;
- 82.»**upravičeni stroški**« so tisti stroški, ki jih elektrooperaterju na podlagi metodologije iz 97. člena tega zakona določi oziroma prizna agencija;
- 83.»**vertikalno integrirano podjetje**« pomeni elektroenergetsko podjetje ali skupino elektroenergetskih podjetij, v katerih lahko nadzor iz 34. točke tega člena izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa ali distribucije in vsaj eno od dejavnosti proizvodnje ali dobave električne energije;
- 84.»**vrstni red gospodarnosti**« pomeni razvrstitev virov dobave električne energije skladno z gospodarskimi merili;
- 85.»**zanesljivost**« pomeni zanesljivost oskrbe z elektriko;
- 86.»**zaprta pogodba o dobavi**« pomeni pravni posel med člani bilančne sheme trga z električno energijo, pri katerem je količina dobavljene električne energije v relevantnem časovnem obdobju določena za vsak obračunski interval;
- 87.»**zaprt distribucijski sistem**« je od javnega distribucijskega omrežja izdvojeno omrežje, ki je pod pogoji iz tega zakona namenjeno distribuciji električne energije na geografsko zaokroženem industrijskem ali trgovskem območju, ali območju skupnih storitev in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjstvih odjemalcev, ter je neposredno priključen na prenosno omrežje.

b. Elektroenergetske dejavnosti, trg in obveznosti v javnem interesu

5. člen **(elektroenergetske dejavnosti)**

(1) Elektroenergetske dejavnosti obsegajo:

- proizvodnjo električne energije,
- dobavo električne energije,
- trgovanje z električno energijo
- shranjevanje energije,
- agregiranje,
- dejavnost sistemskega operaterja,
- dejavnost distribucijskega operaterja,
- dejavnost operaterja trga z električno energijo.

(2) Dejavnosti proizvodnje, dobave in trgovanja z električno energijo, shranjevanja energije in agregiranja se opravljajo prosto na trgu, na katerem se udeleženci med seboj svobodno dogovorijo o količini in ceni dobavljene električne energije ali storitve. Uporabniki sistema imajo pravico izbire in zamenjave

dobavitelja, od katerega kupujejo ali mu prodajajo električno energijo ter agregatorja, s katerim sklenejo pogodbo o izvajanju energetske storitve. Trgovci sklepajo med seboj zaprte pogodbe, razen v primeru prezasedenosti, kjer se pravica do sklepanja pogodb dodeljuje skladno z Uredbo (EU) 2019/943. Dobavitelji sklepajo odprte pogodbe o dobavi ali odkupu od uporabnikov sistema, ne glede na mesto priključitve. Dobavitelji, trgovci in agregatorji morajo imeti izravnano bilanco, v primeru neizravnane bilance se odstopanja obračunavajo skladno s pravili, ki jih na podlagi četrtega odstavka 84. člena tega zakona sprejme operater trga.

- (3) Dejavnosti sistemkega operaterja, distribucijskega operaterja in dejavnost operaterja trga z električno energijo so obvezne državne gospodarske javne službe.
- (4) Sistemski operater izvaja gospodarsko javno službo na prenosnem sistemu, ki obsega elemente elektroenergetskega sistema na 400 in 220 kilovoltni ravni, distribucijski operater pa na distribucijskem sistemu, ki obsega elemente na napetostnih ravneh, nižjih od 110 kilovoltov. Vlada z uredbo podrobneje opredeli, elemente na 110 kilovoltni ravni, ki spadajo v prenosni oziroma v distribucijski sistem, pri čemer upošteva zlasti dejansko funkcionalnost vodov in stikališč, obstoječe stanje, minimizacijo potrebnih lastniških prenosov in plačil ter lastniško enotnost posameznih zank.

6. člen (trg električne energije)

- (1) Na trgu električne energije se udeleženci svobodno dogovarjajo o količini in ceni dobavljene električne energije. V skladu z določbami tega zakona, predpisov Evropske unije in predpisov ter splošnih aktov, izdanih za njegovo izvrševanje, udeleženci na trgu prosto vstopajo na trg, delujejo na trgu in iz njega izstopajo, ter čezmejno trgujejo. Zagotovljena mora biti učinkovita konkurenca med dobavitelji.
- (2) Elektroenergetska podjetja morajo svojo dejavnost izvajati tako, da zagotavljajo delovanje konkurenčnega, zanesljivega, nediskriminatornega in z okoljskega vidika trajnostnega trga električne energije.
- (3) Za elektroenergetska podjetja veljajo pregledna, sorazmerna in nediskriminatorna pravila, zlasti na področju bilančne odgovornosti, dostopa do trgov električne energije, dostopa do podatkov, zamenjave dobaviteljev s strani odjemalcev in obračunavanja.
- (4) Končni odjemalci so lahko v skladu z določbami tega zakona, predpisov Evropske unije in predpisov ter splošnih aktov, izdanih za njegovo izvrševanje, udeleženci na trgu električne energije, tudi prek prilagajanja odjema.
- (5) Država, lokalne skupnosti in izvajalci gospodarskih javnih služb po nepotrebnem ne ovirajo naložb v spremenljivo in prožno proizvodnjo energije,

shranjevanje energije, ali uvedbo elektromobilnosti in v nove interkonektorje med državami članicami. Cene električne energije morajo odražati dejansko povpraševanje in ponudbo.

- (6) Pri investicijah v nove interkonektorje se upoštevajo cilji na področju elektroenergetskih medsebojnih povezav, določeni v točki 1 člena 4(d) Uredbe (EU) 2018/1999.
- (7) Ko udeleženci iz tretjih držav delujejo na trgu električne energije v Republiki Sloveniji, morajo spoštovati veljavno pravo Evropske unije in zakone ter predpise Republike Slovenije, vključno s tistimi, ki se nanašajo na varstvo okolja in varnostno politiko.

7. člen (obveznosti javnih storitev)

- (1) Elektroenergetska podjetja, ki izvajajo gospodarske javne službe iz tega zakona, morajo zagotoviti:
- trajno in nepretrgano obratovanje sistema v okviru omejitev, ki jih določajo stanje tehnike in standardi kakovosti oskrbe;
 - varno in zanesljivo obratovanje ter vzdrževanje sistema;
 - razvoj sistema;
 - priključitev uporabnikov sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
 - zagotavljanje sistema, ki omogoča odjemalcem prosto izbiro dobavitelja, proizvajalcem in dobaviteljem pa prosto prodajo ter nakup električne energije;
 - zaračunavanje uporabe sistema;
 - dolgoročno načrtovanje razvoja sistema;
 - zagotavljanje nujne oskrbe ranljivih odjemalcev;
 - zagotavljanje zasilne oskrbe;
 - druge obveznosti, določene z zakonom ali drugim predpisom.
- (2) Agencija za energijo, v sklopu letnega poročila o stanju energetike, obvešča Evropsko komisijo (v nadaljnjem besedilu Komisija) o vseh ukrepih, ki so uveljavljeni za izpolnitev zasilne oskrbe in obveznosti javnih storitev, vključno z varstvom potrošnikov in okolja, ter o njihovem možnem vplivu na nacionalno in mednarodno konkurenco.

8. člen (izključne pravice)

Zaradi zagotavljanja opravljanja obveznosti obveznih državnih gospodarskih javnih služb iz prejšnjega člena vlada skladno s predpisi o gospodarskih javnih službah in o javno-zasebnem partnerstvu ter skladno s tem zakonom podeli izključno pravico opravljati gospodarsko javno službo dejavnost systemskega operaterja, izključno

pravico za opravljanje dejavnosti distribucijskega operaterja ter izključno pravico za opravljanje dejavnosti operaterja trga z električno energijo.

c. Organiziranje dostopa do sistema

Splošne določbe o dostopu do sistema

9. člen

(načelo reguliranega dostopa do sistema)

- (1) Oskrba z električno energijo se izvaja po načelu reguliranega dostopa tretje strani do sistema. Uporabniki sistema plačujejo stroške sistema na podlagi tarifnih postavk, predhodno objavljenih skladno s 119. členom tega zakona.
- (2) Osebe, ki želijo postati uporabniki sistema in elektrooperaterji, imajo pravico do priključitve na sistem, skladno z merili v sistemskih obratovalnih navodilih.
- (3) Elektrooperater vsakemu uporabniku sistema ali elektrooperaterju v soglasju za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona določi obseg pravice do uporabe sistema, tako da določi največjo priključno moč ali drugo obratovalno omejitev.
- (4) Pred pričetkom oddaje električne energije v sistem ali odjema električne energije iz sistema oziroma pred priključitvijo na sistem skleneta elektrooperater in uporabnik sistema pogodbo o uporabi sistema v okviru omejitev iz prejšnjega odstavka. Elektrooperater mora pred sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema obvestiti uporabnika sistema o pravicah in obveznostih izbire dobavitelja in seznaniti končnega odjemalca s seznamom dobaviteljev končnim odjemalcem.
- (5) Pred priključitvijo na sistem mora uporabnik sistema skleniti tudi vsaj eno pogodbo o dobavi ali pa operaterju prijaviti, da sam dobavlja svojemu prevzemno-predajnemu mestu, ob izpolnjevanju pogojev iz 89. člena zakona (bilančna shema).

10. člen

(zavrnitev priključitve)

- (1) Elektrooperater lahko zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve uporabnika sistema zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali če bi mu povečan odjem oziroma oddaja energije onemogočil izvajanje obveznosti javne službe iz 7. člena tega zakona.
- (2) Razloge za zavrnitev priključitve ali zavrnitev zmanjšanja obratovalne omejitve mora elektrooperater ustrezno utemeljiti na podlagi objektivnih ter tehnično in ekonomsko upravičenih meril in te razloge nemudoma pisno sporočiti osebi, ki

zahteva priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve. Zavrtnjeni osebi mora operater omogočiti tudi vpogled v vso dokumentacijo, ki je povezana z zavrtnitvijo.

- (3) O sporih v zvezi s priključitvijo ali zmanjšanjem obratovalne omejitve odloča agencija po postopku, določenem v zakonu, ki ureja agencijo.
- (4) Elektrooperater, ki zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, je dolžan na zahtevo zavrtnjene osebe izvesti potrebne razširitve sistema, če je to gospodarno ali če je ta oseba, lahko tudi skupaj z drugimi osebami, pripravljena plačati stroške razširitve.
- (5) Če po pogajanjih med elektrooperaterjem in osebo iz prejšnjega odstavka ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti sistema, odloči o tem na zahtevo te osebe agencija po postopku, določenem z zakonom, ki ureja agencijo, ter določi pogoje povečanja zmogljivosti sistema ali zavrne zahtevo.

Pogodba o uporabi sistema in pogodba o dobavi električne energije končnim odjemalcem

11. člen (pogodba o uporabi sistema)

- (1) Če elektrooperater zahteve za priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve ne zavrne v skladu s prejšnjim členom, mora uporabniku sistema zagotoviti uporabo prenosnega ali distribucijskega sistema s sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema, na podlagi katere se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, elektrooperater pa se zaveže uporabniku omogočiti oddajo električne energije v sistem oziroma odjem električne energije iz sistema v okviru postavljene obratovalne omejitve. Če se spremenijo obratovalne omejitve prevzemno-predajnega mesta skladno s 128. členom tega zakona, je to razlog za spremembo pogodbe o uporabi sistema.
- (2) Uporabnik sistema lahko pogodbo o uporabi distribucijskega sistema z distribucijskim operaterjem sklene sam ali pa jo po njegovem pooblastilu zanj sklene dobavitelj, ki mu dobavlja električno energijo.
- (3) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o uporabi sistema pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da uporablja njegovo prevzemno-predajno mesto.
- (4) Dobavitelj lahko končnim odjemalcem izdaja enotni račun za dobavljeno električno energijo in za omrežnino. Elektrooperater mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za prevzemno-predajna mesta, za katera

je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca. Elektrooperater lahko zavrne sklenitev pogodbe z dobaviteljem o plačevanju omrežnine ali od te pogodbe odstopi, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za pogodbene obveznosti.

- (5) Podrobnejša pravila o sklepanju in izvajanju pogodb o uporabi sistema ter načinu plačevanja omrežnine in merilih ter vrstah oblik za zagotavljanje ustreznega zavarovanja določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

12. člen (pogodba o dobavi)

- (1) Dobavitelj in uporabnik sistema skleneta pogodbo o dobavi električne energije, ki določa bilančno pripadnost posameznih merilnih točk (v nadaljnjem besedilu: odprta pogodba).
- (2) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o dobavi pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da odjema ali predaja električno energijo preko njegovega prevzemno-predajnega mesta.
- (3) Z uporabnikom sistema lahko odprto pogodbo sklene samo dobavitelj, ki je član bilančne sheme.
- (4) Uporabnik sistema mora imeti za posamezno prevzemno-predajno mesto sklenjeno vsaj eno odprto pogodbo o dobavi. Če uporabnik sistema sam oskrbuje svoje prevzemno predajno mesto, mora takšno oskrbo prijaviti operaterju kot odprto pogodbo.
- (5) Za posamezno prevzemno-predajno mesto lahko uporabniki sistema istočasno sklenejo več odprtih pogodb z različnimi dobavitelji. Če te pogodbe ne pokrivajo celotnega odjema prevzemno-predajnega mesta, se šteje, da to mesto nima dobavitelja. Poslovanje z enim števcem je mogoče, če, je bilančna pripadnost prevzemno predajnega mesta vnaprej sorazmerno porazdeljena med dobavitelje. Različne oblike časovnega poteka odjema in oddaje so mogoče, če jih je mogoče izmeriti z nameščeno merilno opremo na prevzemno predajnem mestu ali za njim ali kako drugače enoznačno določiti.
- (6) Evidenco prevzemno-predajnih mest in merilnih točk ter njihove bilančne pripadnosti vodijo elektrooperaterji, ki morajo zagotoviti dostop do podatkov iz evidence operaterju trga in agenciji.
- (7) Podrobnejša pravila o evidentiranju odprtih pogodb določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 125. člena tega zakona.

II. RAZMERJA S KONČNIMI ODJEMALCI

a. Splošne določbe o pravicah končnih odjemalcev

13. člen (prosta izbira dobavitelja)

- (1) Vsak končni odjemalec prosto izbira dobavitelja, od katerega bo kupoval iz omrežja prevzeto električno energijo .
- (2) Vsak končni odjemalec ima lahko sklenjeno več kot eno odprto pogodbo o dobavi električne energije, pri čemer je za eno prevzemno-predajno mesto lahko sklenjenih več odprtih pogodb pod pogoji, ki jih določa 12. člen tega zakona.

14. člen (pravica do sklenitve pogodbe z dobaviteljem)

- (1) Končni odjemalci električne energije imajo pravico do dobave električne energije na podlagi odprte pogodbe o dobavi z dobaviteljem, ne glede na državo članico Evropske unije, v kateri je dobavitelj registriran.
- (2) Dobavitelj mora pred sklenitvijo pogodbe o dobavi iz prejšnjega odstavka izpolnjevati zahteve glede članstva v bilančni shemi in druge zahteve, ki so določene s tem zakonom in drugimi predpisi o izvajanju dejavnosti dobave na trgu z električno energijo v Republiki Sloveniji. Postopki vključitve v bilančno shemo in izpolnitve drugih zahtev ne smejo biti diskriminatorni do dobaviteljev, ki so registrirani v drugi državi članici.
- (3) Za dobavo električne energije odjemalcem in za nakup električne energije od proizvajalcev, ki so priključeni na prenosni ali distribucijski sistem v Republiki Sloveniji, se uporabljajo določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ne glede na to, kje je pogodba o dobavi sklenjena.

15. člen (pogodbene pravice končnih odjemalcev)

- (1) Pogodba o dobavi med končnim odjemalcem in dobaviteljem mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.
- (2) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora določati najmanj naslednje:
 - ime in naslov dobavitelja,
 - ceno in plačilne pogoje,

- oznako prevzemno-predajnih mest in merilnih točk, na katere se nanaša pogodba,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,
- načine za pridobitev podatkov o vseh veljavnih tarifah in stroških nudenega vzdrževanja, če je vzdrževanje del nujen storitev,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev ter navedbo, ali je dovoljen brezplačen odstop od pogodbe,
- dogovore o nadomestilu in povračilu, v primeru da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljene električne energije in dodatnih storitev,
- način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu s 27. členom tega zakona ter
- informacije o pravicah končnih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 27. člena tega zakona in vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočati ob posredovanju računov in na svojih spletnih straneh.

(3) Pogodbeni pogoji morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora končnemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Dobavitelj mora ob sklenitvi pogodbe končnemu odjemalcu izročiti povzetek glavnih pogodbenih pogojev v razvidni obliki ter v jedrnatem in preprostem jeziku.

(4) Kadar so sestavni del pogodbe o dobavi splošni pogodbeni pogoji, morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora končnemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežno pogodbeno dokumentacijo. Dobavitelj mora končnim odjemalcem najmanj z objavo na svoji spletni strani zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenikih in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo električne energije.

(5) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti končnemu odjemalcu najmanj dva tedna pred njihovo uveljavitvijo, gospodinjskemu odjemalcu pa najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z odjemalcem.

(6) Zaradi spremembe splošnih pogodbenih pogojev iz prejšnjega odstavka ima končni odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi v roku enega meseca po začetku veljave spremenjenih splošnih pogojev, brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti.

(7) Peti in šesti odstavek tega člena veljata tudi za spremembo cen električne energije, ki lahko pomeni povišanje plačila za električno energijo odjemalca, za katerega veljajo splošni pogoji. Obvestilo o tej spremembi in datum

uveljavitve spremembe morata biti navedena na računu. Ta odstavek ne velja v primeru pogodbe z dinamičnimi cenami.

- (8) Dobavitelj končnim odjemalcem zagotovijo pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošno veljavnih pogojih v zvezi z dostopom do elektroenergetskih storitev in njihovo uporabo.
- (9) Končni odjemalci imajo pravico, da njihovi dobavitelji zanje opravljajo kakovostne storitve in ustrezno obravnavajo pritožbe. Dobavitelji pritožbe obravnavajo enostavno, pravično in pravočasno.
- (10) Dobavitelj ne sme sam ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji električne energije uporabljati zavajajočih ali nepoštenih poslovnih praks, ki vključujejo zlasti:
- neresnično ali zavajajočo predstavitev družbe, ki jo oseba, ki nagovarja končnega odjemalca zastopa, oziroma v imenu in za račun katere deluje,
 - zavajajočo predstavitev ponudbe dobavitelja končnemu odjemalcu,
 - navajanje neresničnih razlogov za obisk končnega odjemalca,
 - neresnične ali zavajajoče navedbe v zvezi s pogodbenim razmerjem.
- (11) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za agregatorje.

16. člen

(pogodbene pravice gospodinjskih in malih poslovnih odjemalcev)

- (1) Poleg pravic iz prejšnjega člena imajo gospodinjski in mali poslovni odjemalci v pogodbenih razmerjih z dobavitelji še pravice, ki jih določa ta člen.
- (2) Gospodinjski in mali poslovni odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po začetku izvajanja pogodbe.
- (3) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski in mali poslovni odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka odstop učinkuje prej kot eno leto po začetku izvajanja pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa pogodba.
- (4) Dobavitelj gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem lahko skladno z veljavnimi ceniki zaračuna fiksne stroške poslovanja v zvezi z izvajanjem pogodbe o dobavi električne energije. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med fiksne stroške poslovanja.
- (5) Dobavitelj mora končnemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja končnih odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugi pogoji plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.

- (6) Dobavitelji gospodinjskim odjemalcem brezplačno zagotovijo ustrezne informacije o alternativnih ukrepih, da ne bi prišlo do odklopa, najkasneje ob pošiljanju zadnjega opomina.

17. člen

(pravica do pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije)

- (1) Vsak dobavitelj, ki ima sklenjene pogodbe o dobavi električne energije z več kot sto tisoč končnimi odjemalci, mora ponujati pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije. Vsak končni odjemalec, ki ima nameščen napredni števec, lahko zahteva sklenitev pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije.
- (2) Če v Republiki Sloveniji ni dobavitelja, ki ima sklenjene pogodbe o dobavi električne energije z več kot sto tisoč končnimi odjemalci, in noben dobavitelj ne ponuja pogodb z dinamičnimi cenami električne energije, agencija po uradni dolžnosti z odločbo določi dobavitelja, ki ima sklenjene pogodbe o dobavi električne energije z največ končnimi odjemalci, da izvaja obveznost iz prejšnjega odstavka.
- (3) Dobavitelj mora pred sklenitvijo pogodbe v celoti seznaniti končne odjemalce s priložnostmi, stroški in tveganji pogodb z dinamičnimi cenami električne energije, ter predložiti končnim odjemalcem ustrezne informacije, tudi o potrebni namestitvi ustreznega števca električne energije.
- (4) Agencija spremlja razvoj na trgu in oceni tveganja, ki jih lahko povzročijo novi proizvodi in storitve, ter obravnavajo prakso, ki vodi v zlorabe.
- (5) Dobavitelji morajo pred zamenjavo v pogodbo z dinamičnimi cenami električne energije pridobiti privolitev od vsakega končnega odjemalca.
- (6) Agencija vsaj v obdobju desetih let po uvedbi pogodb z dinamičnimi cenami, spremlja glavne spremembe v zvezi s temi pogodbami, vključno s tržnimi ponudbami in vplivom na račune porabnikov, zlasti stopnjo nestanovitnosti cen, in ugotovitve vključi v letno poročilo o stanju energetike. Na zahtevo ministrstva, pristojnega za energijo, se to obdobje lahko podaljša.

18. člen

(menjava dobavitelja ali agregatorja)

- (1) Končni odjemalec, ki želi zamenjati dobavitelja ali agregatorja, posreduje zahtevo za zamenjavo elektrooperaterju sistema, na katerega je priključen. V imenu in za račun končnega odjemalca lahko na podlagi pooblastila zahtevo posreduje tudi novi dobavitelj ali agregator.

- (2) Gospodinjski odjemalci lahko sodelujejo v skupnih zahtevah za zamenjavo, če želijo zamenjati dobavitelja ali agregatorja z novim dobaviteljem ali agregatorjem (v nadaljnjem besedilu: kolektivna zamenjava). Kolektivno zamenjavo lahko ponudi gospodinjskim odjemalcem tudi vsak dobavitelj ali agregator, ki mora po pridobitvi njihovega soglasja vložiti zahtevo za kolektivno zamenjavo. Glede postopka, stroškov in rokov izvedbe kolektivne menjave veljajo določbe tega člena, ki se nanašajo na posamično zamenjavo dobavitelja ali agregatorja. Elektrooperater je dolžan nemudoma priglasiti vsako kolektivno zamenjavo agenciji, ki v okviru svojih nadzornih pooblastil zagotavlja, da pri kolektivni zamenjavi ni prišlo do zlorab.
- (3) Elektrooperater, ki je prejel zahtevo, mora izvesti vse potrebno, da lahko končni odjemalec začne izvrševati pogodbo o dobavi električne energije z novim dobaviteljem najkasneje v 24 urah od vložitve popolne zahteve, kar mora biti izvedljivo na kateri koli delovni dan.
- (4) Elektrooperater ali drugo elektroenergetsko podjetje končnim odjemalcem menjave dobavitelja ali registracije pogodbe z agregatorjem ne sme zaračunati.
- (5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko dobavitelj ali agregator zaračuna odstopnino odjemalcem, kadar ti odjemalci po lastni volji odpovedo pogodbo o dobavi s fiksno ceno električne energije, sklenjeno za določeno obdobje, pred njenim potekom, pod pogojem, da je odstopnina del pogodbe, ki jo je odjemalec sklenil po lastni volji, in če je odjemalec o takšni odstopnini jasno obveščen pred sklenitvijo pogodbe. Take odstopnine morajo biti sorazmerne in ne smejo presegati neposredne gospodarske škode, ki jo zaradi odjemalčeve odpovedi pogodbe utrpi dobavitelj ali agregator, vključno s stroški paketnih naložb ali storitev, ki so bile za odjemalca že opravljene kot del pogodbe. Dokazno breme neposredne gospodarske škode nosi dobavitelj ali agregator. Dopustnost odstopnine nadzoruje agencija.
- (6) Elektrooperater zavrne menjavo dobavitelja ali registracijo pogodbe z agregatorjem, če novi dobavitelj ali agregator ne izpolnjujeta zahtev, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil.
- (7) Končni odjemalec mora prejeti zaključni račun po vsaki menjavi dobavitelja najkasneje šest tednov po začetku dobave električne energije s strani novega dobavitelja.
- (8) Podrobnejši način menjave dobavitelja ali registracijo pogodbe z agregatorjem določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih, pri čemer morajo biti pravila določena nediskriminatorno glede stroškov, vloženega truda in časa.

19.člen
(dostop do podatkov o porabi)

- (1) Dobavitelj mora končne odjemalce brezplačno periodično obveščati o njihovi porabi električne energije ter o možnostih učinkovite rabe energije, in sicer dovolj pogosto, da lahko odjemalci sami uravnavajo svojo porabo električne energije.
- (2) Elektrooperater mora odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja, omogočiti učinkovit dostop do podatkov o porabi. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upoštevajo zmogljivost opreme odjemalca za merjenje porabe, zadevni produkt električne energije in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov. Elektrooperater mora dostop do podatkov omogočiti tudi drugi pravni ali fizični osebi, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi odjemalca predloži pooblastilo odjemalca za vsak primer posebej ali za vse bodoče primere do preklica.
- (3) Končnim odjemalcem in njihovim pooblaščencom te storitve ni mogoče dodatno zaračunati.
- (4) Podrobnejši način dostopa do podatkov o porabi uredi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

20. člen (orodje za primerjavo)

- (1) Gospodinjiski odjemalci in mikropodjetja s pričakovano letno porabo pod 100.000 kWh imajo brezplačen dostop do orodja za primerjavo ponudb dobaviteljev, vključno s ponodbami za pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije (v nadaljnjem besedilu: primerjalnik cen).
- (2) Primerjalnik cen iz prejšnjega odstavka, ki pokriva celoten trg, kar pomeni ponudbe vseh dobaviteljev, zagotavlja agencija. Primerjalnik mora funkcionalno slediti razvoju trga in po potrebi vključiti tudi ponudbe agregatorjev.
- (3) Primerjalnik cen mora izpolnjevati naslednje zahteve:
 - vsa elektroenergetska podjetja obravnavati enako;
 - jasno navajati svoje lastnike in fizično ali pravno osebo, ki upravlja z orodjem in ga nadzira, ter informacije o financiranju primerjalnika cen
 - določati in navajati jasna in objektivna merila, na katerih temelji primerjava;
 - uporabljati preprost in nedvoumen jezik;
 - zagotavljati točne in najnovejše informacije ter navajati čas zadnje posodobitve;
 - biti dostopna za invalide, tako da so dojemljiva, razumljiva in robustna;
 - zagotavljati učinkovit postopek za opozarjanje na nepravilne informacije o objavljenih ponodbah, ter
 - izvajati primerjavo, pri čemer morajo zahtevane osebne podatke omejevati na tiste, ki so za primerjavo nujno potrebni.

- (4) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena na elektronski način, kot ga s splošnim aktom določi agencija, najkasneje z začetkom uporabe spremenjene cene posredovati agenciji podatke o spremenjeni ceni in drugih podatkih, kot jih določi agencija v splošnem aktu.
- (5) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov.

21. člen (pogodba o agregiranju)

- (1) Vsak končni odjemalec lahko neodvisno od svojih pogodb o dobavi električne energije in morebitnih že veljavnih pogodb o agregiranju prosto sklepa pogodbe o energetskih storitvah, tudi z neodvisnimi agregatorji.
- (2) Agregatorji so dolžni odjemalce v celoti obvestiti o pogojih pogodb, ki jim jih ponujajo.
- (3) Končni odjemalec lahko sklene pogodbo o agregiranju brez soglasja svojega elektroenergetskega podjetja.
- (4) Agregator mora končnemu odjemalcu na njegovo zahtevo vsaj enkrat na obračunsko obdobje brezplačno izročiti vse pomembne podatke o prilagajanju odjema ali podatke o dobavljeni in prodani električni energiji.
- (5) Dobavitelji končnim odjemalcem, s katerimi imajo sklenjeno pogodbo o dobavi, ne smejo določati diskriminatornih pogojev, zahtev, postopkov in obveznosti dodatnih plačil na podlagi dejstva, da imajo sklenjeno pogodbo o agregiranju.

22. člen (prilagajanje odjema preko agregiranja)

- (1) Končni odjemalci, skupaj s tistimi, ki nudijo prilagajanje odjema prek agregiranja, smejo nediskriminatorno delovati na vseh trgih električne energije.
- (2) Elektrooperaterji morajo pri zagotavljanju sistemskih storitev nediskriminatorno obravnavati agregatorje enako kot proizvajalce, na podlagi njihovih tehničnih zmogljivosti.
- (3) Podrobnejša pravila glede prilagajanja odjema preko agregiranja določi operater trga v pravilih o delovanju trga električne energije in pravilih o delovanju izravnalnega trga, pri čemer mora urediti:
 - pravico vsakega agregatorja, vključno z neodvisnimi agregatorji, da vstopi na trge električne energije brez soglasja drugih udeležencev na trgu;

- obveznost agregatorjev, da so vključeni v bilančno shemo;
- nediskriminatorna in pregledna pravila, ki jasno določajo vloge in obveznosti vseh elektroenergetskih podjetij in končnih odjemalcev;
- način evidentiranja količin ter morebitnih postopkov obračuna v okviru postopkov agregacije;
- način nadzora hkratnih aktivacij in postopke ob ugotovljenih hkratnih aktivacijah pri izvajanju agregiranja;
- nediskriminatorna in pregledna pravila in postopke za izmenjavo podatkov med agregatorji in drugimi elektroenergetskimi podjetji, ki zagotavljajo enostaven dostop do podatkov pod enakimi in nediskriminatornimi pogoji, vendar ob popolnem varstvu poslovno občutljivih podatkov in osebnih podatkov odjemalcev;
- da končnim odjemalcem, ki imajo pogodbo z neodvisnimi agregatorji, njihovi dobavitelji in agregatorji ne nalagajo neupravičenih plačil, kazni ali drugih neupravičenih pogodbenih omejitev.

(4) O sporih med agregatorji in drugimi udeleženci na trgu odloča agencija

(5) Elektrooperaterji v sistemskih obratovalnih navodilih določijo tehnične zahteve udeležbe v prilagajanju odjema na vseh trgih električne energije na podlagi tehničnih značilnosti teh trgov in zmogljivosti prilagajanja odjema, vključno z udeležbo združenih bremen.

23. člen (aktivni odjemalci)

(1) Končni odjemalci imajo pravico delovati kot aktivni odjemalci, ne da bi za njih veljale nesorazmerne ali diskriminatorne zahteve glede vstopa na trg, postopki in plačila v zvezi s tem ter omrežnine, ki ne odražajo stroškov.

(2) Aktivni odjemalci imajo pravico do delovanja na trgu bodisi neposredno bodisi prek agregiranja, pravico do prodaje električne energije iz lastne proizvodnje, tudi na podlagi pogodb o nakupu električne energije, in tudi pravico do sodelovanja v programih prožnosti in programih energetske učinkovitosti. Za neposredno delovanje na trgih z električno energijo, to je za prodajo drugim uporabnikom sistema ali nakup od drugih uporabnikov sistema po odprti pogodbi ter za sklepanje zaprtih pogodb, se morajo aktivni odjemalci vključiti v bilančno shemo. Vključitev v bilančno shemo ni potrebna v primeru trgovanja med uporabniki, ki pripadajo isti bilančni skupini ter v primeru sklenitve odprte pogodbe z dobaviteljem.

(3) Aktivni odjemalci lahko upravljanje naprav, ki jih potrebujejo za delovanje kot aktivni odjemalci, prenesejo na tretjo osebo, vključno z namestitvijo, obratovanjem, obdelavo podatkov in vzdrževanjem, pri čemer se tretja oseba ne šteje kot aktivni odjemalec.

(4) Za aktivne odjemalce veljajo omrežnine, ki odražajo stroške, so pregledne in nediskriminatorne.

- (5) Aktivni odjemalci, ki imajo v lasti naprave za shranjevanje energije, imajo pravico do priključitve v omrežje v razumnem roku po vložitvi zahteve, če so izpolnjeni vsi potrebni pogoji, kot sta bilančna odgovornost in ustrezno merjenje, pri čemer zanje ne veljajo nesorazmerne zahteve glede licenc ali pristojbin. Aktivni odjemalci lahko zagotavljajo več storitev hkrati, če je to tehnično izvedljivo.
- (6) Aktivnim odjemalcem, ki imajo v lasti naprave za shranjevanje energije, se ne zaračunava omrežnine in drugih stroškov za oddano energijo, ki je bila predhodno shranjena v njihovih prostorih. Pri zagotavljanju storitev prožnosti za elektrooperaterje se ne obračunava omrežnina in drugi stroški za oddano ali prejeta energijo, ki je shranjena v prostorih aktivnih odjemalcev. .

24. člen (energetske skupnosti državljanov)

- (1) Energetska skupnost državljanov (v nadaljnjem besedilu: energetska skupnost) lahko ustanovijo člani, ki so priključeni na distribucijski sistem v Republiki Sloveniji. Državljanstvo Republike Slovenije ni pogoj za članstvo v energetske skupnosti.
- (2) Energetska skupnost se ustanovi kot zadruga po zakonu, ki ureja zadruge. Zanje se uporablja zakon, ki ureja zadruge, kolikor ta zakon ne določa drugače.
- (3) V primeru izstopa člana iz energetske skupnosti se uporabljajo poleg določba zakona, ki ureja zadruge tudi določbe 15. člena tega zakona o menjavi dobavitelja ali agregatorja. V primeru izključitve člana iz energetske skupnosti je treba članu zagotoviti vsaj deset delovnih dni časa med sprejemom odločitve o izključitvi in dejanskim prenehanjem pravic in obveznosti člana energetske skupnosti, da si zagotovi novo pogodbo o dobavi ali agregaciji, kot je primerno.
- (4) Člani energetske skupnosti ne izgubijo pravic, ki jih imajo po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti kot gospodinjski odjemalci ali kot aktivni odjemalci.
- (5) Operaterji distribucijskega sistema morajo v sodelovanju z energetske skupnosti zagotoviti, da se olajša obračunske prenose električne energije znotraj teh skupnosti. Plačilo za to storitev določi agencija na način in po postopku, določenem za plačilo za druge storitve elektrooperaterjev.
- (6) Za energetske skupnosti se v podzakonskih predpisih in splošnih aktih morajo določiti nediskriminatorni, pravični, sorazmerni in pregledni postopki in plačila omrežnine in vstopa na organiziran trg električne energije. Način določitve omrežnine za člane energetske skupnosti predpiše agencija s splošnim aktom

tako, da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema.

- (7) Če energetske skupnosti državljanov nastopajo neposredno na trgu električne energije, se morajo uvrstiti v bilančno shemo.
- (8) Energetske skupnosti državljanov se v zvezi s samoproizvedeno električno energijo obravnavajo kot aktivni odjemalci v skladu s četrtem odstavkom 23. člena tega zakona.
- (9) Člani energetske skupnosti državljanov znotraj te skupnosti v skladu z določbami tega člena uredijo souporabo električne energije, ki jo proizvedejo proizvodne naprave v lasti skupnosti, pod pogojem, da se ohranijo pravice in obveznosti, ki jih imajo člani skupnosti kot končni odjemalci.
- (10) Kadar se električna energija souporablja v skladu s prejšnjim odstavkom, to ne vpliva na veljavne omrežnine, tarife in dajatve. Agencija za določitev omrežnine v primeru souporabe energije izdela pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije.

25. člen (računi in informacije na računu)

- (1) Dobavitelj in druga elektroenergetska podjetja morajo zagotoviti, da so računi in informacije na računu pravilne, razumljive, jasne, jedrnate, uporabniku prijazne in predstavljene na način, ki olajšuje primerjavo s strani končnih odjemalcev.
- (2) Če tako zahteva končni odjemalec, mu mora dobavitelj nemudoma posredovati jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov račun. Če račun ne temelji na dejanski porabi, mora pojasnilo obsegati tudi pojasnilo o načinu končnega obračuna glede na dejansko porabo.
- (3) Dobavitelj ali drugo elektroenergetsko podjetje mora obveznosti iz prve in druge točke izvršiti za končnega odjemalca brezplačno in mora končnim odjemalcem ponudi možnost elektronskega prejemanja računov in informacij na računu.
- (4) Dobavitelj ali drugo elektroenergetsko podjetje mora v okviru pogodbenega razmerja s končnim odjemalcem le-temu ponuditi različne možnosti plačila računov, ki zagotavljajo prožnost pri poravnavi računa.
- (5) Če pogodba vsebuje prihodnje spremembe proizvoda ali cene ali popusta, mora biti to navedeno na vsakem računu skupaj z datumom, ko se sprememba izvrši.
- (6) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše način izkazovanja informacij iz tega člena na računu in v dodatnem pojasnilu, pri čemer upošteva, da

morajo računi in informacije na računih izpolnjevati minimalne zahteve iz Priloge I Direktive 2019/944/EU. Agencija se glede vsebine informacij na računu pred sprejemom akta in njegovo spremembo posvetuje z organizacijami potrošnikov.

- (7) Agencija spremlja izvajanje obveznosti dobaviteljev in drugih elektroenergetskih podjetij, zlasti pa preverja verodostojnost podatkov, ki jih posredujejo svojim odjemalcem, in ali so podatki posredovani na način, ki omogoča enostavno primerjavo na državni ravni.

26. člen (enotne kontaktne točke)

- (6) Agencija mora končnim odjemalcem na enem mestu zagotoviti dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil ter načinov za obravnavo pritožb iz 27 člena, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali distribucijskim operaterjem (v nadaljnjem besedilu: enotna kontaktna točka).
- (7) V enotni kontaktni točki mora agencija zagotoviti dostop najmanj do informacij o:
- načinih obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka;
 - veljavnih tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z uporabo omrežja;
 - načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
 - pravicah do zasilne oskrbe iz 32. člena ali nujne oskrbe iz 33. člena tega zakona;
 - kakovosti napetosti, zanesljivosti oskrbe ter komercialni kakovosti, ki jih je dolžan zagotavljati elektrooperater;
 - pravici do menjave dobavitelja in agregatorja.

27. člen (pravica do zunajsodnega reševanja sporov)

- (1) Dobavitelj električne energije zagotovi pregleden, enostaven in brezplačen notranji postopek obravnave pritožb končnih odjemalcev. Za končne odjemalce, ki niso gospodinjski odjemalci, se postopek iz prejšnjega stavka zagotavlja v izvensodnem postopku skladno z zakonom, ki ureja mediacijo v civilnih in gospodarskih zadevah.
- (2) Dobavitelj električne energije sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja zagotovi postopek izvensodnega reševanja sporov z gospodinjskimi odjemalci v zvezi z dobavo električne energije gospodinjskim odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, ki izpolnjuje pogoje in zagotavlja postopek v skladu z določbami zakona, ki ureja izvensodno reševanje potrošniških sporov. V primeru, ko dobavitelj v postopku iz prejšnjega odstavka pritožbi ne ugotodi najkasneje v roku enega meseca ali

zahtevku gospodinjskega odjemalca ne ugotovi v celoti, lahko gospodinjski odjemalec vložijo pobudo za začetek postopka v zvezi z domnevnimi kršitvami dobavitelja električne energije pri izvajanju pogodbe o dobavi električne energije pri neodvisnem izvajalcu izvensodnega reševanja sporov.

- (3) Izvajalca izvensodnega reševanja sporov, pri katerem gospodinjski odjemalec vložijo pobudo za začetek postopka, dobavitelj električne energije določi za dobo štirih let.
- (4) Sodelovanje dobavitelja električne energije v postopku, ki ga sproži gospodinjski odjemalec pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, je obvezno.
- (5) Stroške postopka neodvisnega izvajalca izvensodnega reševanja sporov z gospodinjskimi odjemalci plača dobavitelj električne energije oziroma združenje dobaviteljev električne energije.
- (6) Dobavitelj električne energije ali združenje dobaviteljev električne energije lahko določi sistem povračil in odškodnin, ki jih zagotavlja gospodinjskim odjemalcem za posamezne kršitve svojih obveznosti v zvezi z dobavo električne energije, če je to upravičeno glede na višino škode, teže kršitve in stopnjo odgovornosti.
- (7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za reševanje sporov med končnimi odjemalci in elektroenergetskimi podjetji, ki opravljajo storitve za končne uporabnike.

b. Napredno merjenje in osebni podatki

28. člen

(obveznost nameščanja naprednih merilnih sistemov)

- (1) Distribucijski operater mora končnim odjemalcem zagotoviti merjenje porabe energije na podlagi naprednih merilnih sistemov. Končni odjemalci so na zahtevo distribucijskega operaterja dolžni namestiti oziroma dovoliti namestitve naprednega števca.
- (2) Do namestitve naprednega števca mora distribucijski operater zagotoviti delovanje običajnih števecov, ki natančno merijo dejansko porabo in katere lahko končni odjemalci brez težave odčitavajo, bodisi neposredno ali preko spletnega oziroma drugega ustreznega standardiziranega vmesnika.
- (3) Napredni merilni sistemi morajo zagotavljati potrebni nabor podatkov za porabniške sisteme za upravljanje z energijo skladno z ustreznimi razpoložljivimi standardi, vključno s tistimi, ki omogočajo interoperabilnost, ob

upoštevanju najboljših praks, razvoja naprednih omrežij in notranjega trga električne energije.

- (4) Napredni merilni sistemi iz prvega odstavka tega člena morajo izpolnjevati tehnične zahteve iz 29. člena tega zakona.
- (5) Končni odjemalci prispevajo k stroškom, povezanim z uvajanjem naprednega merilnega sistema, in sicer na pregleden in nediskriminatoren način, pri čemer upoštevajo dolgoročne koristi vzdolž celotne vrednostne verige.
- (6) Na zahtevo končnega odjemalca, ki želi postati aktivni odjemalec, ali na zahtevo tretje osebe, ki jo za to pooblasti tak končni odjemalec, distribucijski operater zagotovi brezplačno in prednostno namestitev naprednega števca z brezplačnim ali prostim fizičnim dostopom do standardiziranega vmesnika, ki ustreza skupnim zahtevam distribucijskega in systemskega operaterja na njihovem merilnem mestu najkasneje v roku 15 dni od zahteve.
- (7) Kadar pride do pomembne spremembe v stanju tehnike, ki omogoča učinkovitejšo alternativo obstoječim naprednim merilnim sistemom v povezavi s potrebami razvoja trga, agencija lahko izvede oceno stroškovne učinkovitosti uvedbe novih naprednih merilnih sistemov. Ocena stroškovne učinkovitosti temelji na ekonomski oceni vseh dolgoročnih stroškov in koristi ob upoštevanju optimalnega časovnega okvira uvedbe in izbire najbolj tehnično-ekonomsko učinkovite zasnove. Rezultat ocene distribucijski operater upošteva v razvojnih načrtih.
- (8) Določbe tega zakona o naprednih merilnih sistemih se uporabljajo za bodoče naprave in naprave, ki nadomeščajo starejše napredne števec. Napredni merilni sistemi, ki so že bili nameščeni ali katerih začetek delovanja se je začel pred 4. julijem 2019, se lahko uporabljajo do konca njihove življenjske dobe, napredni merilni sistemi, ki ne izpolnjujejo tehničnih zahtev iz 29. člena tega zakona in Priloge II k Direktivi 2019/944/EU, pa se po 31. decembru 2027 ne smejo več uporabljati.
- (9) Za namene prejšnjega odstavka „začetek delovanja“ pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo trdno zavezo za naročilo opreme ali drugo zavezo, po kateri naložbe ni mogoče več preklicati, če slednja nastopi pred začetkom gradbenih del. Nakup zemljišča in pripravljalna dela, kot je pridobivanje dovoljenj in izvajanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek pridobitve sredstev, neposredno povezanih s prevzetim podjetjem.

29. člen

(tehnične zahteve in funkcionalnosti naprednih merilnih sistemov)

- (1) Napredni merilni sistemi iz prejšnjega odstavka morajo izpolnjevati naslednje zahteve:

- napredni merilni sistemi natančno merijo dejansko porabo energije in končnim odjemalcem dajejo na razpolago informacije o dejanskem času porabe;
- potrjeni podatki o pretekli porabi morajo za končne odjemalce biti enostavno in varno dostopni in prikazani, in sicer na zahtevo in brez dodatnih stroškov;
- varnost naprednih merilnih sistemov, sporočanje podatkov ter zasebnost in varnost osebnih podatkov mora biti skladna z ustrežno zakonodajo Evropske unije s področja kibernetske varnosti in varstva osebnih podatkov, in sicer ob upoštevanju najboljših tehnologij, pri čemer se upoštevajo stroški in načela sorazmernosti;
- distribucijski operater mora končnim odjemalcem ob namestitvi naprednih števecov zagotoviti ustrezne nasvete in informacije, zlasti o vseh možnostih v zvezi z upravljanjem odčitavanja števecov, spremljanjem porabe energije ter o zbiranju in obdelavi osebnih podatkov v skladu z veljavnimi pravili Evropske unije na področju varstva osebnih podatkov;
- sistemi naprednega merjenja končnim odjemalcem omogočajo merjenje in poravnavo v časovnih intervalih, ki ustrezajo bilančnemu obračunskemu intervalu na nacionalnem trgu.

(2) Poleg zahtev iz prejšnjega odstavka morajo napredni merilni sistemi izpolnjevati tudi evropske tehnične standarde, zahteve iz Priloge II k Direktivi 2019/944/EU in naslednje zahteve:

- nepotrjeni podatki o porabi, razpoložljivi v skoraj realnem času, so za končne odjemalce in za tretje osebe na podlagi ustreznega pooblastila ali pogodbe s strani končnega odjemalca enostavno in varno dostopni, brez dodatnih stroškov, lokalno prek standardiziranega vmesnika naprednega števca ali dostopa na daljavo, za podporo avtomatiziranim programom energetske učinkovitosti, prilagajanju odjema in drugim storitvam, skladno s skupno usklajenimi zahtevami distribucijskega in systemskega operaterja (glede zamika pošiljanja podatkov, frekvence zajema podatkov, točnosti meritev, tehničnih karakteristik naprednih merilnih sistemov itd.). Navedene podatke elektrooperater upošteva za vse storitve prožnosti oziroma systemske storitve in izravnave sistema, ki jih izvajata;
- napredni merilni sistemi upoštevajo električno energijo, ki je bila dovedena v omrežje iz objektov aktivnih odjemalcev;
- če tako zahteva končni odjemalec, mora distribucijski operater zagotoviti, da so končnemu odjemalcu ali tretjim osebam, ki jih je ta ustrezno pooblastil, nediskriminatorno in sočasno, preko standardiziranega komunikacijskega vmesnika ali dostopa na daljavo in v skladu z izvedbenimi akti Evropske komisije iz 24. člena Direktive 2019/944/EU, dani na razpolago podatki o meritvah oddaje in odjema električne energije, in sicer v lahko razumljivi obliki, tako da je omogočena primerjava ponudb na enaki osnovi.

(3) Za namene tretje alineje prejšnjega odstavka mora biti končnemu odjemalcu ali tretji osebi, ki jo je ta ustrezno pooblastil, omogočeno, da pridobi podatke s števecov končnega odjemalca ali jih posreduje drugi osebi brez dodatnih

stroškov v skladu s pravico do prenosljivosti podatkov na podlagi pravil o varstvu osebnih podatkov.

- (4) Dostop na daljavo do podatkov o porabi in podatkih o meritvah oddaje in odjema električne energije za potrebe tretjega odstavka tega člena se za odjemalce kot tudi za tretje osebe, ki jih za to pooblastijo končni odjemalci, omogoči preko enotne vstopne točke nacionalnega podatkovnega vozlišča. Ta dostop in prenos podatkov se odjemalcem, pooblaščenim tretjim osebam in osebam, ki imajo dostop do podatkov po določilih tega zakona, ne zaračunava.

30. člen

(upravljanje, uporaba, hramba in posredovanje osebnih podatkov)

- (1) Osebni podatki po tem zakonu se obdelujejo skladno z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2016/679) in zakonom. Nadzorstvo nad obdelavo osebnih podatkov po tem zakonu opravljajo državni nadzorniki za varstvo osebnih podatkov v okviru svojih pooblastil iz zakona, ki ureja informacijskega pooblaščenca.
- (2) Osebni podatki uporabnikov sistema, ki se obdelujejo na podlagi tega zakona, so:
- ime in priimek, naslov, davčna številka,
 - identifikator prevzemno predajnega mesta in z njim povezanih enoličnih identifikatorjev merilnih točk, naziv in naslov prevzemno-predajnega mesta,
 - merilni in obračunski podatki, ki jih je mogoče nedvoumno povezati z uporabnikom sistema, in sicer:
 - a) izmerjena delovna energija v intervalu 15 minut ali krajšem časovnem intervalu, ki ga omogoča stanje tehnike in
 - b) časovni agregati izmerjene delovne energije, ki se nanašajo na uporabnika sistema.
- (3) Osebnosti podatke uporabnikov sistema iz prejšnjega člena obdelujejo naslednji upravljavci:
- distribucijski operater in fizične ali pravne osebe, na katere je distribucijski operater skladno s četrtem odstavkom 61. člena tega zakona prenesel izvajanje nalog iz drugega odstavka 61. člena tega zakona, za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnosti distribucijskega operaterja iz 61. člena tega zakona,
 - operaterji zaprtega distribucijskega sistema za namen izvajanja nalog iz 79. člena tega zakona.

- (4) Osebnе podatke uporabnikov sistema iz prejšnjega člena obdelujejo tudi naslednji uporabniki:
- sistemski operater za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja iz 37. člena tega zakona,
 - operater trga z električno energijo za izvajanje nalog gospodarske javne službe dejavnosti operaterja trga z električno energijo iz 84. člena tega zakona,
 - dobavitelji električne energije za namen izvajanja pogodbe o dobavi z uporabnikom sistema na podlagi 12. člena tega zakona in za namen izdelave obratovalnih napovedi iz 91. člena tega zakona.
 - neodvisni agregatorji za namen izvajanja pogodbe o agregiranju z uporabnikom sistema na podlagi 22. člena tega zakona in za namen izdelave obratovalnih napovedi iz 91. člena tega zakona
- (5) Upravljalci iz tretjega odstavka tega člena obdelujejo osebnе podatke uporabnikov sistema, ki so priključeni na omrežje, ki je v njihovi pristojnosti. Uporabniki iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka obdelujejo osebnе podatke uporabnikov sistema za celotno območje Republike Slovenije. Uporabniki iz tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka obdelujejo osebnе podatke uporabnikov sistema, s katerimi imajo sklenjeno pogodbo o dobavi ali pogodbo o agregiranju.
- (6) Upravljalci iz tretjega odstavka tega člena obdelujejo osebnе podatke uporabnikov sistema tudi z namenom zagotavljanja le-teh uporabnikom sistema ter subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi pogodbenega razmerja, sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila.
- (7) Upravljalci iz tretjega in uporabniki iz četrtega odstavka tega člena obdelujejo osebnе podatke iz drugega odstavka tega člena v obsegu, ki ga potrebujejo za doseganje namenov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.
- (8) Merilni podatki iz drugega odstavka tega člena se zaradi zagotavljanja podatkov za učinkovito delovanje trga z električno energijo, izvajanje energetskih storitev ter za namen obratovanja in zagotavljanja zanesljivosti oskrbe hranijo največ dve leti. Ne glede na določbe prejšnjega stavka se časovni agregati na ravni od vključno enega meseca, ki se nanašajo na uporabnika sistema, hranijo največ pet let.
- (9) Drugi osebni podatki uporabnikov sistema, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja, se hranijo tako dolgo, kot je nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo pogodbe, za izvajanje pogodbe in uveljavljanje pravic ter obveznosti iz sklenjene pogodbe, oziroma do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.
- (10) Upravljavec osebnih podatkov v okviru sistema za enotni dostop do podatkov na podlagi standardiziranih podatkovnih storitev uporabnikom sistema in drugim subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila, zagotavlja varen in učinkovit

in brezplačen dostop do osebnih podatkov preko enotne vstopne točke nacionalnega podatkovnega vozlišča.

- (11) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka upravljavec osebnih podatkov v okviru sistema za enotni dostop uporabnikom sistema in drugim subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega pooblastila, omogoči dostop do osebnih podatkov preko standardiziranega vmesnika naprednega števca za lokalni dostop do podatkov.
- (12) Upravljavec osebnih podatkov v okviru sistema za enotni dostop do podatkov mora imenovati nadzornika za skladnost, ki je odgovoren za spremljanje izvajanja ukrepov, ki jih sprejme ta upravljavec za zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do podatkov in izpolnjevanja zahtev iz te direktive. Za nadzornika za skladnost se uporabljajo določbe Uredbe (EU) 2016/679, ki se nanašajo na pooblaščen osebo za varstvo osebnih podatkov.

31. člen (zahteve za interoperabilnost)

- (1) Da se zagotovi konkurenca na maloprodajnem trgu in izogne pretiranim upravnim stroškom za uporabnike sistema in druge subjekte, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, mora biti zagotovljena popolna interoperabilnost energetskih storitev v EU.
- (2) Energetska podjetja so dolžna upoštevati zahteve za interoperabilnost in postopke za dostop do podatkov, ki jih predpiše Komisija EU z izvedbenimi akti na podlagi drugega odstavka 24. člena Direktive 2019/944.
- (3) Vlada z uredbo predpiše ukrepe in postopke, da se zagotovi uvedba in povezljivost naprednih merilnih sistemov na območju Republike Slovenije, kot tudi skladnost z zahtevami za dostop do podatkov in zahtevami interoperabilnosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.

c. Zasilna in nujna oskrba

32. člen (zasilna oskrba)

- (1) Distribucijski operater mora samodejno in brez prestopnih rokov zagotoviti dobavo končnim odjemalcem, ki so priključeni na njegov sistem, če jim preneha veljavnost pogodbe o dobavi zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnosti ali nelikvidnosti dobavitelja, v skladu s predpisom, ki ureja delovanje trga z električno energijo. O prenehanju veljavnosti pogodbe o

dobavi in začetku izvajanja zasilne oskrbe mora distribucijski operater takoj obvestiti odjemalca.

- (2) Distribucijski operater mora na zahtevo odjemalca zagotoviti dobavo tudi vsakemu:
 - odjemalcu gospodinjkega odjema;
 - malemu poslovnemu odjemalcu.
- (3) Cena dobave iz prvega in drugega odstavka tega člena mora biti javno objavljena in višja od tržne cene za dobavo primerljivemu odjemalcu, ne sme pa je presegati več kot 25 %. Ceno električne energije za zasilno oskrbo določi distribucijski operater v višini, ki pokriva dolgoročno ceno nabave električne energije ter dodatne stroške zagotavljanja in izvajanja zasilne oskrbe. Pogoji zasilne oskrbe se natančneje določijo v sistemskih obratovalnih navodilih.
- (4) Če distribucijski operater ne določi cene električne energije za zasilno oskrbo ali jo določi v nasprotju s prejšnjim odstavkom, jo določi agencija.
- (5) Distribucijski operater mora odjemalce v obvestilu iz prvega odstavka in v opominu pred izklopom obvestiti o možnosti in pogojih zasilne oskrbe ter o obveznostih v zvezi z oskrbo ranljivih odjemalcev iz 33. člena tega zakona.

33. člen (ranljivi odjemalci in nujna oskrba)

- (1) Ranljivi odjemalec je gospodinjki odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, delež izdatkov za energijo od razpoložljivega dohodka in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za gospodinjstvo, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za najnujnejšo gospodinjstvo.
- (2) Distribucijski operater ne sme ranljivemu odjemalcu odklopiti električne energije oziroma odjema omejiti pod količino oziroma moč, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca ter oseb, ki z njim prebivajo.
- (3) Distribucijski operater mora odjemalca pred odklopom obvestiti o možnosti nujne oskrbe, o dokazilih, ki jih mora odjemalec predložiti operaterju, da mu distribucijski operater odobri nujno oskrbo, in o rokih, v katerih je treba ta dokazila predložiti. Podrobnejše pogoje in ceno nujne oskrbe, ki pokriva stroške nabave energije, predpiše distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 125. člena tega zakona v skladu s pravili in kriteriji, ki jih predpiše Agencija za energijo.
- (4) Če distribucijski operater ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za nujno oskrbo, o tem nemudoma obvesti odjemalca in mu v podpis predloži pogodbo o nujni oskrbi. Če distribucijski operater presodi, da pogoji za nujno oskrbo niso izpolnjeni, o tem nemudoma pisno obvesti odjemalca in nadaljuje postopek

odklopa. O sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe odloča agencija po postopku za odločanje o sporih iz zakona, ki ureja agencijo.

- (5) Stroški nujne oskrbe ranljivih odjemalcev so upravičeni stroški distribucijskega operaterja.

34. člen (energetska revščina)

- (1) Kadar se ugotovi, da je v Republiki Sloveniji znatno število energetske revnih gospodinjstev, Vlada sprejeme skladno s predpisi o socialni varnosti ustrezne ukrepe, za zagotavljanje podpore za izboljšanje energetske učinkovitosti, z namenom zmanjšanja energetske revščine.
- (2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka ne smejo ovirati proste izbire dobavitelja ali delovanja trgov z električno energijo in ne smejo vključevati ukrepov kontrole cen električne energije.
- (3) O ukrepih iz prvega odstavka tega člena se obvesti Komisija na način iz drugega odstavka 7. člena tega zakona.
- (4) Vlada predpiše merila za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev kot so nizki dohodki, visok delež izdatkov za energijo od razpoložljivega dohodka in nizka energetska učinkovitost.
- (5) Pri opredelitvi pojma »znatno število energetske revnih gospodinjstev« iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo smernice, ki jih sprejme Komisija EU.

III. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

35. člen (energetsko dovoljenje)

- 1) Za gradnjo objektov ki lahko električno energijo predajajo v omrežje z nazivno električno močjo, večjo od 1 MW, ki so priključeni na javno omrežje, mora investitor pred pričetkom gradnje imeti dokončno energetsko dovoljenje, ki ga izda minister, pristojen za energijo.
- 2) V primeru gradnje objekta iz prejšnjega odstavka, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, lahko investitor zahteva izdajo gradbenega dovoljenja po pridobitvi dokončnega energetskega dovoljenja, oziroma v primeru gradnje objekta, ki je prostorska ureditev državnega pomena, se lahko postopek za

pripravo prostorskega načrta uvede po pridobitvi dokončnega energetskega dovoljenja.

- 3) Z energetskega dovoljenjem se določijo:
 - lokacija ali območje, na katero se energetske dovoljenje nanaša;
 - vrsta objekta, goriva, naprave, na katere se energetske dovoljenje nanaša;
 - način in pogoji opravljanja energetske dejavnosti v objektu, napravi;
 - pogoji v zvezi z objektom, napravo po prenehanju njenega obratovanja;
 - pogoji v zvezi z uporabo javnega dobra ali javne infrastrukture;
 - obveznosti imetnika energetskega dovoljenja v zvezi s posredovanjem podatkov ministru, pristojnemu za energijo.
- 4) Minister, pristojen za energijo, predpiše pogoje in vsebino vloge za izdajo energetskega dovoljenja za posamezne vrste objektov iz prvega odstavka tega člena, ki se nanašajo na:
 - skladnost objekta z dokumenti dolgoročnega načrtovanja na področju energetske politike, akcijskimi načrti, strategijami in programi;
 - opredelitev meril in pogojev za določitev izpolnjevanja pogoja iz prvega odstavka tega člena o moči, večji od 1 MW;
 - vpliv objekta na varnost in zanesljivost elektroenergetskega sistema, naprav in pripadajoče opreme;
 - zahtevano energetske učinkovitost tehnologije ali upoštevanja zadnjega stanja tehnike;
 - vrsto primarnih virov energije s poudarkom na obnovljivih virih in domačih virih energije;
 - tehnično, gospodarsko in finančno usposobljenost vlagatelja zahteve za energetske dovoljenje za dokončanje objekta;
 - usklajenost objekta z ukrepi za zagotavljanje obveznosti iz prvega odstavka 7. člena tega zakona, v smislu zagotavljanja zanesljive, redne, kakovostne in cenovno ustrezne proizvodnje, vključno z uporabo obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in varstva okolja;
 - vrste lokacij in območja, na katerih se bo izvajala energetske dejavnost;
 - prispevek proizvodne zmogljivosti objekta k izpolnjevanju ciljev države o deležu obnovljivih virov energije v končni bruto porabi energije;
 - prispevek proizvodne zmogljivosti k zmanjšanju emisij;
 - druge možnosti namesto gradnje novih proizvodnih zmogljivosti, kot so rešitve za prilagajanje odjema in shranjevanje energije..
- 5) Energetske dovoljenje je treba pridobiti tudi za vsako rekonstrukcijo objektov iz prvega odstavka tega člena, ki spreminja energetske parametre objekta in katere obseg sprememb je tak, da je za rekonstrukcijski poseg potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.
- 6) Če investitor, ki mu je bilo izdano energetske dovoljenje, pred začetkom gradnje ali med gradnjo prenese pravico gradnje za proizvodni objekt, na katerega se energetske dovoljenje nanaša, na drugo osebo, energetske dovoljenje ostane v veljavi in se sme na zahtevo novega investitorja spremeniti. Novi investitor mora zahtevo za spremembo predložiti dokazilo o pravici graditi. Za dokazilo pravice graditi veljajo poleg dokazil iz zakona, ki

ureja graditev objektov tudi dokazila iz zakona, ki ureja energetska infrastrukturo.

- 7) Ministrstvo, pristojno za energijo, vodi register energetskih dovoljenj. Kadar je imetnik energetskega dovoljenja fizična oseba, se v register vpišejo naslednji podatki: osebno ime imetnika dovoljenja in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika dovoljenja. Podatki iz registra so javni.

36. člen

(smiselna uporaba določb za odjemalce)

- (1) Za proizvajalce in njihovo v omrežje oddano energijo se smiselno uporabljajo naslednje določbe tega zakona, ki se nanašajo na končne odjemalce in njihovo oziroma omrežja prevzeto energijo:
- prvega in drugega odstavka 13. člena,
 - prvega, drugega in tretjega odstavka 14. člena,
 - 15. člena, razen devete in desete alineje drugega odstavka;
 - tretjega in četrtega odstavka 18. člena, razen kolikor se nanašata na agregatorje;
 - drugega, tretjega in četrtega odstavka 19. člena,
 - prvega do petega odstavka 28. člena in
 - 29. člena.

IV. PRENOS ELEKTRIČNE ENERGIJE

a. Gospodarska javna služba dejavnost systemskega operaterja

37. člen

(dejavnost systemskega operaterja)

- (1) Dejavnost systemskega operaterja je obvezna državna gospodarska javna služba.
- (2) Gospodarska javna služba dejavnost systemskega operaterja obsega:
1. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje prenosnega sistema;
 2. načrtovanje in razvoj sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema, zahtev varnega, zanesljivega in učinkovitega obratovanja sistema, varovanja okolja, ekonomskih pogojev, ter usmeritev razvojnega načrta systemskega operaterja iz 41. člena tega zakona;
 3. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti prenosnega sistema, tako da ta omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in za prenos energije;

4. upravljanje pretokov električne energije v prenosnem sistemu ob upoštevanju izmenjave z drugimi medsebojno povezanimi sistemi in v ta namen zagotavljanja razpoložljivosti sistemskih storitev, vključno s tistimi, ki jih izvajajo objekti za prilagajanje odjema in shranjevanje energije, če je takšna razpoložljivost neodvisna od drugih prenosnih sistemov, s katerimi je njegov sistem medsebojno povezan;
5. organiziranje in monitoring trga storitev izravnave za potrebe prenosnega sistema tako, da se zagotavlja preglednost, celovitost in se omogoča konkurenca med ponudniki storitev izravnave;
6. nakup sistemskih storitev v prenosnem sistemu po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih, da se zagotovi obratovalna sigurnost;
7. posredovanje informacij, potrebnih za zagotovitev varnega in učinkovitega obratovanja, usklajenega razvoja in skladnega delovanja povezanih sistemov kateremu koli drugemu operaterju;
8. zagotavljanje podatkov, potrebnih za učinkovito sklepanje pogodb o dobavi in uveljavljanje pravice do priključitve, uporabnikom sistema in dobaviteljem;
9. pobiranje plačil za prezasedenost in plačil v mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij v skladu s v skladu z 49. členom Uredbe (EU) 2019/943;
10. nakup električne energije za pokritje izgub v prenosnem sistemu po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih;
11. zagotavljanje kakovosti oskrbe v skladu z minimalni standardi.

(3) Sistemski operater je v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistema operaterja odgovoren tudi za to, da:

- a. zagotovi primerna sredstva za izpolnjevanje svojih obveznosti;
- b. prispeva k zanesljivosti oskrbe z ustrezno prenosno zmogljivostjo in zanesljivostjo sistema;
- c. sprejme okvir za sodelovanje in usklajevanje med regionalnimi koordinacijskimi centri;
- d. sodeluje pri pripravi evropske in nacionalnih ocen zadostnosti virov v skladu s poglavjem IV Uredbe (EU) 2019/943;
- e. digitalizira prenosne sisteme;
- f. upravlja podatke, vključno z razvojem sistemov upravljanja podatkov, skrbi za kibernetsko varnost in varstvo podatkov v skladu z veljavnimi pravili ter brez poseganja v pristojnosti drugih organov.

(4) Pri izvajanju svojih nalog sistemski operater prenosnega sistema upošteva priporočila, ki jih izdajo regionalni koordinacijski centri ter napoved porabe električne energije ter potrebnih energetske virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri uporabnikih sistema. Sistemski operater prenosnega sistema zagotavlja nediskriminatorno obravnavo uporabnikov sistema in dobaviteljev

(5) Sistemski operater sme opravljati dejavnosti, ki niso določene v tem členu in v Uredbi (EU) 2019/943 le, kadar so take dejavnosti potrebne, da bi lahko izpolnil svoje obveznosti iz tega zakona ali Uredbe (EU) 2019/943, pod

pogojem, da je agencija dala soglasje k takšnem odstopanju. Ne glede na prejšnji stavek sme sistemski operater imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati omrežja, ki niso električna omrežja s predhodnim soglasjem agencije.

38. člen

(akti sistema operaterja, izdani na podlagi predpisov Evropske unije)

Kadar predpisi Evropske unije določajo, da mora sistemski operater k aktom iz prejšnjega odstavka pridobiti soglasje agencije, izda soglasje direktor agencije.

39. člen

(način izvajanja gospodarske javne službe)

- (1) Za izvajanje obvezne gospodarske javne službe dejavnost sistema operaterja Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo pravni ali fizični osebi za celotno območje Republike Slovenije, in sicer za obdobje največ 50 let.
- (2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka se ne plačuje koncesijske dajatve.
- (3) Dejavnost sistema operaterja lahko izvaja koncesionar, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - ima v lasti prenosni sistem,
 - ima certifikat sistema operaterja in
 - je imenovan za sistema operaterja.
- (4) Lastništvo prenosnega sistema oziroma njegovega dela, certifikat operaterja prenosnega sistema in imenovanje za operaterja prenosnega sistema ni pogoj za pridobitev koncesije.
- (5) Dejavnost sistema operaterja se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

40. člen

(gradnja in obratovanje prenosnega sistema)

- (1) Pri izdaji gradbenega dovoljenja za gradnjo ali rekonstrukcijo objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema, je lahko investitor samo sistemski operater.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek, je lahko v primeru gradnje ali rekonstrukcije objekta ali naprave, ki povezuje proizvajalca, distribucijski sistem ali končnega odjemalca s prenosnim sistemom, pa ta objekt ali naprava še ni v lasti sistema operaterja, investitor tudi proizvajalec, distribucijski operater ali končni odjemalec.

- (3) Prvi in drugi odstavek tega člena se uporabljata tudi za izdajo uporabnega dovoljenja ali drugega posamičnega akta, s katerim je dovoljeno obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema.
- (4) Ta člen se ne uporablja za nove povezovalne vode, ki so upravičeni do izvzetja v skladu s 63. členom Uredbe (EU) 2019/943.

41. člen (razvojni načrti systemskega operaterja)

- (1) Systemski operater mora na podlagi metodologije iz petega odstavka tega člena v devetih mesecih po sprejetju Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta v skladu s 3. členom Uredbe 2018/1999/EU (v nadaljnjem besedilu: NEPN) izdelati razvojni načrt sistema in zanj pridobiti soglasje agencije. Razvojni načrti morajo biti narejeni za najmanj deset let in morajo biti usklajeni z NEPN.
- (2) Operaterji iz prejšnjega odstavka morajo razvojne načrte sistema sprejeti vsaki dve leti.
- (3) O soglasju k razvojnemu načrtu mora agencija, odločiti v roku treh mesecev od prejema vloge, sicer se šteje, da je bilo soglasje dano.
- (4) Razvojni načrt mora opredeliti glavno infrastrukturo za prenos električne energije, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti za zanesljivo oskrbo z električno energijo, varno delovanje omrežij in prilagajanje nadaljnjemu razvoju na področju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, ob uvajanju inteligentnih omrežnih storitev in zagotavljanju skladiščnih objektov. Pri tem mora izhajati iz napovedi prevzema energije in moči, ter iz napovedi pokrivanja prevzete električne energije in moči. Razvojni načrt mora vsebovati oceno možnosti za povečanje energetske učinkovitosti električne infrastrukture z uravnavanjem obremenitev in interoperabilnostjo, povezanostjo z obrati za proizvodnjo energije, vključno z mikroproizvodnjo ter opredeliti časovno dinamiko in finančno ovrednotenje načrtovanih investicij in dejanskih ukrepov za stroškovno učinkovite izboljšave v omrežni infrastrukturi. Razvojni načrt mora vsebovati tudi oceno zadostnosti proizvodnih zmogljivosti in razmere glede zagotovljenosti drugih možnosti za gradnjo novih zmogljivosti, kot so rešitve za prilagajanje odjema in shranjevanje energije.
- (5) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo za izdelavo razvojnih načrtov.

b. Ločevanje prenosnega sistema in systemskega operaterja

Lastniška ločitev

42. člen (lastnina prenosnega sistema)

- (1) Pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti prenosni sistem, mora izvajati dejavnost systemskega operaterja. Druga oseba, razen systemski operater, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta systemski operater izvaja dejavnost systemskega operaterja, razen če ta zakon ne določa drugače.
- (2) Šteje se, da je zahteva iz prejšnjega odstavka izpolnjena, če dvoje ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki imajo v lasti prenosni sistem, ustanovijo skupno podjetje, ki deluje kot systemski operater v dveh ali več državah članicah Evropske unije. Nobeno drugo podjetje ne more biti udeleženo v skupnem podjetju. Lastnika ali lastniki prenosnega sistema, ki so ustanovili skupno podjetje, morajo izpolnjevati pogoje iz 36., 37. in 38.. člena tega zakona.

43. člen (lastništvo naprav za shranjevanje energije)

- (1) Systemski operater ne sme imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati naprav za shranjevanje energije
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek ima lahko systemski operater v lasti, razvija, vodi ali upravlja naprav za shranjevanje energije, kadar je ta naprava popolnoma integriran omrežni element in je agencija k temu dala predhodno soglasje.
- (3) Agencija o izdaji soglasja iz prejšnjega odstavka nemudoma obvesti Komisijo in Agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev, in v obvestilu navede razloge za izdajo soglasja in vse s tem povezane informacije.
- (4) Ne glede na prvi odstavek tega člena ima lahko systemski operater v lasti, razvija, vodi ali upravlja naprave za shranjevanje energije tudi, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 - (a) ti objekti ali nefrekvenčne systemske storitve, ki jih zagotavljajo taki objekti, so potrebni za to, da systemski operater izpolni svoje obveznosti za učinkovito, zanesljivo in varno obratovanje prenosnega sistema in se ne uporabljajo za nakup ali prodajo električne energije na trgih električne energije;
 - (b) systemski operater je izvedel odprt, pregleden in nediskriminatoren razpisni postopek, ki ga je pregledala in odobrila agencija, in v njem zaradi pomanjkanja ustreznih ponudb ni dodelil drugi osebi pravice, da bi imela v lasti, razvijala, vodila ali upravljala tovrstne objekte oziroma zagotavljala z njimi ustrezne nefrekvenčne systemske storitve, ali teh storitev ni mogla zagotoviti po razumnih cenah in pravočasno;
 - (c) agencija je ocenila potrebo po takem odstopanju in opravila predhodni

pregled ustreznosti razpisnega postopka, vključno s pogoji razpisnega postopka, ter izdala odločbo, s katero je odobrila tako odstopanje (v nadaljnjem besedilu tega člena: dovoljenje za odstopanje).

- (5) Po izdaji dovoljenja za odstopanje lahko agencija pripravi usmeritve ali razpisne pogoje, da sistemskemu operaterju pomaga zagotoviti pravičen razpisni postopek.
- (6) O dovoljenju za odstopanje agencija uradno obvesti Komisijo in ACER, skupaj z ustreznimi informacijami o tej zahtevi in razlogi za odobritev odstopanja.
- (7) Agencija redno ali vsaj vsakih pet let opravi javno posvetovanje glede obstoječih objektov za shranjevanje energije, da bi ocenila potencialno razpoložljivost in zanimanje drugih oseb za vlaganje v tovrstne objekte.
- (8) Kadar javno posvetovanje iz prejšnjega odstavka po oceni agencije pokaže, da so druge osebe zmožne imeti v lasti, razvijati, upravljati ali voditi take objekte na stroškovno učinkovit način, agencija po uradni dolžnosti začne postopek iz devetega odstavka tega člena.
- (9) Agencija odvzame dovoljenje za odstopanje v upravnem postopku. Z odločbo o odvzemu dovoljenja, ki se lahko nanaša na vse ali le nekatere objekte za shranjevanje energije, ki jih ima v lasti, upravlja ali vodi sistemski operater, agencija določi rok, ki ne sme biti daljši od 18 mesecev, po katerem mora sistemski operater prodati objekt oziroma napravo za shranjevanje energije oziroma prenehati z njeno uporabo.
- (10) Če sistemski operater po resnih prizadevanjih ne uspe do poteka roka iz prejšnjega odstavka povrniti preostale vrednosti njegove naložbe v objekte oziroma naprave za shranjevanje energije, se nepovrnjeni del vrednosti te investicije lahko povrne v okviru omrežnine za prenosni sistem.
- (11) Sedmi, osmi, deveti in deseti odstavek tega člena se ne uporabljajo za popolnoma integrirane omrežne elemente ali v običajni amortizacijski dobi novih objektov za baterijsko shranjevanje energije, za katere je bila končna odločitev za naložbo sprejeta pred letom 2024, pod pogojem, da so ti objekti za baterijsko shranjevanje:
 - a) priključeni na omrežje najpozneje dve leti po tem datumu;
 - b) integrirani v prenosni sistem;
 - c) uporabljeni samo za reaktivno trenutno ponovno vzpostavitev zanesljivosti omrežja v primeru nepredvidenih dogodkov v njem, kadar se ta ukrep za ponovno vzpostavitev zanesljivosti omrežja začne takoj in konča, ko lahko težavo odpravi običajno prerazporejanje proizvodnje;
 - (d) niso uporabljeni za nakup ali prodajo električne energije na trgih električne energije, vključno z izravnavo.

44. člen
(prepovedi glede nadzora)

- (1) Ista pravna ali fizična oseba oziroma iste pravne ali fizične osebe ne smejo:
- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njima ali
 - izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njim.
- (2) Podjetje, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave iz prejšnjega odstavka ne zajema končnih odjemalcev, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave električne energije, neposredno ali prek podjetij, nad katerimi izvajajo individualni ali skupni nadzor, če so končni odjemalci, vključno z njihovim deležem električne energije, proizvedene v nadzorovanih podjetjih, v letnem povprečju neto odjemalci električne energije in če gospodarska vrednost električne energije, ki jo prodajo tretjim stranem, ni bistvenega pomena v razmerju do njihovega preostalega poslovnega delovanja.
- (3) Za podjetje, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave iz prvega odstavka tega člena se šteje podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje in dobave v smislu zakona, ki ureja zemeljski plin. Za sistemskega operaterja in prenosni sistem iz prvega odstavka tega člena se štejeta tudi operater prenosnega sistema in prenosni sistem v smislu zakona, ki ureja zemeljski plin.
- (4) Ista pravna ali fizična oseba oziroma osebe ne morejo imenovati članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri sistemskem operaterju ali lastniku prenosnega sistema in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave.

45. člen
(opredelitev pravic)

Pravice iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena vključujejo zlasti:

- a) pravico do izvrševanja glasovalnih pravic,
- b) pravico do imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, ali
- c) pravico na poslovnem deležu, ki presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe.

46. člen
(prepovedi glede članstva v organih)

Ista pravna ali fizična oseba ne sme biti hkrati:

- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, pri sistemskem operaterju ali osebi, ki ima v lasti prenosni sistem, ali predstavnik v zvezi z lastniškim upravljanjem prenosnega sistema električne energije ali prenosnega sistema električne energije ali zemeljskega plina in
- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, ki izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave zemeljskega plina ali električne energije.

47. člen
(posebna določba v primeru državnega lastništva)

Če je oseba iz 44. ali 46. člena Republika Slovenija ali druga država članica Evropske unije, lokalna skupnost ali organ teh oseb, se šteje, da so zahteve iz 44. ali 46. člena tega zakona izpolnjene, če dva ločena organa teh oseb izvajata nadzor iz 34. točke 4. člena tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in nad podjetjem, ki opravlja dejavnost na področju proizvodnje ali dobave.

48. člen
(dolžnost ukrepanja za odpravo razlogov, ki predstavljajo kršitve prepovedi)

- (1) Pravna ali fizična oseba, pri kateri nastane razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona, mora takoj ukreniti vse potrebno, da se razlog odpravi, ter o nastanku razloga in ukrepih obvestiti agencijo.
- (2) Sistemski operater mora obvestiti agencijo po prejšnjem odstavku takoj, ko izve za razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona, in pri tem ukreniti, kar lahko, da se razlog odpravi.
- (3) Sistemski operater mora agencijo obvestiti tudi o vsaki načrtovani transakciji, zaradi katere bi lahko bila potrebna ponovna proučitev izpolnjevanja zahtev iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona.
- (4) Agencija nadzira izpolnjevanje v zvezi z zahtevami 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona. Če pri nadzoru ugotovi, da je pri določeni osebi nastal razlog, ki predstavlja kršitev, jo opozori na razlog in na dolžnost ukrepanja po prvem oziroma drugem odstavku tega člena.

49. člen
(ukrepi agencije)

- (1) Če v razumnem času, ki ni krajši od enega in ne daljši od šest mesecev od dneva obvestitve o razlogu v skladu s prvim, drugim ali tretjim odstavkom prejšnjega člena ali če v času, ko je agencija opozorila na razlog v skladu s četrtim odstavkom prejšnjega člena, razlog v zvezi z zahtevami iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona ni odpravljen, agencija z odločbo:
- prepove izvrševanje glasovalnih pravic ali izvrševanje lastniških upravičenj v zvezi z upravljanjem manj kot polovičnega lastniškega deleža v nasprotju s 44. členom tega zakona;
 - naloži prodajo deleža na osnovnem kapitalu ali lastniškega deleža na prenosnem sistemu, kolikor presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe;
 - ugotovi, da je bil član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki zastopa podjetje, imenovan v nasprotju s tem zakonom, ali da je bila oseba, ki predstavlja lastnika prenosnega sistema, pooblaščen v nasprotju s tem zakonom ter pristojnemu organu predlaga uvedbo postopka za razrešitev ali odvzem pooblastila;
 - prepove izvrševanje posrednega ali neposrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona.
- (2) Agencija lahko z odločbo naloži enega ali več ukrepov iz prejšnjega odstavka, kolikor je to nujno potrebno, da se odpravi razlog kršitve zahtev iz 42., 44., 46. in 47. člena zakona.
- (3) Če je odločbo iz prvega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilitvijo, ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilitvijo ne sme presegati 100.000 eurov.
- (4) Če z ukrepi iz tega člena ni mogoče odpraviti razloga kršitve z zahtevami iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat.

Certificiranje in imenovanje systemskega operaterja

50. člen
(certifikat)

- (1) Sistemski operater mora biti certificiran.
- (2) Certificiran je sistemski operater, ki ima certifikat.

- (3) V postopku certificiranja agencija ugotavlja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za systemskega operaterja iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona.

51. člen
(zahteva za certifikat)

- (1) Postopek certificiranja se začne z vložitvijo popolne vloge za izdajo certifikata s strani lastnika prenosnega sistema ali systemskega operaterja. Vloga je popolna, ko se k vlogi predložijo dokazila o izpolnjevanju zahtev iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona.
- (2) Agencija ob prejemu popolne vloge za certificiranje izda potrdilo o prejemu popolne vloge, ki mora vsebovati rok odločitve o zahtevi za certificiranje in informacijo, pod kakšnimi pogoji se uporabi pravna domneva izdaje certifikata.
- (3) Agencija mora o zahtevi odločiti v štirih mesecih od prejema popolne vloge. Če agencija do preteka tega roka stranki ne vroči odločitve o zahtevi za certificiranje, se domneva, da je agencija izdala certifikat.
- (4) Rok za izdajo odločbe ne teče, če je postopek prekinjen ali če je bilo zadržano izvajanje predpisa, na podlagi katerega mora agencija odločiti.
- (5) V postopku certificiranja ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje.
- (6) V primeru domneve iz tretjega odstavka tega člena se popolna vloga in potrdilo o prejemu popolne vloge, po preteku roka iz drugega odstavka 51. člena tega zakona štejeta za izdan certifikat, razen če je agencija izdala zavrnilno odločbo v tem postopku.
- (7) Rok za vložitev pravnih sredstev zoper certifikat, ki ima pravno veljavo na podlagi prejšnjega odstavka, začne teči naslednji dan po preteku roka iz drugega odstavka 51. člena tega zakona.
- (8) Pravna domneva o izdanem certifikatu iz šestega odstavka tega člena se ne uporabi v postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev.
- (9) Systemski operater in podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave morajo agenciji in Evropski komisiji posredovati vse zahtevane informacije, ki jih potrebuje za izvajanje nalog v postopku certificiranja.
- (10) V postopku certificiranja mora agencija varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

52. člen
(posredovanje Evropski komisiji)

- (1) Odločitev agencije ali domnevo o izdaji certifikata iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona agencija nemudoma posreduje Evropski komisiji, skupaj s podatki, ki se nanašajo na odločitev.
- (2) Odločitev agencije ali domneva izdaje certifikata iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona začeta učinkovati po izdaji mnenja Evropske komisije ali po preteku roka iz prvega odstavka 51. člena Uredbe (EU) 2019/943.

53. člen
(certificiranje v zvezi s tretjimi državami)

- (1) Če certificiranje zahteva lastnik prenosnega sistema ali sistemski operater, ki ga nadzoruje oseba ali osebe iz države ali držav, ki niso članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: tretja država) ali ki je sam iz tretje države oziroma držav, se za postopek certificiranja in preizkus pogojev za certifikat uporabljajo 42., 43., 44. in 46. člen tega zakona, če ni drugače določeno. Za tretjo državo šteje tudi država članica Evropske unije, za katero velja odstopanje iz 66. člena Direktive 2019/944/EU, razen izpolnjevanja pogojev iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona.
- (2) Agencija o prejemu vloge in o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 34. točke 4. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali sistemskim operaterjem nemudoma obvesti Evropsko komisijo.
- (3) Sistemski operater je dolžan nemudoma obvestiti agencijo o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 34. točke 4. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali sistemskim operaterjem.
- (4) V postopku certificiranja po tem členu se ne uporablja domneva izdaje certifikata iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona.
- (5) Vlagatelj zahteve za izdajo certifikata iz prvega odstavka tega člena mora v postopku certificiranja agenciji dokazati, da izpolnjuje pogoje iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona ter da izdaja certifikata ne bo ogrozila zanesljivosti oskrbe Republike Slovenije, druge države članice Evropske unije in Evropske unije z energijo. Pri tem agencija upošteva:
 - pravice in obveznosti Evropske unije v zvezi s to tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je Evropska unija, in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe z energijo;
 - pravice in obveznosti držav članic do te tretje države, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z njo, če so v skladu s pravom Evropske unije, in
 - druge posebne lastnosti primera in zadevne tretje države.
- (6) Agencija mora sprejeti osnutek odločitve v štirih mesecih po prejemu vloge in nemudoma seznaniti Evropsko komisijo z njim in z vsemi informacijami v zvezi z njim.

- (7) Agencija mora pred sprejetjem odločitve o certificiranju Evropsko komisijo zaprositi za mnenje o tem, ali stranka izpolnjuje prepovedi iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona in ali lahko odobritev certificiranja ogrozi zanesljivost oskrbe Evropske unije z energijo.
- (8) Agencija izda odločbo v postopku certificiranja po tem členu v dveh mesecih po izteku roka za izdajo mnenja Evropske komisije skladno s šestim odstavkom 53. člena Direktive 2019/944/EU, pri čemer v čim večji meri upošteva mnenje Evropske komisije. Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznani z odločitvijo in z vsemi informacijami v zvezi z njo.
- (9) Agencija lahko zavrne izdajo certifikata, če bi njegova izdaja ogrozila zanesljivost oskrbe Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije z energijo.
- (10) Dokončna odločba agencije in mnenje Evropske komisije se objavita skupaj v Uradnem listu Republike Slovenije. Če se dokončna odločba razlikuje od mnenja Evropske komisije, se objavi tudi obrazložitev odločbe agencije.

54. člen

(postopek preizkusa pogojev za certifikat)

- (1) Agencija spremlja, ali sistemski operater izpolnjuje zahteve iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona. Agencija po uradni dolžnosti začne postopek preizkusa pogojev za certifikat, če:
- prejme obvestilo sistema operaterja iz drugega odstavka 40. člena tega zakona;
 - je seznanjena z načrtovano transakcijo iz tretjega odstavka 40. člena tega zakona;
 - ugotovi, da obstaja utemeljen razlog za domnevo, da je prišlo ali bi lahko prišlo zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad lastniki prenosnega sistema ali sistema operaterja do kršitve zahtev iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona, skladno s četrtem odstavkom 49. člena tega zakona;
 - tako utemeljeno zahteva Evropska komisija.
- (2) V postopku za preizkus pogojev za certifikat se uporabljajo določbe tega zakona o rednem postopku certificiranja, če ni v tem členu ta postopek urejen drugače.
- (3) Domneva iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona se uporablja v postopku preizkusa pogojev za certifikat le v primeru iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena. Štirimesečni rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata začne teči z dnem, ko agencija prejme obvestilo sistema operaterja ali zahtevo Evropske komisije.
- (4) Agencija z odločbo:

- odloči o skladnosti načrtovane transakcije z zahtevami iz 42., 44., 46. in 47. člena tega zakona;
- potrdi certifikat;
- odvzame certifikat.

(5) Odvzem certifikata začne učinkovati z dnem pravnomočnosti odločbe.

55. člen (imenovanje systemskega operaterja)

- (1) Če so po dokončnosti odločbe o izdaji certifikata ali po vzpostavitvi domneve iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona, pri določeni pravni ali fizični osebi izpolnjeni pogoji iz prve in druge alineje tretjega odstavka 39. člena tega zakona, jo imenuje vlada na predlog agencije za systemskega operaterja s sklepom.
- (2) Vlada na predlog agencije na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi neizpolnjevanja pogojev, razveljavi sklep o imenovanju systemskega operaterja, če systemski operater ne izpolnjuje katerega od pogojev za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona, pa ni mogoče pričakovati, da bo ta pogoj v razumnem času izpolnjen.
- (3) Sklep o imenovanju oziroma sklep o razveljavitvi imenovanja se objavi v Uradnem listu Evropske unije in Uradnem listu Republike Slovenije ter posreduje Evropski komisiji.

56. člen (ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti systemskega operaterja)

- (1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali če systemski operater preneha izvajati dejavnost systemskega operaterja in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:
 - določi certificiranega systemskega operaterja v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti systemskega operaterja na prenosnem sistemu, na katerega se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanje dejavnosti systemskega operaterja;
 - določi pogoje, pod katerimi je lastnik ali so lastniki dolžni dati v uporabo prenosni sistem systemskemu operaterju, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji tega odstavka, ter rok, v katerem je lastnik ali so lastniki to dolžni storiti;
 - odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki prenosnega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti systemskega operaterja.

- (2) Operater iz prve alineje prejšnjega odstavka opravlja dejavnost systemskega operaterja do prevzema opravljanja dejavnosti s strani drugega systemskega operaterja, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona.
- (3) Če lastnik ali lastniki prenosnega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena, ne zagotovijo, da začne dejavnost systemskega operaterja na njihovem prenosnem sistemu izvajati systemski operater, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona, pa je obratovanje tega prenosnega sistema nujno za varno in zanesljivo oskrbo z električno energijo v Republiki Sloveniji ali delu njenega ozemlja ali gre za povezovalni vod, predlaga agencija Republiki Sloveniji kot razlastitvenemu upravičencu, začetek postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice.
- (4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice v primeru iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

c. Zagotavljanje systemskih storitev

57. člen

(način zagotavljanja systemskih storitev)

- (1) Systemski operater pri zagotavljanju systemskih storitev spodbuja vključevanje naprednih tehnologij ter zagotavljanje nediskriminatorne obravnave ponudnikov systemskih storitev glede na uporabljeno tehnologijo.
- (2) Systemski operater naroča storitve izravnave na podlagi preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkov, ki omogočajo sodelovanje vseh kvalificiranih elektroenergetskih podjetij in udeležencev na trgu, vključno z udeleženci na trgu, ki ponujajo energijo iz obnovljivih virov, udeleženci na trgu, ki se ukvarjajo s prilagajanjem odjema, upravljavci objektov za shranjevanje energije in agregatorji.
- (3) Systemski operater določi v tesnem sodelovanju z vsemi udeleženci na trgu tehnične zahteve za udeležbo na teh trgih na podlagi tehničnih značilnosti teh trgov. K aktu o določitvi teh zahtev mora systemski operater pridobiti soglasje agencije.
- (4) Prvi, drugi in tretji odstavek tega člena se uporabljajo tudi za nefrekvenčne systemske storitve, razen če agencija oceni, da systemski operater nefrekvenčnih systemskih storitev ne more zagotavljati na podlagi tržnih postopkov iz drugega odstavka tega člena. V tem primeru lahko agencija izda soglasje k neposrednem naročanju teh storitev. Systemski operater lahko te storitve naroča tudi od ponudnikov prilagajanja odjema ali shranjevanja energije, ali na drug način, ki zmanjšuje potrebo po nadgradnji ali nadomeščanju elektroenergetskih zmogljivosti ter podpirajo učinkovito in varno obratovanje prenosnega sistema.

- (5) Sistemski operater v preglednem in vključujočem postopku, ki vključuje vse ustrezne uporabnike sistema in operaterja distribucijskega sistema, določi specifikacije za naročene nefrekvenčne systemske storitve in po potrebi za standardizirane tržne proizvode za te storitve vsaj na nacionalni ravni.
- (6) K specifikacijam iz prejšnjega odstavka, standardiziranim proizvodom in postopku njihovega naročanja da soglasje agencija.
- (7) Te specifikacije zagotavljajo učinkovito in nediskriminatorno sodelovanje vseh udeležencev na trgu, vključno z udeleženci na trgu, ki ponujajo energijo iz obnovljivih virov, udeleženci na trgu, ki se ukvarjajo s prilagajanjem odjema, upravljavci objektov za shranjevanje energije in agregatorji. Sistemski operater si izmenjuje vse potrebne informacije in se usklajuje z distribucijskimi operaterji, da bi zagotovil optimalno rabo virov, varno in učinkovito obratovanje sistema ter olajšali razvoj trga.
- (8) Obveznosti iz petega, šestega in sedmega odstavka glede naročanja nefrekvenčnih pomožnih storitev se ne uporabljajo za popolnoma integrirane omrežne elemente.
- (9) Stroški zagotavljanja sistemskih storitev, vključno s stroški za potrebne informacijske in komunikacijske tehnologije ter infrastrukturo, so upravičeni stroški systemskega operaterja.

58. člen

(obveznost sklenitve pogodbe za zagotovitev sistemskih storitev)

- (1) Kadar sistemski operater na trgu ne uspe zagotoviti zadostnih sistemskih storitev, lahko agencija po uradni dolžnosti ali na zahtevo systemskega operaterja brez poseganja v sklenjene pogodbe o dobavi z odločbo naloži enemu ali več proizvajalcem ali odjemalcem ali subjektom iz četrtega odstavka prejšnjega člena, ki lahko glede na tehnična in ekonomska merila pod najugodnejšimi pogoji ponudijo ustrezne količine sistemskih storitev (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanec), naj nemudoma sklenejo pogodbo za zagotavljanje sistemskih storitev s sistemskim operaterjem.
- (2) Odsotnost konkurenčnih pogojev iz prejšnjega odstavka se ugotavlja zlasti glede na strukturo upoštevne trga, število ponudnikov na trgu, togost ponujenih cen, vstopnih ovir na trg ter glede na druga merila, od katerih je odvisno delovanje učinkovite konkurence.
- (3) Z odločbo iz prvega odstavka tega člena agencija na podlagi metodologije iz četrtega odstavka tega člena določi vrsto, ceno in količino sistemskih storitev, čas trajanja pogodbe in rok za sklenitev pogodbe.
- (4) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo določanja cen sistemskih storitev. Pri določitvi metodologije agencija izhaja iz stroškov zagotavljanja sistemskih storitev, vključno s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva, pri čemer upošteva s tem povezana tveganja. Pri tem lahko

agencija upošteva tudi cene tistih sistemskih storitev, ki so na voljo pri sistemskih operaterjih v regiji na skupnem evropskem trgu in jih je možno uporabiti v Sloveniji. Agencija lahko sistemskemu operaterju naloži tudi sklenitev ustreznih sporazumov z drugimi sistemskimi operaterji, na podlagi katerih bodo ti zagotavljali del potrebnega obsega sistemskih storitev za slovenskega sistemskega operaterja.

- (5) Agencija lahko v postopku izdaje odločbe zahteva od zavezanca podatke, potrebne za odločitev o zahtevi sistemskega operaterja iz drugega odstavka tega člena.
- (6) Če je zaradi zanesljive oskrbe z električno energijo neogibno potrebno, da se še pred koncem postopka zagotovijo sistemskemu operaterju sistemske storitve, agencija izda začasno odločbo, s katero začasno uredi razmerja v skladu s tem členom. V postopku izdaje začasnih odločb po tem členu se uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 36/20 - ZZUSUDJZ, 61/20 - ZZUSUDJZ-A); v nadaljnjem besedilu: ZUP), razen drugega odstavka 221. člena ZUP.
- (7) Če iz razlogov, ki so na strani zavezanca, ne pride do sklenitve pogodbe, se zavezanca prisili k izpolnitvi obveznosti po izvršljivi odločbi z denarno kaznijo v skladu z ZUP o izvršitvi upravnih odločb s prisilitvijo. Ne glede na tretji odstavek 298. člena ZUP, prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, ne sme presegati 100.000 eurov.
- (8) Zavezanec, ki ravna v nasprotju z odločbo, s katero mu je bil naložen ukrep po tem členu, je dolžan udeležencem trga z električno energijo in sistemskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena.
- (9) Če agencija zavezancu naloži obveznost po tem členu, ima zavezanec pravico od Republike Slovenije zahtevati primerno odškodnino, če mu zaradi izvrševanja ukrepa nastane škoda.

č. Zaupnost podatkov za sistemskega operaterja in za lastnike prenosnih sistemov

59. člen

(obveznost varovanja zaupnosti)

- (1) Sistemski operater je dolžan varovati tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, ne glede na to, ali so določeni kot poslovna tajnost.
- (2) Sistemski operater je dolžan preprečevati diskriminatorno razkrivanje poslovno koristnih podatkov o svojih dejavnostih, zlasti pa ne sme razkriti poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, ki se ne ukvarjajo z dejavnostjo

sistemskega operaterja, razen če in kolikor je to nujno potrebno za izvedbo pravnega posla.

- (3) Lastnik prenosnega sistema in v primeru operaterja kombiniranega sistema tudi distribucijski operater ter ostali deli podjetja, ki se ne ukvarjajo z dejavnostjo sistemskega operaterja, ne smejo imeti skupnih služb, kot so skupne pravne službe, razen upravnih služb ali služb za informacijsko tehnologijo.
- (4) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

60. člen

(prepoved zlorabe podatkov in dolžnost objave)

- (1) Sistemski operater pri prodaji ali nabavi električne energije prek povezanih podjetij ne sme zlorabiti poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem.
- (2) Sistemski operater je dolžan objaviti podatke, potrebne za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga. Ta obveznost ne posega v dolžnost varovanja poslovno občutljivih podatkov iz prejšnjega člena.

V. DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

a. Gospodarska javna služba dejavnost distribucijskega operaterja

61. člen

(naloge gospodarske javne službe)

- (1) Dejavnost distribucijskega operaterja je obvezna državna gospodarska javna služba.
- (2) Gospodarska javna služba dejavnost distribucijskega operaterja obsega:
 - 1. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema;
 - 2. načrtovanje in razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju:
 - predvidenih potreb uporabnikov sistema,
 - zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema, ter
 - usmeritev iz razvojnega načrta distribucijskega operaterja iz 30. člena tega zakona;
 - 3. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema, tako da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in distribucijo energije;
 - 4. zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo z ustrezno zmogljivostjo in zanesljivostjo omrežja;

5. upravljanje pretokov električne energije v sistemu in zagotavljanje sistemskih storitev;
 6. zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema in dobaviteljem, da lahko učinkovito sklepajo pogodbe o dobavi in uveljavljajo pravico do priključitve;
 7. napovedovanje porabe električne energije ter potrebnih energetske virov z uporabo metode celovitega načrtovanja in z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih;
 8. posredovanje informacij, potrebnih za zagotovitev varnega in učinkovitega obratovanja, usklajenega razvoja in skladnega delovanja povezanih sistemov kateremu koli drugemu operaterju;
 9. zagotavljanje kakovosti oskrbe v skladu z minimalni standardi;
 10. nakup električne energije za pokritje izgub, zasilne in nujne oskrbe ter sistemskih storitev v distribucijskem sistemu po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.
- (3) Distribucijski operater lahko po predhodnem soglasju vlade s pogodbo začasno prenese izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena na drugo fizično ali pravno osebo, ki razpolaga z ustreznimi kadri in tehnično opremo, ki je potrebna za izvajanje prenesenih nalog, in ki v isti osebi ne izvaja dejavnosti dobave ali proizvodnje električne energije. Ta mora distribucijskemu operaterju omogočiti neposreden in stalen dostop do vseh podatkov, ki jih uporablja in jih pridobiva za potrebe izvajanja nalog distribucijskega operaterja.
- (4) V primeru prenosa nalog na osebo iz prejšnjega odstavka lahko v okviru strokovnih nalog za izvrševanje javnih pooblastil distribucijskega operaterja vodijo in odločajo v postopkih v zvezi s priključitvijo na distribucijski sistem in izdajanjem smernic, mnenj in soglasij pri poseganju v prostor osebe, ki so zaposlene pri tej tretji osebi in izpolnjujejo pogoje za vodenje in odločanje v upravnem postopku.
- (5) Distribucijski operater je dolžan kvartalno izvajati nadzor nad izvajanjem prenesenih nalog, fizična ali pravna oseba iz četrtega odstavka tega člena pa je dolžna distribucijskemu operaterju omogočiti celoten vpogled za potrebe izvajanja nadzora.
- (6) Distribucijski operater nabavi električno energijo, ki jo potrebuje pri opravljanju dejavnosti, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.
- (7) Distribucijski operater naroča proizvode in storitve, ki so potrebni za učinkovito, zanesljivo in sigurno obratovanje distribucijskega sistema po objektivnih, preglednih in nediskriminatornih pravilih, ki jih oblikuje ob usklajevanju s sistemskim operaterjem in drugimi zadevnimi udeleženci na trgu ter sprejme v okviru sistemskih obratovalnih navodil.
- (8) Distribucijski operater naroča nefrekvenčne sistemske storitve, ki jih potrebuje za svoj sistem, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih, razen če je agencija ocenila, da tržno zagotavljanje nefrekvenčnih sistemskih storitev ekonomsko ni učinkovito, in je odobrila odstopanje.

Obveznost glede naročanja nefrekvenčnih sistemskih storitev ne velja za popolnoma integrirane omrežne elemente.

- (9) Z naročanjem proizvodov in storitev iz sedmega odstavka tega člena je treba zagotoviti učinkovito sodelovanje vseh kvalificiranih udeležencev na trgu, vključno z udeleženci na trgu, ki ponujajo energijo iz obnovljivih virov, udeleženci na trgu, ki se ukvarjajo s prilagajanjem odjema, upravljavci objektov za shranjevanje energije in agregatorji. Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih v tesnem sodelovanju z vsemi udeleženci na trgu in sistemskim operaterjem, predpiše zahteve za udeležbo na teh trgih na podlagi tehničnih značilnosti teh trgov in zmožnosti vseh udeležencev na trgu.
- (10) Distribucijski operater sodeluje s sistemskim operaterjem z namenom učinkovitega sodelovanja udeležencev na trgu, priključenih na njihovo omrežje, na maloprodajnih, veleprodajnih in izravnalnih trgih. Zagotavljanje storitev izravnave, ki izhajajo iz virov, ki se nahajajo v distribucijskem sistemu, se dogovori s sistemskim operaterjem v skladu s 57. členom Uredbe (EU) 2019/943 in 182. členom Uredbe Komisije (EU) 2017/1485 z dne 2. avgusta 2017 o določitvi smernic za obratovanje sistema za prenos električne energije (UL L 220, 25.8.2017, str. 1).
- (11) Distribucijski operater sme opravljati dejavnosti, ki niso določene v tem členu in v Uredbi (EU) 2019/943 le, kadar so take dejavnosti potrebne, da bi lahko izpolnil svoje obveznosti iz tega zakona ali Uredbe (EU) 2019/943, pod pogojem, da je agencija dala soglasje k takšnem odstopanju. Ne glede na prejšnji stavek sme sistemski operater imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati omrežja, ki niso električna omrežja, s predhodnim soglasjem agencije
- (12) Distribucijski operater ne sme diskriminirati posameznih uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij.

62. člen

(financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost distribucijskega operaterja se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za storitve gospodarske javne službe.

63. člen

(območje gospodarske javne službe)

- (1) Izvajanje gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja lahko zagotovi država na delu svojega območja ali na celotnem območju države na način, določen z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.
- (2) Izvajalec gospodarske javne službe izvaja javno službo na distribucijskem sistemu, ki ima javni značaj. Sistem ali del sistema ima javni značaj, če je

potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. Skupni deli, namenjeni napajanju posameznih uporabnikov sistema v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, in priključni vod, ki je v skupnem lastništvu lastnikov takšne stavbe, nimajo javnega značaja.

64. člen

(pogoji za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja)

- (1) Dejavnost distribucijskega operaterja lahko izvaja oseba, ki od vlade pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe in ki ima v lasti ali najemu distribucijski sistem.
- (2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka se ne plačuje koncesijska dajatev ali drugo plačilo, ki bi bilo z njo po učinku izenačeno.

65. člen

(najem distribucijskega sistema in plačilo za izvajanje nalog)

- (1) Če distribucijski operater ni lastnik distribucijskega sistema ali njegovega dela, ki ima javni značaj, mora z lastnikom ali drugo osebo, ki z lastnino upravlja ali razpolaga, skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog distribucijskega operaterja po tem zakonu. V pogodbi se zlasti uredi obseg in namen uporabe sistema, višino najemnine oziroma drugega plačila distribucijskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki distribucijskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Agencija nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja z vidika skladnosti s splošnimi akti agencije.
- (2) Pogodbeni stranki s pogodbo ne smeta določiti višje obveznosti plačila najemnine oziroma plačila za izvajanje nalog, ki jih je distribucijski operater na podlagi tretjega in četrtega odstavka 61. člena tega zakona prenesel na najemodajalca, kot jo določi agencija z odločbo o regulativnem okviru v skladu s 99. členom tega zakona. Določbe pogodbe, ki so v nasprotju s to odločbo, so nične, namesto njih pa se za obveznosti strank glede plačila najemnine oziroma storitev uporablja odločba agencije o regulativnem okviru.
- (3) Če distribucijski operater z lastnikom ali drugo osebo, ki upravlja sistem ali njegov del oziroma razpolaga z njima, ne doseže soglasja o sklenitvi najemne pogodbe v treh mesecih po tem, ko je operater ugotovil obstoj takega sistema ali dela sistema in o tem obvestil agencijo in lastnika, agencija na zahtevo distribucijskega operaterja naloži lastniku ali drugi osebi, ki upravlja lastnino oziroma razpolaga z njo (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanec), dolžnost oddati sistem ali njegov del v uporabo distribucijskemu operaterju. Sestavni del odločbe je tudi seznam objektov, naprav in drugih sredstev, na katere se ta ukrep nanaša.

- (4) Distribucijski operater mora v zahtevi za naložitev obveznosti iz prejšnjega odstavka natančno opredeliti objekte, naprave in druga sredstva, na katere se obveznost nanaša, z navedbo enoličnih identifikacijskih znakov, ki se uporabljajo v prometu s temi sredstvi. Če teh sredstev ni mogoče ugotoviti z ogledom kraja ali na drug način, ki ne posega v pravice zavezanca, lahko agencija v postopku ugotavljanja po pridobitvi odločbe sodišča mimo volje zavezanca vstopi v prostore in objekte, na zemljišča ter k opremi in napravam zavezanca. Stroške vstopa in morebitno škodo, ki pri tem neizogibno nastane, nosi zavezanec.
- (5) Če so sredstva v prostorih oziroma na zemljiščih, ki ne pripadajo zavezancu, mora lastnik ali posestnik teh prostorov oziroma zemljišč dovoliti ogled distribucijskemu operaterju, če so tam stvari zavezanca, ki so predmet postopka iz tretjega odstavka tega člena. Če oseba ne dovoli ogleda, se zoper njo in na njene stroške po pridobitvi odločbe sodišča lahko ogled opravi tudi mimo njene volje.
- (6) Če distribucijski operater ob vložitvi zahteve iz tretjega odstavka tega člena nima na razpolago ustreznega števila kadrov, s katerimi lahko prevzame v uporabo sistem ali njegov del, ali če je to iz dejanskih razlogov neizvedljivo, agencija na njegovo zahtevo naloži obveznost lastniku ali drugi osebi, ki upravlja lastnino oziroma z njo razpolaga in ki je do vložitve zahteve opravljal storitve v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema, ki so potrebne za izvajanje gospodarske javne službe, da te storitve še naprej opravlja pod pogoji in na način, kot jih določi agencija v odločbi, če je to nujno potrebno za nemoteno in varno obratovanje sistema. Agencija v tem primeru z odločbo opredeli vrsto teh storitev in pogoje njihovega izvajanja.
- (7) Če zavezanec ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero so mu bili naloženi ukrepi po tem členu, se zavezanca prisili k izpolnitvi obveznosti z denarno kaznijo v skladu z ZUP o izvršitvi upravnih odločb s prisilitvijo. Ne glede na tretji odstavek 298. člena ZUP, prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, ne sme presegati 50.000 eurov.
- (8) Zavezanec, ki ravna v nasprotju z odločbo, s katero so mu bili naloženi ukrepi po tem členu, je dolžan uporabnikom sistema, dobaviteljem in distribucijskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena.
- (9) Zavezancu, ki so mu bile naložene obveznosti po tem členu, pripada pravica do plačila za uporabo njegovega sistema v višini najemnine, ki jo določi agencija z odločbo o regulativnem okviru oziroma odločbo iz tretjega odstavka tega člena. Enako velja tudi za plačilo storitev v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem, ki se nanašajo na opravljanje nalog distribucijskega operaterja, pri čemer lahko plačilo določi agencija tudi v odločbi iz šestega odstavka tega člena.
- (10) Ukrep agencije iz tretjega odstavka tega člena traja do sklenitve najemne ali druge potrebne pogodbe, pravnomočnega dokončanja razlastitvenega postopka iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona ali dokler

distribucijski operater ne zgradi svojega sistema, na katerega priključi vse uporabnike sistema na zadevnem območju.

66. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema)

- (1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja iz 64. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali če distribucijski operater preneha izvajati dejavnosti distribucijskega operaterja in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:
 - določi distribucijskega operaterja v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja na distribucijskem sistemu, operaterja na katerega operaterja se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti systemskega operaterja;
 - določi pogoje, pod katerimi je lastnik ali so lastniki dolžni dati v uporabo distribucijski sistem distribucijskemu operaterju, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji, ter rok, v katerem so dolžni to storiti;
 - distribucijskega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti distribucijskega operaterja.
- (2) Operater iz prve alineje prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti distribucijskega operaterja do takrat, ko prevzame distribucijski operater, ki izpolnjuje pogoje iz 64. člena tega zakona.
- (3) Če lastnik ali solastniki distribucijskega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovijo, da začne dejavnost distribucijskega operaterja na njihovem distribucijskem sistemu izvajati distribucijski operater, ki izpolnjuje pogoje iz 64. člena tega zakona, lahko država kot razlastitveni upravičenec začne postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice.
- (4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice v primeru iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

67. člen

(zagotavljanje storitev prožnosti v distribucijskem sistemu)

- (1) Distribucijski operater naroča storitve prožnosti, vključno z upravljanjem prezasedenosti na svojem sistemu, da bi se izboljšala učinkovitost pri obratovanju in razvoju distribucijskega sistema. Distribucijski operater lahko naroča te storitve od na distribucijski sistem priključenih ponudnikov porazdeljene proizvodnje, prilagajanja odjema ali shranjevanja energije ter izvajalcih ukrepov za energetske učinkovitost, kadar te storitve na stroškovno učinkovit način zmanjšajo potrebo po nadgradnji ali nadomeščanju

elektroenergetskih zmogljivosti ter podpirajo učinkovito in varno obratovanje distribucijskega sistema.

- (2) Distribucijski operater te storitve naroča v skladu s preglednimi, nediskriminatornimi in tržno utemeljenimi postopki, razen če agencija na zahtevo distribucijskega operaterja z odločbo ugotovi, da naročanje teh storitev ni gospodarno, ali kadar bi to naročanje povzročilo huda izkrivljanja na trgu ali večjo prezasedenost.
- (3) Distribucijski operater v preglednem in vključujočem postopku, ki vključuje vse ustrezne uporabnike sistema in systemskega operaterja, določi specifikacije za naročene storitve prožnosti in po potrebi za standardizirane tržne proizvode za te storitve vsaj na nacionalni ravni.
- (4) K specifikacijam iz prejšnjega odstavka da soglasje agencija.
- (5) Te specifikacije zagotavljajo učinkovito in nediskriminatorno sodelovanje vseh udeležencev na trgu, vključno z udeleženci na trgu, ki ponujajo energijo iz obnovljivih virov, udeleženci na trgu, ki se ukvarjajo s prilagajanjem odjema, upravljavci objektov za shranjevanje energije in agregatorji. Distribucijski operater si izmenjuje vse potrebne informacije in se usklajuje s sistemskim operaterjem, da bi zagotovila optimalno rabo virov, varno in učinkovito obratovanje sistema ter olajšali razvoj trga.
- (6) Stroški zagotavljanja storitev iz prvega odstavka tega člena, vključno s stroški za potrebne informacijske in komunikacijske tehnologije ter infrastrukturo, so upravičeni stroški distribucijskega operaterja.

68. člen (razvoj distribucijskega sistema)

- (1) Distribucijski operater najmanj vsaki dve leti objavi in predloži agenciji pregleden načrt za razvoj omrežja za naslednjih deset let.
- (2) Načrt za razvoj omrežja zagotavlja preglednost glede potrebnih srednje- in dolgoročnih storitev prožnosti ter vključuje načrtovane naložbe v naslednjih desetih letih s posebnim poudarkom na glavni distribucijski infrastrukturi, ki je potrebna za priključitev novih proizvodnih zmogljivosti in novih odjemalcev, vključno s polnilnimi mesti za električna vozila. Načrt za razvoj omrežja vključuje tudi uporabo prilagajanja odjema, energetske učinkovitost, objektov za shranjevanje energije ali druge vire, ki jih operater distribucijskega sistema uporablja kot alternativo širitvi sistema in oceno prostih zmogljivosti za priključevanje dodatne razpršene proizvodnje in hranilnikov energije, ki temelji na analizi zmogljivosti v celotnem distribucijskem omrežju.
- (3) Distribucijski operater se o načrtu za razvoj omrežja posvetuje z vsemi zadevnimi uporabniki sistema in sistemskim operaterjem. Distribucijski operater objavi rezultate posvetovalnega postopka skupaj z načrtom za razvoj

omrežja ter rezultate posvetovalnega postopka in načrt za razvoj omrežja predložijo agenciji.

- (4) Agencija mora dati soglasje k načrtu za razvoj omrežja in lahko pred odločitvijo o izdaji soglasja zahteva njegove spremembe.

69. člen

(vključevanje elektromobilnosti v elektroenergetsko omrežje)

- (1) Elektrooperater mora omogočati čim lažjo priključitev javno dostopnih in zasebnih polnilnih mest za električna vozila na elektroenergetsko omrežja. Pri tem mora nediskriminatorno sodelovati z vsakim podjetjem, ki ima v lasti, razvija, vodi ali upravlja polnilna mesta za električna vozila, tudi kar zadeva priključitev na omrežje.
- (2) Elektrooperater ne sme imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati polnilnih mest za električna vozila, razen kadar imajo v lasti zasebna polnilna mesta, ki so namenjena izključno njihovi lastni uporabi. Enako velja za osebe, ki imajo v lasti pomemben del distribucijskega omrežja v skladu s 103 členom tega zakona.

b. Ločevanje distribucijskih operaterjev

70. člen

(funkcionalna ločitev)

- (1) Če je distribucijski operater sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo glede pravne oblike, organizacije, sprejemanja odločitev in informacijskega sistema.
- (2) Ta zahteva ne predstavlja obveznosti po lastniškem ločevanju nad sredstvi distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja.
- (3) Določbe 71. in 72. člena tega zakona se ne uporabljajo za distribucijskega operaterja, ki ima manj kot 1000 priključenih odjemalcev. V tem primeru mora ta distribucijski operater zagotoviti, da vertikalno integrirana podjetja nimajo prednostnega dostopa do podatkov za izvajanje svojih dobavnih dejavnosti.

71. člen

(zahteve glede ločitve dejavnosti)

- (1) Dejavnost distribucijskega operaterja mora distribucijski operater izvajati v ločeni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.
- (2) Če je distribucijski operater sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti poleg zahteve iz prejšnjega odstavka neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, tudi glede organizacije in sprejemanja odločitev. V ta namen mora zagotoviti izvajanje najmanj naslednjih ukrepov:
 - a) osebe, ki so odgovorne za upravljanje distribucijskega operaterja, ne smejo sodelovati v organih integriranega elektroenergetskega podjetja, ki so posredno ali neposredno odgovorni za tekoče operacije proizvodnje, prenosa in dobave električne energije;
 - b) poklicni interesi oseb, pristojnih za upravljanje distribucijskega operaterja, se upoštevajo na način, ki zagotavlja njihovo sposobnost za neodvisno delovanje;
 - c) distribucijski operater mora imeti, neodvisno od integriranega elektroenergetskega podjetja, dejanske pravice sprejemanja odločitev glede sredstev, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja.
- (3) Za izpolnjevanje nalog iz c) točke prejšnjega odstavka mora imeti distribucijski operater iz drugega odstavka na voljo tudi potrebne človeške, tehnične, finančne in fizične vire. Matično podjetje potrjuje letni finančni načrt ali drug enakovreden instrument distribucijskega operaterja, določa omejitve zadolževanja distribucijskega operaterja kot hčerinskega podjetja ter ohranja pravice do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matično podjetje ne sme dajati navodil v zvezi z vsakodnevnim poslovanjem ali s posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji distribucijskih vodov, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali v drugem enakovrednem instrumentu.
- (4) Distribucijski operater iz drugega odstavka mora oblikovati program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in zagotavlja ustrezen nadzor nad izvajanjem programa. Program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev tega cilja. Program skladnosti mora tudi vsebovati posebne ukrepe za preprečitev diskriminatornega dostopa do podatkov naprednega merjenja iz 30. člena tega zakona. K programu za doseganje skladnosti mora distribucijski operater pred začetkom njegove veljavnosti pridobiti soglasje agencije.
- (5) Distribucijski operater iz drugega odstavka mora imeti nadzornika za skladnost, ki mora biti popolnoma neodvisen od distribucijskega operaterja in mora imeti dostop do vseh informacij distribucijskega operaterja in morebitnih povezanih podjetij, ki jih potrebuje za izpolnjevanje svojih nalog. Ukrepi za zagotovitev neodvisnosti nadzornika za skladnost in učinkovitosti njegovega nadzora morajo biti določeni v programu za doseganje skladnosti.
- (6) Oseba ali organ, ki je odgovoren za nadzor nad programom za doseganje skladnosti, pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki se objavi.

72. člen
(preprečevanje izkrivljanja konkurence)

- (1) Če je distribucijski operater del vertikalno integriranega podjetja, mora agencija spremljati dejavnosti distribucijskega operaterja, da vertikalne integracije ne izrablja za izkrivljanje konkurence.
- (2) Vertikalno integrirani distribucijski operaterji ne smejo z dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja blagovne znamke ustvarjati zmede v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo.

73. člen
(lastništvo naprav za shranjevanje električne energije)

- (1) Distribucijski operater ali lastnik elektrodistribucijskega omrežja ne sme imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati naprav za shranjevanje energije.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek ima lahko distribucijski operater ali lastnik elektrodistribucijskega omrežja v lasti, razvija, vodi ali upravlja naprave za shranjevanje energije, kadar je ta naprava popolnoma integriran omrežni element in je agencija k temu dala predhodno soglasje.

c. Zaupnost podatkov za distribucijskega operaterja

74. člen
(zahteve glede zaupnosti podatkov)

- (1) Distribucijski operater je dolžan varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in preprečiti, da bi se poslovno koristni podatki o njegovih dejavnostih razkrili na diskriminatoren način.
- (2) Distribucijski operater v zvezi s prodajo ali nabavo električne energije prek povezanih podjetij ne sme zlorabljati poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb, pri izvajanju dejavnosti distribucijskega operaterja.
- (3) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

č. Operater kombiniranega sistema

75. člen
(operater kombiniranega sistema)

Ne glede na 70. člen tega zakona lahko ista pravna ali fizična oseba hkrati opravlja dejavnost sistemskega operaterja in dejavnost distribucijskega operaterja, če deluje v skladu z 42., 43, 44., 46. in 47. členom tega zakona.

d. Zaprti distribucijski sistemi

76. člen
(splošna določba)

Distribucija električne energije znotraj malih in zaprtih sistemov za distribucijo električne energije, ki so v skladu z Energetskim zakonom (Uradni list RS, št. 60/19 - uradno prečiščeno besedilo in 65/20; v nadaljnjem besedilu: EZ-1) pridobili status zaprtega distribucijskega sistema, se ne opravlja kot gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema iz 61. člena tega zakona in se zanje uporabljajo določbe 77. do 83. člena tega zakona.

77. člen
(pogoji za ohranitev statusa zaprtega distribucijskega sistema)

- (1) Sistem za distribucijo električne energije, ki je s skupnim odjemnim mestom priključen neposredno na prenosni sistem in je namenjen distribuciji električne energije na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve, in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjstev, ohrani status zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije, če:
- so iz posebnih tehničnih ali varnostnih razlogov operacije ali proizvodni procesi končnih odjemalcev tega sistema integrirani, ali
 - sistem distribuira električno energijo predvsem lastniku ali operaterju sistema ali njegovim povezanim podjetjem. Ta pogoj je izpolnjen, če vsaj 80 % vsote letno porabljene in proizvedene energije odpade na lastnika sistema in njegova povezana podjetja.
- (2) Če sistem za distribucijo električne energije iz prejšnjega odstavka postransko uporablja majhno število gospodinjstev, ki so v zaposlitvenem ali drugačnem razmerju z lastnikom tega omrežja, to ne onemogoča statusa zaprtega distribucijskega sistema.

78. člen
(dovoljenje o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema)

- (1) Agencija izda dovoljenje o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali druge osebe, ki bo upravljala zaprt distribucijski sistem (v nadaljevanju: operater zaprtega distribucijskega sistema).
- (2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda za obdobje 10 let.
- (3) Dovoljenje o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema mora poleg sestavin, ki so z zakonom o splošnem upravnem postopku predpisane za pisne odločbe, v izreku vsebovati tudi opredelitev zaokroženega geografskega območja, ki je jasno ločeno od preostalega območja.
- (4) V postopku izdaje dovoljenja se lahko distribucijski operater, ki opravlja to dejavnost na geografskem območju, kjer se nahaja zaprt distribucijski sistem kot stranski udeleženec udeležuje postopka.
- (5) Agencija na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema podaljša dovoljenje vsakokrat za 10 let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za ohranitev statusa zaprtega distribucijskega sistema.

79. člen

(posledice statusa zaprtega distribucijskega sistema)

- (1) Sistemski operater mora operaterju zaprtega distribucijskega sistema pod pogoji iz tega zakona omogočiti dostop do prenosnega sistema skladno s tem zakonom.
- (2) Operater zaprtega distribucijskega sistema ima enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih distribucijski operater, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija skladno z 80. členom tega zakona.
- (3) Status zaprtega distribucijskega sistema ni ovira, da se končnemu odjemalcu, ki se nahaja na geografsko zaokroženem območju, na njegovo zahtevo skladno s tem zakonom omogoči dostop do distribucijskega sistema ali do prenosnega sistema.

80. člen

(izjeme operaterja zaprtega distribucijskega sistema)

- (1) Agencija lahko na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema odloči, da:
 - operaterju zaprtega distribucijskega sistema ni potrebno kupovati električne energije, ki jo potrebuje za pokritje izgub energije in rezervne zmogljivosti v svojem sistemu, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih;

- agencija ne določa omrežnine na področju zaprtega distribucijskega sistema.
- (2) Ne glede na odločbo iz prejšnjega odstavka, agencija določi omrežnino na podlagi zahteve uporabnika zaprtega distribucijskega sistema.
- (3) Agencija v splošnem aktu določi kriterije za določanje omrežnine v zaprtih distribucijskih sistemih, pri tem pa mora uporabljati metodologijo iz akta o metodologiji iz 98. člena tega zakona.

81. člen
(prenos dovoljenja na drugo osebo)

- (1) Operater zaprtega distribucijskega sistema lahko prenese dovoljenje o pridobitvi statusa ali o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema na novega operaterja zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije.
- (2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda na zahtevo prenosnika ali prevzemnika dovoljenja, v kateri mora biti izkazano, da:
- prevzemnik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti operaterja zaprtega distribucijskega sistema;
 - sta prenosnik in prevzemnik uredila vsa razmerja z odjemalci v zvezi s prenosom dovoljenja.

82. člen
(razlogi za odvzem statusa zaprtega distribucijskega sistema)

- (1) Agencija z odločbo odvzame status zaprtega distribucijskega sistema na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema, distribucijskega operaterja, ali po uradni dolžnosti, če niso več izpolnjeni pogoji za status zaprtega distribucijskega sistema iz tega zakona.
- (2) Operater zaprtega distribucijskega sistema mora vsako spremembo izpolnjevanja pogojev iz 77. člena tega zakona nemudoma sporočiti agenciji.

83. člen
(posledice prenehanja statusa zaprtega distribucijskega sistema)

Po prenehanju dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema ali v primeru, če je bila zahteva za podaljšanje pravnomočno zavrnjena, ali po pravnomočnosti odločbe o odvzemu statusa zaprtega distribucijskega sistema, se za ureditev razmerij med lastnikom zaprtega distribucijskega sistema in operaterjem distribucijskega sistema, na območju katerega se nahaja zaprt distribucijski sistem, uporabi 65. člen tega zakona.

VI. DEJAVNOST OPERATERJA TRGA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

84. člen (gospodarska javna služba)

- (1) Dejavnost operaterja trga z električno energijo je obvezna državna gospodarska javna služba.
- (2) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja trga z električno energijo obsega:
 - upravljanje bilančne sheme trga z električno energijo;
 - evidentiranje pogodb o članstvu v bilančni shemi, obratovalnih napovedi in zaprtih pogodb;
 - izvajanje izravnalnega trga z električno energijo;
 - izvajanje bilančnega obračuna;
 - izvajanje obračuna in poravnave poslov, povezanih z nalogami iz prejšnjih alinej;
 - zbiranje, analiza in objava podatkov z namenom zagotavljanja preglednosti delovanja trga z električno energijo.
- (3) Operater trga mora svoje dejavnosti opravljati tako, da omogoča pošteno, nediskriminatorno in pregledno delovanje trga.
- (4) Operater trga za izvajanje gospodarske javne službe po javnem pooblastilu izdaja naslednje predpise:
 - pravila za delovanje trga z električno energijo, za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje agencije;
 - pravila za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo, ki jih izda po predhodnem usklajevanju s sistemskim operaterjem in za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje agencije;
- (5) Kadar terjatve oseb v okviru izvajanja dejavnosti iz drugega odstavka tega člena preidejo na operaterja trga in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti, se v stečajnem postopku nad temi osebami ne uporabljajo določbe predpisa, ki ureja stečajni postopek o nedovoljenosti pobota terjatev ob začetku stečajnega postopka in prepovedi pobota terjatev stečajnega dolžnika, nastalih po začetku stečajnega postopka.
- (6) Prejšnji odstavek se uporablja tudi za terjatve oseb, ki v okviru izvajanja dejavnosti energetske borze in kliringa borznih poslov preidejo na izvajalca te dejavnosti in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti.
- (7) Izvajalci energetskih dejavnosti so operaterju trga dolžni omogočiti sproten in neomejen dostop do podatkov, ki jih operater trga potrebuje za izvajanje nalog

v okviru gospodarske javne službe operaterja trga. Vrste podatkov in način dostopa se uredijo s predpisi iz četrtega odstavka tega člena.

85. člen (financiranje gospodarske javne službe)

- (1) Dejavnost operaterja trga z električno energijo se financira iz:
- prispevka za delovanje operaterja trga;
 - plačil članov bilančne sheme za evidentiranje zaprtih pogodb;
 - iz drugih plačil uporabnikov za uporabo storitev gospodarske javne službe.
- (2) Prispevek za delovanje operaterja trga je namenjen pokrivanju stroškov operaterja trga, ki se nanašajo na opravljanje nalog gospodarske javne službe. Prispevek plačujejo končni odjemalci po posameznem odjemnem mestu glede na prevzeto delovno električno energijo (kWh). Končni odjemalec plačuje prispevek kot posebno postavko na mesečnem računu za omrežnino. Oseba, ki prejme prispevek skupaj s plačilom računa, ga mora nemudoma in brezplačno prenesti v korist operaterja trga.
- (3) K plačilu za evidentiranje zaprtih pogodb iz druge alineje prvega odstavka tega člena so zavezani člani bilančne sheme, ki v zaprtih pogodbah nastopajo na strani dobave, razen izvajalcev gospodarske javne službe iz 37., 61. in 84. člena tega zakona ter energetske borze. Plačila članov bilančne sheme so odvisna od obsega evidentiranih zaprtih pogodb, brez upoštevanja zaprtih pogodb za uvoz električne energije.
- (4) Višino virov financiranja iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena določi vlada ob upoštevanju obsega del posameznih vrst nalog operaterja trga in upravičenih stroškov poslovanja skladno z načeli racionalnosti in učinkovitosti poslovanja. Ob tem vlada upošteva predviden obseg stroškov, ki se razdelijo na posamezne prispevke. Če viri financiranja v posameznem obdobju presegajo stroške, se to upošteva ob naslednji spremembi višine virov.

86. člen (izključna pravica)

- (1) Za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z električno energijo Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo enemu operaterju trga za celotno območje Republike Slovenije.
- (2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka se ne plačuje koncesijska dajatev ali drugo plačilo, ki bi bilo z njo po učinku izenačeno.

87. člen (način podelitve koncesije)

Glede podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z električno energijo se uporabljajo predpisi o gospodarskih javnih službah; o javno-zasebnih partnerstvih in o podeljevanju nekaterih koncesijskih pogodb.

88. člen (vloge na trgu električne energije)

- (1) Udeleženci na trgu poslujejo z električno energijo na naslednji način:
- proizvajalec: prodaja v svojem imenu po odprti pogodbi;
 - končni odjemalec: kupuje v svojem imenu po odprti pogodbi;
 - dobavitelj prodaja končnim odjemalcem ali kupuje od proizvajalcev po odprti pogodbi;
 - trgovec: kupuje in prodaja električno energijo po zaprti pogodbi.
- (2) Posamezna pravna ali fizična oseba lahko, ob izpolnjevanju zakonskih pogojev, hkrati posluje z električno energijo v več različnih vlogah iz prejšnjega odstavka. To zajema tudi agregatorje, aktivne odjemalce z objekti za shranjevanje ali brez, energetske skupnosti in skupnosti na področju obnovljivih virov energije.
- (3) Pri operaterju trga se količinsko in terminsko evidentirajo vse sklenjene zaprte pogodbe, potrebne za oskrbo z električno energijo na celotnem območju Republike Slovenije, vključno z zaprtimi pogodbami z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti, najmanj enkrat dnevno za naslednji dan.

89. člen (bilančna shema)

- (1) Trg z električno energijo je hierarhično urejen v bilančno shemo, v kateri so razmerja med člani bilančne sheme ter vodenje bilanc prilivov in odlivov članov bilančne sheme enolično določena s pogodbami o članstvu v bilančni shemi. Članstvo v bilančni shemi in njena struktura sta določena z bilančnimi pogodbami in pogodbami o izravnavi, ki so podrobneje urejene s predpisom iz prve alinee četrtega odstavka 84. člena tega zakona.
- (2) V bilančno shemo se posamezna fizična ali pravna oseba vključi kot član bilančne sheme le z eno bilančno pogodbo ali eno pogodbo o izravnavi, razen izvajalcev gospodarske javne službe iz 37., 61. in 84. člena tega zakona, ki lahko za potrebe transparentnega in ekonomsko učinkovitejšega izvajanja posameznih nalog iz obsega gospodarske javne službe poleg obvezne ustanovitve lastne bilančne skupine oblikujejo ločene bilančne skupine ali podskupine. S pravili za delovanje trga z električno energijo iz prve alinee četrtega odstavka 84. člena tega zakona se lahko določijo posebni statusi članov bilančne sheme, ki izvajajo gospodarsko javno službo po tem zakonu.

- (3) Operater trga mora bilančni obračun voditi na način in v rokih, ki ne predstavljajo ovire za pravico končnega odjemalca, da se zamenjava dobavitelja izvede v roku iz tretjega odstavka 18 člena tega zakona.
- (4) Udeleženci trga, ki želijo aktivno poslovati na trgu in s tem prevzeti odgovornost za izravnavo odstopanj in finančno poravnavo bilančnega obračuna v primeru neizravnane bilance, se morajo uvrstiti v bilančno shemo.
- (5) Organizator trga s sklenitvijo bilančne pogodbe z udeležencem trga oziroma na podlagi pogodbe o izravnavi uvrsti v bilančno shemo tistega udeleženca trga, ki izpolnjuje predpisane pogoje.
- (6) Članstvo v bilančni shemi preneha s prenehanjem veljavnosti bilančne pogodbe ali pogodbe o izravnavi.
- (7) Za namene upravljanja bilančne sheme, vpisa podatkov o pravnih poslih in drugih razmerjih, ki vplivajo na bilanco prilivov in odlivov članov bilančne sheme, operater trga na podlagi druge alineje drugega odstavka 97. člena tega zakona vzpostavi in vodi evidenco, ki obsega najmanj naslednje podatke o:
- pogodbah o članstvu v bilančni shemi,
 - obratovalnih napovedih,
 - zaprtih pogodbah ter
 - obstoju in uporabi pravic uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti.
- (8) Zaprta pogodba se lahko sklene le med dvema članoma bilančne sheme, razen zaprtih pogodb z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti, kjer je ena izmed strank član bilančne sheme, druga pa udeleženec tujega trga.
- (9) Odprta pogodba se lahko sklene le med članom bilančne sheme in pravno ali fizično osebo, ki je upravičena skleniti odprto pogodbo, povezano s prevzemno-predajnim mestom v Republiki Sloveniji, ki je predmet pogodbe. V odprtih pogodbah in zaprtih pogodbah z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti lahko na obeh straneh nastopa ista pravna ali fizična oseba.
- (10) Dejanska realizacija merilne točke se upošteva v bilanci člana bilančne sheme, ki mu prevzemno-predajno mesto pripada.
- (11) Organizator trga v pravilih za delovanje trga opredeli način izračuna bilance za neodvisnega agregatorja. Ob tem lahko predpiše tudi finančno nadomestilo za dobavitelje, če so neposredno prizadeti zaradi agregatorjevih posegov v obratovanje dobavitelju pripadajočih merilnih točk, in sicer le za kritje stroškov, ki jih imajo zaradi posega agregatorja. Operater trga lahko v pravilih o delovanju trga električne energije uredi tudi mehanizem kontrole kakovosti napovedi v okviru storitev prožnosti, vključno s finančnimi obveznostmi.

90. člen
(vzajemnost)

Operater trga lahko zavrne ali omeji vključitev v bilančno shemo zaradi vzajemnosti. Operater trga lahko odloči, da se ta pravica ne podeli pravni osebi, ustanovljeni v državi, ki ni članica EU, v kateri nimajo vsi odjemalci pravice do proste izbire dobavitelja. Operater trga lahko takemu dobavitelju prepove dobavo tistim odjemalcem v Republiki Sloveniji, ki ne bi mogli kupovati električne energije od dobavitelja po lastni izbiri v državi, v kateri je dobavitelj ustanovljen.

91. člen (tržni plan in vozni red)

- (1) Vsaka zaprta pogodba mora biti evidentirana pri operaterju trga na način, določen s pravili za delovanje trga z električno energijo iz prve alineje četrtega odstavka 84. člena tega zakona. Operater trga na podlagi količin prodane in kupljene električne energije v evidentiranih zaprtih pogodbah izračunava tržni plan članov bilančne sheme, ki je osnova za bilančni obračun.
- (2) Obratovalno napoved oddaje ali odjema vsake merilne točke mora odgovorni bilančne skupine, čigar bilančni skupini ali bilančni podskupini oziroma hierarhično nižji bilančni podskupini merilna točka pripada, dnevno napovedati operaterju trga na način, določen s pravili za delovanje trga z električno energijo iz četrtega odstavka 84. člena tega zakona.
- (3) Število merilnih točk, ki pripadajo članu bilančne sheme, ni omejeno.
- (4) Operater trga na podlagi evidentiranih zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi sestavi okvirni vozni red prenosnega in distribucijskega omrežja. Sistemski operater izdela končni vozni red tako, da v okvirni vozni red doda rešitve morebitnih tehničnih ovir in sistemskih storitev ter ga takoj posreduje v vednost operaterju trga. Končni vozni red je osnova za obratovanje prenosnega sistema in izvajanje izravnalnega trga.

92. člen (obvezen izravnalni trg)

Proizvajalci in odjemalci lahko sodelujejo na izravnalnem trgu glede na tehnične parametre njihovih naprav ter druge relevantne lastnosti in okoliščine. Način sodelovanja proizvodnih in porabniških enot na izravnalnem trgu se podrobneje uredi s pravili za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo iz druge alineje četrtega odstavka 84. člena tega zakona.

93. člen (poravnava in presežek bilančnega obračuna)

- (1) Operater trga izvaja obračun in finančno poravnavo bilančnega obračuna odgovornih bilančnih skupin.

- (2) Presežki prihodkov nad odhodki iz naslova bilančnega obračuna so namenjeni za zavarovanje in kritje tveganj operaterja trga in jih operater trga vodi na posebnem računu. Določitev višine potrebnih sredstev za namene zavarovanja in kritja tveganj operaterja trga se podrobneje uredi s pravili za delovanje trga z električno energijo iz prve alineje četrtega odstavka 84. člena tega zakona.
- (3) Sredstva, ki v posameznem koledarskem letu presegajo namene iz prejšnjega odstavka, agencija razporedi med udeležence bilančnega obračuna glede na dejanske stroške, ki jih je imel v istem letu sistemski operater iz naslova izravnave.
- (4) Sistemski operater posreduje operaterju trga podatke o dejanjih izravnave elektroenergetskega sistema Republike Slovenije, iz katerih izvirajo stroški izravnave odstopanj, tako da sta razvidna namen nakupa oziroma prodaje električne energije in izvor oziroma ponor električne energije.

VII. LOČEVANJE IN PREGLEDNOST RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

94. člen

(revidiranje in objava letnih računovodskih izkazov)

- (1) Elektroenergetska podjetja morajo ne glede na lastništvo ali pravno obliko pripraviti, predložiti v revizijo in objaviti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, če ta zakon ne določa drugače.
- (2) Elektrooperater in najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona, morajo ne glede na velikost pripraviti, revidirati in javno objaviti letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.
- (3) Elektrooperater in najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona predložijo agenciji nerevidirano letno poročilo v treh mesecih po preteku koledarskega leta, revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo pa v roku osem dni od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta.
- (4) Pri reviziji letnih računovodskih izkazov se zlasti preveri upoštevanje zahtev iz 72 člena tega zakona glede preprečevanja izkrivljanja konkurence, zlasti izogibanja diskriminaciji in navzkrižnemu subvencioniranju ter zahtev iz četrtega in petega odstavka 102. člena tega zakona glede izkazovanja ugotovljenih odstopanj od regulativnega okvira.

- (5) Elektroenergetska podjetja, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, niso zavezana objavljati letnih računovodskih izkazov, morajo njihovo kopijo hraniti na sedežu, tako da je dostopna javnosti.

95. člen
(ločene dejavnosti)

- (1) Elektroenergetska podjetja morajo skladno z računovodskimi standardi voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za prenosne in distribucijske dejavnosti, kot bi se to od njih zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja.
- (2) Če elektroenergetska podjetja opravljajo druge elektroenergetske dejavnosti, ki niso prenosne ali distribucijske, morajo tudi za te dejavnosti voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti računovodske izkaze skladno s prejšnjim odstavkom.
- (3) Elektroenergetska podjetja morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom izkazati prihodke in stroške iz najemnine prenosnega ali distribucijskega sistema.
- (4) Če opravljajo elektroenergetska podjetja tudi dejavnosti, ki niso elektroenergetske dejavnosti, lahko vodijo zbirne računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkrijejo računovodske izkaze za te dejavnosti skladno s prvim odstavkom tega člena.
- (5) Za ločene računovodske izkaze iz prvega in drugega odstavka tega člena se štejejo bilanca stanja in izkaz poslovnega izida.
- (6) Elektroenergetska podjetja, na katera se nanaša zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti, so dolžna voditi računovodske evidence in izkaze tudi po navedenem zakonu, če to ni v nasprotju s tem zakonom.

96. člen
(sodila za razporejanje po dejavnostih in prikaz poslov s povezanimi družbami)

- (1) Elektroenergetska podjetja morajo v notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za energetske dejavnosti.
- (2) Ista sodila se uporabljajo dosledno vsako poslovno leto.
- (3) Sodila iz prvega odstavka tega člena se lahko spremenijo samo izjemoma, pri čemer morajo biti razlogi za takšno spremembo utemeljeni.

- (4) Če elektrooperater ali najemodajalec in vzdrževalec spremenijo sodila, morajo pred spremembo sodil pridobiti pozitivno mnenje agencije glede utemeljenosti razloga spremembe sodil v povezavi s preprečevanjem navzkrižnega subvencioniranja med dejavnostmi prenosa, distribucije, drugimi elektroenergetskimi dejavnostmi in dejavnostmi, ki niso elektroenergetske dejavnosti. V nasprotnem primeru se sodila ne smejo spreminjati.
- (5) V letnem poročilu morajo elektrooperaterji in najemodajalci ter vzdrževalci razkriti utemeljen razlog spremembe sodil in finančno ovrednotiti učinke teh sprememb.
- (6) Elektroenergetska podjetja morajo v letnem poročilu razkriti vse posle, opravljene s povezanimi podjetji, katerih posamična vrednost presega 100.000 eurov.
- (7) Elektroenergetska podjetja morajo v letnem poročilu skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkriti tudi sodila iz prvega odstavka tega člena. Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe mora revizor letno revidirati in o tem podati posebno poročilo.
- (8) Agencija nadzira ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe skladno z določbami tega zakona o nadzoru.

97. člen

(pravica do vpogleda v računovodske izkaze)

- (1) Agencija ima pravico do vpogleda v računovodske izkaze elektroenergetskih podjetij, vodenih skladno s 94., 95. in 96. členom tega zakona, kolikor je to potrebno za opravljanje njenih nalog.
- (2) Če elektroenergetsko podjetje ne omogoči vpogleda v svoje računovodske izkaze, opravi agencija vpogled po določbah tega zakona o nadzoru agencije.
- (3) Agencija je dolžna varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi z vpogledom v računovodske izkaze. Ta določba ne preprečuje agenciji, da posreduje podatke pristojnemu državnemu organu, organu lokalne skupnosti ali nosilcu javnih pooblastil, če jih ta v skladu z zakonom potrebuje za izvrševanje svojih pristojnosti.

VIII. OMREŽNINA

a. Regulativni okvir

98. člen
(metodologija za določitev regulativnega okvira)

- (1) Uporabnik sistema je dolžan za uporabo elektroenergetskega sistema plačati omrežnino, ki je eden izmed virov, namenjenih pokrivanju upravičenih stroškov elektrooperaterjev. Upravičene stroške elektrooperaterjev, omrežnino in druge vire za pokrivanje teh stroškov določi agencija v regulativnem okviru.
- (2) Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira na način, ki spodbuja učinkovitost elektrooperaterjev in uporabe sistema. Agencija pri določitvi metodologije izhaja iz metode reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin elektrooperaterja, ki operaterju zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom.
- (3) Na podlagi splošnega akta iz prejšnjega odstavka se pred pričetkom regulativnega obdobja v postopku določanja regulativnega okvira določijo načrtovani elementi regulativnega okvira, po preteku posameznega leta regulativnega obdobja pa se v postopku ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira določijo priznani elementi regulativnega okvira.
- (4) Agencija s splošnim aktom iz prejšnjega odstavka podrobneje predpiše:
 - trajanje regulativnega obdobja,
 - vrste elementov regulativnega okvira,
 - kriterije za določitev posameznih elementov regulativnega okvira,
 - način izračunavanja posameznih elementov regulativnega okvira,
 - vrste upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, kriterije za njihovo ugotavljanje in način njihovega določanja,
 - pravila in način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira ter način upoštevanja ugotovljenih odstopanj,
 - parametre posameznih dimenzij kakovosti, njihove referenčne vrednosti ter načine in standarde njihovega izračunavanja,
 - pravila za izračunavanje vpliva kakovosti na upravičene stroške,
 - minimalne standarde kakovosti različnih storitev elektrooperaterjev in
 - višino nadomestila ter način in roke za plačilo nadomestila iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona.

99. člen
(določitev regulativnega okvira)

- (1) Agencija pred pričetkom regulativnega obdobja določi regulativni okvir z odločbo, v kateri vrednostno opredeli načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovane omrežnine, načrtovane druge prihodke iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežke ali primanjkljaje omrežnin iz preteklih let. Če je regulativno obdobje daljše od enega leta, regulativni okvir, z namenom preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnine po posameznih letih regulativnega obdobja, lahko določa tudi izravnano tarifnih postavk ali omrežnin za prenosni in distribucijski sistem.

- (2) Agencija določi vrednosti regulativnega okvira tako, da načrtovana omrežnina skupaj z drugimi načrtovanimi prihodki iz opravljanja dejavnosti elektrooperaterja in upošteva ugotovljeni kumulativni presežek oziroma primanjkljaj omrežnin elektrooperaterja iz preteklih let pokrije načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja, kot jih določi agencija, upošteva vse predvidene okoliščine stroškovno učinkovitega poslovanja elektrooperaterja.
- (3) Pri določitvi regulativnega okvira se prihodki od prezasedenosti upoštevajo na način, kot to določa Uredba (EU) 2019/943.
- (4) Za posameznega elektrooperaterja določi agencija regulativni okvir z odločbo, ki jo izda elektrooperaterju najkasneje do 15. novembra v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša (v nadaljnjem besedilu: odločba o regulativnem okviru). Za operaterja distribucijskega sistema se lahko regulativni okvir razdeli na najemodajalce in vzdrževalce.
- (5) Odločbo o regulativnem okviru izda agencija po uradni dolžnosti. Najkasneje do 15. septembra v letu pred prvim letom naslednjega regulativnega obdobja agencija uvede postopek določanja o regulativnega okvira s sklepom, v katerem določi elektrooperaterju, katere podatke mora v določenem roku poslati agenciji za odločanje v postopku.
- (6) Agencija da javno na voljo podrobno metodologijo on osnovne stroške, uporabljene za izračun regulativnega okvira operaterja, pri čemer ohrani zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

100. člen
(naložbeni načrt elektrooperaterja)

- (1) Zaradi določitve regulativnega okvira pripravi elektrooperater naložbeni načrt in ga predloži agenciji do 31. januarja v letu, v katerem agencija odloča o regulativnem okviru. V naložbenem načrtu elektrooperater finančno ovrednoti naložbe iz veljavnega desetletnega razvojnega načrta, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju. V naložbenem načrtu sistemski operater posebej razkrije naložbe, ki jih bo financiral iz namenskih prihodkov od prezasedenosti po Uredbi (EU) 2019/943.
- (2) V postopku določitve regulativnega okvira agencija preveri in oceni naložbeni načrt. Navedena ocena je podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov elektrooperaterja v naslednjem regulativnem obdobju. Pri oceni naložbenih načrtov in določitvi upravičenih stroškov elektrooperaterja agencija ni vezana na vrednosti naložb in dinamiko njihove izvedbe iz dokumentov dolgoročnega načrtovanja energetske politike ali načrtov razvoja elektrooperaterjev.
- (3) Če agencija pri oceni naložbenih načrtov ugotovi, da ima upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta v upravičenih stroških elektrooperaterja prevelik

vpliv na omrežnino, lahko upošteva le določene naložbe po prioriteten vrstnem redu, kot so opredeljene v naložbenem načrtu.

- (4) Elektrooperater mora v naložbenem načrtu posebej razkriti investicije, ki so namenjene za ohranjanje obratovalne sposobnosti obstoječe infrastrukture (rekonstrukcije) in investicije v novo infrastrukturo.
- (5) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov, v katerem določi vsaj:
 - metodološke osnove za ocenjevanje in vrednotenje naložb;
 - vrste in obvezno vsebino naložbenih načrtov;
 - postopke za pripravo in ocenjevanje naložbene dokumentacije ter odločanje o naložbah;
 - minimum meril za ugotavljanje učinkovitosti projektov.

101. člen (upravičeni stroški elektrooperaterja)

- (1) Upravičeni stroški elektrooperaterja za izvajanje dejavnosti elektrooperaterja, se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Kadar elektrooperater poleg storitev dejavnosti elektrooperaterja opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim ustrezno pripisati sorazmerni del stroškov.
- (2) Upravičeni stroški obsegajo tudi reguliran donos elektrooperaterja.
- (3) Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati elektrooperaterja k stroškovno učinkovitemu poslovanju in mu omogočati, da doseže višji realiziran donos od priznanega v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških rezultat njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. Če elektrooperater posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.
- (4) Pri določitvi upravičenih stroškov agencija upošteva, da mora elektrooperater učinkovitost svojega poslovanja izboljšati za določen faktor, ki ga v splošnem aktu opredeli agencija, upošteva načrtovano splošno produktivnost gospodarstva in učinkovitost elektrooperaterja, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.
- (5) Reguliran donos elektrooperaterja in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v razvoj sistema in sta odvisna od regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi in neopredmetenih sredstev v uporabi v odvisnosti od uporabe sistema, narave dejavnosti elektrooperaterja ter regulirane strukture virov financiranja in učinkovite uporabe sistema. Reguliran donos na sredstva se ne prizna na sredstva, ki niso elektroenergetska infrastruktura skladno z veljavnimi predpisi, ki določajo energetska infrastrukturo, za del vrednosti sredstev v višini brezplačno prevzetih sredstev, pridobljenih s plačili nesorazmernih stroškov za priključitev na sistem, na sredstva v gradnji in izdelavi, sredstva, zgrajena iz sredstev od prezasedenosti, sredstva, zgrajena

s sofinanciranjem, brezplačno prevzeta sredstva in druga nepovratna sredstva ter sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti elektrooperaterja. Za brezplačno prevzeta sredstva se elektrooperaterju prizna posebna stimulacija za pridobitev takih sredstev v deležu od njihove višine. Ta stimulacija se vključi v regulativni okvir v letu, ko se sredstva, zgrajena iz teh virov, predajo v uporabo.

102. člen
(odstopanja od regulativnega okvira)

- (1) Elektrooperater je dolžan ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, ki se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin, in ugotovljena odstopanja razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.
- (2) Presežek omrežnine je presežek priznanega reguliranega letnega prihodka nad priznanimi letnimi upravičenimi stroški elektrooperaterja.
- (3) Primanjkljaj omrežnine je primanjkljaj priznanega reguliranega letnega prihodka za pokrivanje priznanih upravičenih stroškov elektrooperaterja.
- (4) Presežek ali primanjkljaj omrežnine se ugotovi kot razlika med priznanimi upravičenimi stroški in zaračunanimi omrežninami (zmanjšanimi za primanjkljaj omrežnine iz preteklih let ali povečanimi za presežek omrežnine iz preteklih let) ter priznanimi drugimi letnimi prihodi iz dejavnosti elektrooperaterja.
- (5) Presežek omrežnine je dolžan elektrooperater uporabiti kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost elektrooperaterja naslednjega ali naslednjih let, zato mora presežek omrežnine izkazati kot preplačilo tistega leta regulativnega obdobja za katerega je presežek ugotovljen. Agencija znesek presežka omrežnine upošteva pri določitvi omrežnine v naslednjem regulativnem obdobju kot že zaračunano omrežnino v preteklih obdobjih.
- (6) Primanjkljaj omrežnine ima elektrooperater pravico prejeti v naslednjem letu oziroma zaradi preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnin v naslednjih letih kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost elektrooperaterja tistega leta, za katero je primanjkljaj ugotovljen. Primanjkljaj omrežnine elektrooperater izkaže kot terjatev tistega leta regulativnega obdobja, za katerega je primanjkljaj omrežnine ugotovljen, če zanesljivo pričakuje, da bo primanjkljaj omrežnine zaračunan in plačan v naslednjih obdobjih. Agencija znesek primanjkljaja omrežnine upošteva pri določitvi omrežnine v naslednjem regulativnem ali naslednjih regulativnih obdobjih.
- (7) Elektrooperater je dolžan agenciji posredovati izračun presežka oziroma primanjkljaja omrežnine posameznega leta regulativnega obdobja v 15 dneh od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta. Agencija v postopku ugotavljanja odstopanja izda odločbo o ugotovljenem odstopanju od regulativnega okvira, s katero v skladu

z določbami drugega do četrtega odstavka tega člena ugotovi višino presežka oziroma primanjkljaja omrežnine.

- (8) Agencija preverja dejansko namensko porabo prihodkov iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov, pri čemer preveri ter potrdi, ali je skupni dejanski znesek prihodkov od prezasedenosti, ki izhaja iz dodeljevanja čezmejnih vodov, namenjen enemu od namenov iz drugega in tretjega odstavka 19. člena Uredbe (EU) 2019/943.
- (9) Če agencija po uradni dolžnosti ali na zahtevo stranke odpravi, razveljavi ali spremeni odločbo o ugotovljenem odstopanju od regulativnega okvira in agencija v ponovljenem postopku z odločbo ugotovi to drugačno odstopanje od regulativnega okvira, se razlika poročena v naslednjem regulativnem obdobju. Pri ponovljenem odločanju se uporabljajo predpisi in splošni akti agencije, veljavni v času izdaje odpravljenih odločbe.
- (10) Ne glede na četrty odstavek 99. člena tega zakona lahko agencija med regulativnim obdobjem izda odločbo, s katero določi nov regulativni okvir za preostala leta regulativnega obdobja, če je zaradi nepričakovanih sprememb v obsegu uporabe sistema ali drugih nepričakovanih okoliščin nastal tolikšen presežek ali primanjkljaj omrežnin, da ga ni mogoče izravnati pri določitvi regulativnega okvira v naslednjem regulativnem obdobju.
- (11) Sistemski operater v letnem poročilu ločeno razkrije realizacijo in porabo prihodkov od prezasedenosti za posamezni namen iz drugega in tretjega odstavka 19. člena Uredbe (EU) 2019/943.
- (12) Določbe o poročevanju presežka oziroma primanjkljaja omrežnin se uporabljajo tudi v primeru, da dejavnost operaterja na zadevnem sistemu začne izvajati drug izvajalec. Dosedanji izvajalec je dolžan morebitni presežek plačati novemu izvajalcu, morebitni primanjkljaj pa lahko zahteva od novega izvajalca, oboje najkasneje do konca regulativnega obdobja, v katerem se ta primanjkljaj oziroma presežek upoštevata pri določitvi omrežnine.

b. Posebne določbe o določitvi regulativnega okvira, če distribucijski operater ni lastnik pomembnega dela distribucijskega sistema ali če bistvene naloge distribucijskega operaterja izvaja druga oseba

103. člen

(določitev regulativnega okvira na distribucijskem sistemu, ki ga operater nima v lasti)

- (1) Če distribucijski operater ni lastnik vsega ali pomembnega dela distribucijskega sistema, na katerem opravlja dejavnost, in najame pomemben

del ali celoto distribucijskega sistema od lastnika ali druge pravne ali fizične osebe, ki ga upravlja ali z njim razpolaga (v nadaljnjem besedilu: najemodajalec), oziroma ga uporablja na drugi pravni podlagi, ki ni lastninska pravica, se za določitev regulativnega okvira na takem distribucijskem sistemu, za ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira in za obračunavanje omrežnine poleg 98. do 102. in 108. do 111. člena tega zakona, uporablja tudi 103. do 107. člen tega zakona.

(2) Pomemben del distribucijskega sistema iz prejšnjega odstavka je del sistema, ki izpolnjuje naslednja pogoja:

- da je nanj v koledarskem letu pred letom, v katerem se določi omrežnina za naslednje regulativno obdobje, bilo v katerem koli dnevu priključenih najmanj 1000 končnih odjemalcev in
- da je letno prenesena električna energija po tem omrežju obsegala v koledarskem letu pred letom, v katerem se določi omrežnina za naslednje regulativno obdobje, najmanj 5 % vse prenesene električne energije po distribucijskem sistemu v Republiki Sloveniji.

(3) Prvi odstavek tega člena velja tudi za primer, ko naloge distribucijskega operaterja, vključno s strokovnimi nalogami za izvrševanje javnih pooblastil, izvaja druga pravna ali fizična oseba, na katero je distribucijski operater prenesel opravljanje nalog ali te naloge opravlja na drugi pravni podlagi (v nadaljnjem besedilu: vzdrževalec).

(4) Distribucijski operater mora razmerje z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena urediti za celotno naslednje regulativno obdobje najkasneje do začetka postopka za določitev regulativnega okvira. Agencija vroči sklep iz petega odstavka 99. člena tega zakona tudi najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena in jim z njim določi obveznost posredovanja podatkov.

(5) Distribucijski operater razmerij z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena med regulativnim obdobjem ne sme spreminjati. Če je zaradi razlogov, ki so nastali po začetku regulativnega obdobja, na katere distribucijski operater ni mogel vplivati, treba med regulativnim obdobjem spremeniti razmerja z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena, pa to bistveno vpliva na veljavni regulativni okvir, izda agencija novo odločbo o regulativnem okviru s smiselno uporabo sedmega odstavka 102. člena tega zakona.

104. člen

(ločeno vodenje računovodskih izkazov)

(1) Najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona morajo v poslovnih knjigah zagotavljati ločene računovodske evidence in sestavljati ločene računovodske izkaze skladno s 94. do 96. členom tega zakona, tudi če ne opravljajo energetske dejavnosti s področja električne energije.

- (2) Najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona v poslovnih knjigah zagotavljajo ločene računovodske evidence in sestavljajo ločene računovodske izkaze od drugih dejavnosti za distribucijski sistem in njegov razvoj ter ločeno za opravljanje nalog.

105. člen

(pravila za določitev najemnine oziroma plačila za izvajanje nalog)

- (1) Za določitev najemnine distribucijskega operaterja za uporabo distribucijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: plačilo za najem sistema), in za plačila za izvajanje nalog, ki jih opravljajo najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona, se uporabljajo določbe 98. do 102. člena tega zakona o določitvi regulativnega okvira.
- (2) Plačilo za najem sistema in plačilo za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka se določita v odločbi o regulativnem okviru po posameznem najemodajalcu in vzdrževalcu iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona tako, da v regulativnem obdobju pokrijeta načrtovane upravičene stroške za distribucijski sistem in izvajanje nalog distribucijskega operaterja, skupaj z reguliranim donosom. To plačilo je upravičeni strošek distribucijskega operaterja.
- (3) Določbe pogodbe med najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona ter distribucijskim operaterjem, ki določajo višje plačilo za najem sistema ali plačilo za izvajanje nalog kot jih določa odločba o regulativnem okviru iz prejšnjega odstavka, so nične.

106. člen

(pošiljanje podatkov in nadzor)

Določbe zakona, ki ureja agencijo, o obveznosti posredovanja podatkov agenciji in o nadzoru agencije se uporabljajo tudi za najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona.

107. člen

(najem drugih delov distribucijskega omrežja ali opravljanje storitev)

- (1) Če ima distribucijski operater v najemu ali v uporabi del distribucijskega sistema, ki ni pomemben del distribucijskega sistema v smislu prvega odstavka 102. člena tega zakona, mora v postopku določitve regulativnega okvira predložiti agenciji vse potrebne podatke za določitev višine upravičenih stroškov za najem takega dela sistema.
- (2) Če distribucijski operater ne predloži podatkov iz prejšnjega odstavka, se za določitev regulativnega okvira uporabljajo najmanjši upravičeni stroški za najem takega dela sistema, ki so bili ugotovljeni za primerljiv del distribucijskega sistema.

c. Določbe o reguliranju s kakovostjo

108. člen (reguliranje s kakovostjo)

- (1) Pri določitvi upravičenih stroškov za namen določitve regulativnega okvira na distribucijskem sistemu električne energije agencija upošteva tudi reguliranje s kakovostjo oskrbe z električno energijo v okviru dejavnosti distribucijskega operaterja.
- (2) Kakovost oskrbe v okviru izvajanja dejavnosti distribucijskega operaterja se ugotavlja glede na naslednje dimenzije kakovosti:
 - kakovost napetosti,
 - komercialno kakovost in
 - neprekinjenost napajanja.
- (3) Za posamezne dimenzije kakovosti agencija za distribucijskega operaterja oziroma za posameznega najemodajalca in vzdrževalca določi referenčne vrednosti parametrov dimenzij kakovosti, ki glede na stanje sistema, dosedanje izvajanje dejavnosti in poslovanje sistema predstavljajo realen cilj zagotavljanja kakovosti oskrbe.
- (4) Distribucijski operater je odgovoren za kakovost oskrbe, tudi v primeru, če sam ne opravlja vseh storitev, glede katerih se ugotavljajo dosežene vrednosti parametrov posameznih dimenzij kakovosti, razen kolikor gre za najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona, ki odgovarjajo za kakovost skupaj z operaterjem sistema.

109. člen (monitoring kakovosti oskrbe in nadzor monitoringa)

- (1) Distribucijski operater oziroma najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona so za distribucijski sistem dolžni izvajati monitoring kakovosti oskrbe, ki obsega:
 - meritve kakovost napetosti,
 - izračunavanje parametrov dimenzij kakovosti iz drugega odstavka 108. člena tega zakona in
 - sporočanje rezultatov meritev in parametrov dimenzij kakovosti agenciji.
- (2) Agencija nadzoruje monitoring kakovosti pri distribucijskem operaterju oziroma najemodajalcu in vzdrževalcu iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona.

- (3) Postopek nadzora mora biti voden tako, da ne ovira poslovanja in izvajanja dejavnosti distribucijskega operaterja ter ne nalaga operaterju nesorazmernih bremen v zvezi s presojo monitoringa.
- (4) Pooblaščen osebja agencije po opravljenem nadzoru sestavi poročilo, v katerem oceni ustreznost monitoringa.
- (5) Če agencija pri nadzoru monitoringa ugotovi nepravilnosti pri njegovem izvajanju, se glede vpliva na upravičene stroške upošteva največji negativen vpliv, ki ga določa splošni akt agencije.
- (6) Agencija s splošnim aktom predpiše pravila monitoringa kakovosti oskrbe, s katerim določi:
 - postopke in načine monitoringa kakovosti oskrbe ter izračunavanja različnih parametrov kakovosti,
 - način in roke posredovanja teh podatkov agenciji in
 - postopek in način presoje monitoringa kakovosti ter ukrepe za njegovo izboljšanje.

110. člen
(vpliv kakovosti oskrbe na regulativni okvir)

- (1) Agencija pri določitvi omrežnine za prihodnje regulativno obdobje upošteva vpliv dosežene vrednosti parametrov posameznih dimenzij kakovosti v razmerju z referenčnimi vrednostmi teh parametrov, ki jih določajo minimalni standardi kakovosti na upravičene stroške, razen v primeru iz petega odstavka 109. člena tega zakona.
- (2) Spodbuda za boljšo kakovost oziroma sankcija za slabšo kakovost se določa glede na odstopanje dosežene ravni kakovosti od referenčne ravni in se odraža v deležu upravičenih stroškov elektrooperaterja.

111. člen
(zajamčeni standardi kakovosti oskrbe)

- (1) Minimalni standardi kakovosti oskrbe distribucijskega operaterja v obliki zajamčenih standardov, ki jih mora zagotavljati operater, so določeni z minimalnimi vrednostmi parametrov kakovosti storitev, ki jih mora distribucijski operater zagotavljati za vsako prevzemno-predajno mesto.
- (2) Če distribucijski operater posameznemu uporabniku sistema krši zajamčeni standard kakovosti, in je kršitev nastala iz razlogov na njegovi strani, je uporabnik sistema upravičen do nadomestila .
- (3) Višino nadomestila ter način in roke plačila nadomestila za posamezno vrsto kršitve določi agencija s splošnim aktom iz 98. člena tega zakona tako, da odvrča operaterje sistema od ponavljanja teh kršitev.

- (4) Če operater uporabniku sistema ne plača nadomestila v predpisanem roku, odloči o pravici do nadomestila na zahtevo uporabnika sistema agencija. Postopka določitve nadomestila agencija ne more uvesti po uradni dolžnosti.
- (5) Ne glede na plačilo nadomestila, lahko uporabnik sistema od elektrooperaterja po splošnih predpisih o odškodninski odgovornosti zahteva povrnitev škode zaradi kršitve zjamčenega standarda kakovosti, če škoda presega plačano nadomestilo.

112. člen
(določbe, ki veljajo za sistemskega operaterja)

Prva in tretja alineja drugega odstavka 108. člena, četrti odstavek 108. člena ter prvi, drugi, tretji, četrti, peti in sedmi odstavek 109. člena tega zakona se uporabljajo tudi za sistemskega operaterja.

č. Obračunavanje omrežnine in drugih storitev elektrooperaterja

113. člen
(načelo določitve metodologije)

- (1) Uporabniki sistema plačujejo omrežnine, ki predstavljajo plačilo za storitve elektrooperaterja, ki jih je ta dolžan izvajati skladno s tem zakonom.
- (2) Kategorije uporabnikov sistema in medsebojna razmerja njihovih tarifnih postavk predpiše agencija tako, da odražajo stroške, ki jih povzročajo pri uporabi sistema električne energije.
- (3) Omrežnina se obračunava ločeno za vsako prevzemno predajno mesto posebej, ter ločeno za energijo, oddano v omrežje in energijo, prejeta iz omrežja. To velja tudi za vse uporabnike sistema, ne glede na to, ali so del energetske skupnosti ali skupnosti na področju obnovljivih virov energije s čimer se zagotovi, da vsi zadostno in uravnoteženo prispevajo k delitvi skupnih stroškov sistema. Agencija pri določanju tarifnih postavk za omrežnino za energijo, oddano v omrežje, ne sme neupravičeno diskriminirati uporabnikov sistema.
- (4) V tarifnih postavkah za proizvajalce iz obnovljivih virov morajo biti upoštevane uresničljive stroškovne koristi, ki izhajajo iz vključitve elektrarne v omrežje.
- (5) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše metodologijo obračunavanja omrežnine, in sicer za prenosni in distribucijski sistem, čezmerno prevzeto jalovo energijo in za druge storitve ter za priključno moč na način, ki spodbuja učinkovitost elektrooperaterjev in uporabe sistema.

114. člen
(omrežnina za prenosni sistem)

- (1) Omrežnina za prenosni sistem je namenjena pokrivanju stroškov systemskega operaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje, delovanje in razvoj sistema. Omrežnina za prenosni sistem je namenjena tudi pokrivanju stroškov systemskega operaterja za systemske storitve, katerih namen je izravnavanje nihanj moči v sistemu, regulacija napetosti in jalove moči ter angažiranje zagona agregatov brez zunanjega napajanja.
- (2) Omrežnino za prenosni sistem, ki se zaračunava periodično, plačujejo uporabniki sistema po posameznem prevzemno-predajnem mestu.
- (3) Tarifne postavke za omrežnino za prenosni sistem so določene glede na obračunsko moč (kW) in prevzeto ali oddano delovno električno energijo (kWh). Tarifne postavke lahko zajemajo tudi pavšalni znesek, glede na tip prevzemno-predajnega mesta. Agencija lahko, če je to upravičeno, katerekoli od v tem odstavku predvidenih postavk ne določi.

115. člen
(omrežnina za distribucijski sistem)

- (1) Omrežnina za distribucijski sistem je namenjena pokrivanju stroškov distribucijskega operaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje in delovanje ter razvoj sistema.
- (2) Omrežnino za distribucijski sistem, ki se periodično zaračunava, plačujejo uporabniki sistema po posameznem prevzemno-predajnem mestu.
- (3) Tarifne postavke za omrežnino za distribucijski sistem so določene glede na obračunsko moč (kW) in prevzeto ali oddano delovno električno energijo (kWh). Tarifne postavke lahko zajemajo tudi pavšalni znesek, glede na tip prevzemno-predajnega mesta. Agencija lahko, če je to upravičeno, katerekoli od v tem odstavku predvidenih postavk ne določi..

116. člen
(omrežnina za priključno moč)

- (1) Omrežnina za priključno moč je namenjena pokrivanju stroškov elektrooperaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje in delovanje ter razvoj sistema.
- (2) Omrežnino za priključno moč mora plačati vsak uporabnik sistema kot enkratni pavšalni znesek glede na za odjem potrebno priključno moč (kW), ob prvi priključitvi na omrežje in ob vsakem povečanju priključne moči že obstoječega priključka, razen začasne priključitve, določene s sistemskimi obratovalnimi navodili iz 125. člena tega zakona.

- (3) Višino omrežnine za priključno moč določi agencija glede na vpliv moči priključka uporabnika sistema na potrebne razširitve, ojačitve in razvoj sistema.

117. člen

(omrežnina za čezmerno prevzeto jalovo energijo)

- (1) Omrežnina za čezmerno prevzeto jalovo energijo je namenjena pokrivanju stroškov elektrooperaterja za zagotavljanje napetostnih razmer v omrežju, hkrati pa spodbuja uporabnike k ukrepom za zmanjšanje porabe jalove energije.
- (2) Omrežnino za čezmerno prevzeto jalovo energijo, ki se periodično zaračunava, plačujejo uporabniki sistema glede na čezmerno prevzeto ali oddano jalovo energijo (kvarh) po posameznem prevzemno-predajnem mestu.

118. člen

(plačilo za druge storitve)

Cene za ostale storitve, ki niso vsebovane v omrežnini in jih elektrooperater zaračunava uporabnikom sistema, določi agencija tako, da upošteva dejanske stroške teh storitev.

119. člen

(določitev tarifnih postavk)

- (1) Za omrežnine iz 114. do 117. člena tega zakona agencija določi tarifne postavke z odločbo o regulativnem okviru iz 98. člena tega zakona. Plačilo za druge storitve iz 118. člena tega zakona določi agencija po uradni dolžnosti ali na zahtevo elektrooperaterja s posebno odločbo.
- (2) Agencija določi tarifne postavke za omrežnine iz prejšnjega odstavka po uradni dolžnosti ali na zahtevo elektrooperaterja tudi v primeru, če ne izda nove odločbe o regulativnem okviru, pa je to potrebno zaradi nepredvidenih odstopanj dejanske uporabe sistema od načrtovane.
- (3) Tarifne postavke za omrežnine iz prvega odstavka tega člena objavi agencija v Uradnem listu Republike Slovenije najmanj pet dni pred začetkom veljavnosti.

IX. DRUGE DOLOČBE

a. Izvzetje za novo infrastrukturo – novi interkonektorji

120. člen **(obseg in pogoji izvzetja)**

- (1) Za nove interkonektorje za enosmerni tok lahko agencija v skladu s 63. členom Uredbe (EU) 2019/943 za določeno obdobje na zahtevo stranke dovoli izvzetje iz obsega uporabe določb drugega in tretjega odstavka 19. člena Uredbe (ES) Uredbe (EU) 2019/943 ter 7. do 49. člena in 98. do 119. člena tega zakona.
- (2) Odločbo o izvzetju agencija objavi na svoji spletni strani in v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje v enem mesecu po njeni dokončnosti.

121. člen **(postopek agencije po odločitvi Evropske komisije)**

- (1) Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, agencija po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka izdaje odločbe o dovolitvi izvzetja v enem mesecu po prejemu odločitve Evropske komisije, v kateri Evropska komisija od agencije zahteva, naj spremeni ali odpravi odločbo o odobritvi izvzetja.
- (2) V obnovljenem postopku agencija odloča brez posebnega ugotovitvenega postopka, mora pa omogočiti stranki, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev.

b. Distribucijski čezmejni vod

122. člen **(distribucijski čezmejni vod)**

- (1) Če se preko distribucijskega voda, ki prečka državno mejo, oskrbujejo z električno energijo odjemalci zunaj Republike Slovenije, je zavezanec za plačilo omrežnine dobavitelj, ki po čezmejnem distribucijskem vodu tem odjemalcem dobavlja električno energijo.
- (2) Glede plačevanja omrežnine se dobavitelj iz prejšnjega odstavka šteje za končnega odjemalca ali proizvajalca s prevzemno-predajnim mestom na meji z odjemom oziroma proizvodnjo v višini pretoka električne energije na distribucijskem čezmejnem vodu. Dobavitelj na čezmejnem distribucijskem vodu je oproščen plačila prispevkov za spodbujanje obnovljivih virov energije in soproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom.
- (3) Za priključitev in način obratovanja čezmejnega distribucijskega voda je potrebno pridobiti tudi soglasje systemskega operaterja.

c. Neposredni vodi

123. člen (dopustnost neposrednega voda)

- (1) Oskrba z električno energijo po neposrednem vodu je dopustna za:
- pravne ali fizične osebe, ki izvajajo dejavnost proizvodnje in dobave končnim odjemalcem s sedežem v Republiki Sloveniji, da oskrbijo svoje obrate, podružnice in odjemalce;
 - končne odjemalce na ozemlju Republike Slovenije, ki se želijo po neposrednem vodu oskrbovati z električno energijo neposredno od pravne ali fizične osebe, ki izvaja dejavnost proizvodnje in dobave končnim odjemalcem.
- (2) Možnost dobave električne energije po neposrednem vodu iz prejšnjega odstavka ne vpliva na možnost sklenitve pogodb o dobavi električne energije v skladu z 12. členom tega zakona.

124. člen (dovoljenje za neposredni vod)

- (1) Neposredni vod lahko zgradi elektroenergetsko podjetje ali odjemalec, če pridobi dovoljenje agencije.
- (2) Agencija izda dovoljenje za neposredni vod le, če je bila pravnim ali fizičnim osebam ali končnim odjemalcem iz prvega odstavka 123. člena tega zakona pravnomočno zavrnjena priključitev na sistem po 10. členu tega zakona ali če potrebni sistem ne obstaja in če agencija ne odloči, da se poveča zmogljivosti sistema po petem odstavku 10. člena tega zakona.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek, lahko agencija zavrne dovoljenje za neposredni vod, če bi se občutno poslabšali pogoji za opravljanje dejavnosti systemskega operaterja.
- (4) Agencija podrobneje določi merila za izdajo dovoljenja za gradnjo neposrednega voda, ki morajo biti objektivna in nediskriminatorna.

č. Sistemska obratovalna navodila in tehnična varnost obratovanja

125. člen (sistemska obratovalna navodila)

- (1) Sistemska obratovalna navodila urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih sistemov. Sistemska obratovalna navodila morajo

zagotavljati zmožnost skupnega delovanja sistemov ter morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna.

- (2) S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti uredijo:
- tehnični in drugi pogoji za varno obratovanje sistemov z namenom zanesljive in kakovostne oskrbe z električno energijo;
 - način zagotavljanja sistemskih storitev;
 - postopki za obratovanje sistemov v kriznih stanjih;
 - pogoji za priključitev na sistem in način priključitve na sistem;
 - tehnični pogoji za medsebojno priključitev in delovanje sistemov različnih elektrooperaterjev;
 - monitoring kakovosti storitev oskrbe z električno energijo;
 - vrsta, struktura, frekvenca in način izmenjave podatkov med elektrooperaterji, potrebnih za varno obratovanje in učinkovito vodenje sistemov.
- (3) Sistemska obratovalna navodila morajo urejati stroške tehničnih ukrepov, ki so potrebni za priključitev novih proizvajalcev električne energije.
- (4) V sistemskih obratovalnih navodilih morajo biti vloge in odgovornosti sistemskih operaterjev, distribucijskih operaterjev, dobaviteljev, končnih odjemalcev, proizvajalcev, agregatorjev in operaterja trga opredeljene glede na pogodbene dogovore, obveznosti do odjemalcev, izmenjavo podatkov, lastništvo podatkov in odgovornost za merjenje porabe, vključno s postopki, ko dobavitelj ali končni odjemalec odstopi od pogodbe o dobavi.
- (5) Sistemska obratovalna navodila za posamezen prenosni ali distribucijski sistem izda po javnem pooblastilu elektrooperater, ki na tem sistemu izvaja dejavnost operaterja, in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (6) Pred objavo sistemskih obratovalnih navodil mora elektrooperater pridobiti soglasje agencije in ministrstva, pristojnega za energetiko.

126. člen (tehnična varnost obratovanja)

- (1) Elektrooperater ali druga oseba, ki vodi obratovanje energetskega postroja, naprav in omrežij, mora zagotoviti varnost njihovega delovanja.
- (2) Tehnični predpisi iz zakona, ki ureja pooblastilo za izdajo tehničnih predpisov na področju energetike, ki se nanašajo na področje oskrbe z električno energijo, morajo zagotavljati interoperabilnost sistemov ter morajo biti objektivni in nediskriminatorni.

d. Zaščitni ukrepi zaradi kriznih stanj v elektroenergetskem sistemu

127. člen
(izjemna stanja v sistemu)

- (1) Če na energetske trgu nastopi nenadna kriza in so ogroženi zdravlje ljudi, varnost opreme in naprav ali celovitost elektroenergetskega sistema, lahko sistemski operater uvede ukrepe, s katerimi omeji dobavo energije določenim kategorijam odjemalcev, določi vrstni red omejitev, določi način uporabe energije in obvezno proizvodnjo energije. Sistemski operater izvaja ukrepe v sodelovanju z distribucijskim operaterjem.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek uvede ukrepe distribucijski operater, če so pogoji za uvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka omejeni na distribucijski sistem.
- (3) Ukrepi iz prvega odstavka tega člena morajo biti izvedeni na način, da se v najmanjši meri povzroča motnje v delovanju notranjega trga z električno energijo, ter po obsegu in trajanju ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo posledic pomanjkanja in vzpostavitev normalnega delovanja sistema.
- (4) Način izvajanja in razloge za uvedbo ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena določi vlada z uredbo, natančneje pa jih v okviru sistemskih obratovalnih navodil določijo elektrooperaterji. Pri določanju obsega in vrstnega reda omejevanja mora elektrooperater upoštevati varnostne, zdravstvene, tehnične in ekonomske kriterije in pri tem enakopravno upoštevati odjem v državi in čezmejne izmenjave.
- (5) V primeru omejevanja obtežb v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena je operater, ki izvaja omejevanje obtežb, oproščen morebitne odškodninske odgovornosti oziroma odškodninskih zahtev s strani odjemalcev, proizvajalcev, trgovcev, posrednikov, dobaviteljev in operaterjev povezanih omrežij.
- (6) Elektrooperater mora o uvedbi ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena in pogojih njihovega izvajanja nemudoma obvestiti ministrstvo, pristojno za energijo, to pa mora o sprejetih ukrepih nemudoma obvestiti druge države članice Evropske unije in Komisijo.
- (7) Elektrooperater mora nemudoma spremeniti ali ukiniti ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena, če Evropska komisija ugotovi, da so v nasprotju s pravili o varstvu konkurence na notranjem trgu.

e. Priključevanje na sistem in možnost odklopa uporabnika sistema

Skupne določbe za vse uporabnike sistema

128. člen (priključitev na sistem)

- (1) Za priključitev na prenosni ali distribucijski sistem ali njeno spremembo mora potencialni uporabnik sistema pridobiti soglasje za priključitev, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, in tem zakonom. Soglasje za priključitev po tem zakonu se šteje za soglasje ali mnenje za priključitev na elektroenergetsko omrežje po zakonu, ki ureja gradnjo objektov. Za pridobitev soglasja pri novogradnji je potrebno elektrooperaterju predložiti idejno zasnovo ali idejni projekt, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov. Elektrooperater v soglasju za priključitev določi priključno mesto in pogoje za priključitev. Podrobnejše pogoje za soglasje za priključitev določajo sistemska obratovalna navodila, med drugim:
 - način določanje časa izvedbe priključitve in najdaljši čas do izvedbe priključitve,
 - način določanja priključne točke in
 - zahteve za tehnično opremljenost naprav, na podlagi operaterjevih obvez za zagotavljanje zanesljivega delovanja omrežja
- (2) Pogoji za priključevanje morajo biti nediskriminatorni in morajo zagotoviti enostavno priključevanje proizvodnih naprav na obnovljive vire ter naprav za shranjevanje energije. Pogoji se lahko razlikujejo za različne skupine naprav, glede na vrsto ali velikost, če je to utemeljeno.
- (3) Dokončno soglasje za priključitev velja dve leti. V tem roku mora imetnik soglasja za priključitev obstoječega objekta izpolniti vse pogoje, predpisane v soglasju za priključitev, in izvesti priključitev.
- (4) Če imetnik soglasja za priključitev gradi nov objekt, mora v roku iz prejšnjega odstavka predložiti dokončno gradbeno dovoljenje, s čimer se izdanemu soglasju za priključitev veljavnost podaljša za obdobje veljavnosti predloženega gradbenega dovoljenja.
- (5) Veljavnost soglasja za priključitev lahko elektrooperater na zahtevo imetnika soglasja za priključitev podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto. Zahtevo za podaljšanje mora imetnik soglasja za priključitev podati 30 dni pred iztekom veljavnosti soglasja za priključitev.
- (6) Če je imetnik soglasja za priključitev pred potekom veljavnosti soglasja za priključitev plačal omrežnino za priključno moč, te za isto prevzemno-predajno mesto ni več dolžan plačati.
- (7) Po izvedbi priključitve veljajo pogoji iz soglasja za priključitev do ukinitve oziroma spremembe na prevzemno-predajnem mestu.
- (8) Distribucijski operater mora pred priključitvijo na sistem obvestiti odjemalca o njegovih pravicah in obveznostih v zvezi z izbiro dobavitelja in v zvezi z zasilno oziroma nujno oskrbo, skladno s tem zakonom.

- (9) O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu elektrooperater z odločbo v upravnem postopku.
- (10) Potencialni uporabnik sistema nima pravice do priključitve, če:
- ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
 - bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi ali
 - bi priključitev končnega odjemalca elektrooperaterju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.
- (11) Nesorazmerni stroški iz prejšnjega odstavka pomenijo stroške gradnje priključitvenega voda do točke v sistemu, kjer je priključitev možna, ali stroške, ki so potrebni zaradi ojačitve obstoječega omrežja, ali kombinacijo obojega, pri čemer ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja uporabe sistema na novem priključitvenem vodu oziroma obstoječem omrežju v tolikšnem obsegu, ki omogoča normalno amortizacijo naložbe.
- (12) V primeru iz tretje alineje desetega odstavka tega člena ima uporabnik sistema pravico do priključitve v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili, če sam ali skupaj z drugimi osebami krije nesorazmerne stroške in je zadevna gradnja ali ojačitev sistema vključena v naložbeni načrt elektrooperaterja, ki je bil upoštevan v odločbi agencije o določitvi regulativnega okvira za naslednje regulativno obdobje. O pokritju nesorazmernih stroškov skleneta elektrooperater in uporabnik, oziroma morebitne druge osebe, ki sodelujejo pri kritju stroškov, pogodbo po pravnomočnosti odločbe o določitvi regulativnega okvira iz prejšnjega stavka.
- (13) O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča agencija. Zavrnjeni uporabnik sistema ima pravico do vpogleda v vso tehnično dokumentacijo elektrooperaterja v zvezi z zavrnitvijo soglasja za priključitev.
- (14) Uporabnik sistema mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če želi spremeniti obratovalne omejitve, zapisane v soglasju za priključitev.
- (15) Če elektrooperater uporabniku zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve, ker sistem nima zadostne zmogljivosti ali mu to onemogoča izvajanje obveznosti javne službe iz 7. člena tega zakona, se za zavrnitev uporablja 10. člen tega zakona. Glede višine sredstev, potrebnih za ojačitev sistema, se uporablja deveti odstavek tega člena o nesorazmernih stroških.
- (16) Stroške vseh analiz za izdajo soglasja za priključitev nove naprave na omrežje nosi elektrooperater. Stroške izdelave priključnega voda od nove naprave do točke priključitve na omrežje elektrooperaterja nosi uporabnik. Uporabnik ne nosi stroškov morebitnih okrepitev obstoječega prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki so potrebne zaradi priključitve nove naprave.
- (17) Elektrooperater mora ob predložitvi novega razvojnega načrta priložiti še poročilo, ki vsebuje navedbo izvedenih dodatnih aktivnosti in analizo

stroškov krepitev omrežja zaradi priključevanja novih obratov, ki jih ni predvideval predhodni razvojni načrt.

- (18) Ne glede na šestnajsti odstavek tega člena je uporabnik dolžan povrniti elektrooperaterju stroške okrepitve in razširitve omrežja, če v primernem roku, o katerem se dogovori z elektrooperaterjem, ne zagotovi priključitve nove naprave ali objekta,
- (19) Pred izdajo soglasja za priključitev naprave ali objekta, zaradi katerega bo treba okrepiti prenosno ali distribucijsko omrežje, mora uporabnik na zahtevo elektrooperaterja zagotoviti ustrezno zavarovanje, ki ga elektrooperater lahko unovči, če uporabnik v primernem roku, o katerem se dogovori z elektrooperaterjem, ne zagotovi priključitve.
- (20) Če so stroški, ki jih je imel elektrooperater zaradi ojačitve omrežja, večji od unovčenega zneska ustreznega zavarovanja, ima elektrooperater pravico zahtevati razliko do popolne povrnitve stroškov.
- (21) Na podlagi soglasja za priključitev skleneta elektrooperater in uporabnik sistema pogodbo o uporabi omrežja, v kateri so urejena medsebojna razmerja v zvezi s plačilom omrežnine. Uporabnik sistema je dolžan pred izvedbo priključitve plačati omrežnino za priključno moč.

129. člen (prenos priključka)

- (1) Soglasje za priključitev se lahko prenese na pravno ali fizično osebo, ki pridobi objekte, naprave ali napeljave, če:
- imetnik soglasja, ki je fizična oseba, umre,
 - imetnik soglasja, ki je pravna oseba, preneha obstajati,
 - se spremeni gradbeno dovoljenje zaradi spremembe investitorja,
 - se izvrši pravni promet z objektom, napravo ali napeljavo.
- (2) Novi uporabnik sistema mora najkasneje v 30 dneh po prejemu sodne oziroma upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti elektrooperaterja in o tem predložiti ustrezne listine, ki dokazujejo zatrjevane spremembe, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.
- (3) Prenos soglasja za priključitev, ki ni posledica univerzalnega pravnega nasledstva, je dopusten le pod pogojem, če so v roku, ki ga v postopku za prenos soglasja določi elektrooperater in ki ne sme biti krajši od deset dni, poravnane vse obveznosti iz naslova pogodbe o uporabi sistema in pogodbe o priključitvi na sistem v zvezi s priključkom, ki se prenaša, razen če se v tem roku prevzemnik priključka in elektrooperater ne dogovorita o prevzemu dolga ali pristopu k dolgu.

130. člen
(tehnične zahteve za naprave uporabnika sistema)

- (1) Postroji, naprave in napeljave uporabnika sistema morajo izpolnjevati predpisane tehnične zahteve, s katerimi se zagotavljata njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja. Za izpolnjevanje tehničnih zahtev za objekt, napravo ali napeljavo je odgovoren lastnik.
- (2) Elektrooperater sme začasno odkloniti priključitev novih objektov, naprav in napeljav na svoj sistem oziroma sme uporabnika sistema odklopiti, če ugotovi, da objekti, naprave ali omrežje uporabnika sistema ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih zahtev, ali če ugotovi, da gre za nedovoljeno gradnjo po predpisih o graditvi objektov.
- (3) Priključitev na sistem ali ponovni priklop izvede elektrooperater po odpravi pomanjkljivosti.
- (4) Energetski inšpektor (v nadaljnjem besedilu: inšpektor) nadzira skladnost energetskih postrojev, naprav in napeljav uporabnika.

131. člen
(začasni odklop)

- (1) Elektrooperater sme začasno odklopiti uporabnika sistema zaradi:
 - rednega ali izrednega vzdrževanja,
 - pregledov ali remontov,
 - preizkusov ali kontrolnih meritev,
 - razširitev omrežja.
- (2) Za predvideni odklop mora elektrooperater izbrati čas, ki čim manj prizadene uporabnika sistema.
- (3) Elektrooperater mora o predvidenem odklopu pravočasno obvestiti uporabnika sistema v pisni obliki ali na drug osebni način. V primeru večjega števila odjemalcev in v primeru, da osebno obveščanje ni stroškovno učinkovito, pa v sredstvih javnega obveščanja in na spletu vsaj 48 ur pred odklopom.

132. člen
(odklop po predhodnem obvestilu)

- (1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema na posameznem prevzemno-predajnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema:
 - (a) moti oskrbo z električno energijo drugih uporabnikov sistema;
 - (b) odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;

- (c) omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov;
 - (d) na opomin elektrooperaterja ne zniža odjema ali oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
 - (e) onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin električne energije ali če uporablja električno energijo brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
 - (f) ne plača omrežnine v predpisanem roku;
 - (g) v roku, ki ga določi elektrooperater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci;
 - (h) nima veljavnih pogodb o dobavi električne energije, ki pokrivajo njegov celoten odjem na določenem prevzemno-predajnem mestu ali če dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi električne energije na določenem prevzemno-predajnem mestu uporabnika sistema, razen v primerih iz 32. člena tega zakona.
- (2) Distribucijski operater ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz f) in h) točke prejšnjega odstavka, če so izpolnjeni pogoji iz 33. člena tega zakona.
- (3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, kateremu je končni odjemalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, je dolžan distribucijskega operaterja obvestiti o odstopu najkasneje zadnji delovni dan tekom odpovednega roka.
- (4) V primeru, ko dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo distribucijskemu operaterju, končni odjemalec.
- (5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, distribucijski operater merilno točko, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ne glede na to, ali je distribucijski operater dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Distribucijski operater je dolžan zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v petih delovnih dneh pred ali po zadnjem dnevu v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je bil distribucijski operater obveščen o odstopu, oziroma zadnjem dnevu dobave, če je že prej urejena zamenjava dobavitelja ali sklenjena nova pogodba o dobavi z obstoječim dobaviteljem.
- (6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov neplačila stroškov dobavljene električne energije, lahko do izvedbe odčitka zaključnega stanja merilne naprave s strani distribucijskega operaterja, z enostransko izjavo odstop prekliče.
- (7) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 125. člena tega zakona podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja distribucijskega operaterja in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

- (8) Če traja odklop iz prvega odstavka tega člena dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi brez plačila omrežnine za priključno moč.
- (9) Elektrooperater mora gospodinjkega odjemalca o odklopu obvestiti vsaj 15 dni vnaprej, poslovnega odjemalca pa vsaj osem dni vnaprej.

133. člen
(odklop brez predhodnega obvestila)

- (1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:
- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskega objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
 - uporabnik sistema ob pomanjkanju električne energije ne upošteva zaščitnih ukrepov o omejevanju odjema električne energije iz sistema iz 127. člena tega zakona;
 - brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.
- (2) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi, brez plačila omrežnine za priključno moč.
- (3) Če uporabnik sistema elektrooperaterju oziroma pooblaščenim osebam elektrooperaterja ne dovoli izvesti odklopa skladno s tem členom in s 131. in 132. členom tega zakona ali mu grozi, lahko pooblaščen oseba operaterja izvede odklop s pomočjo policije.

134. člen
(odklop na zahtevo uporabnika sistema)

- (1) Uporabnik sistema, ki je imetnik soglasja za priključitev, lahko zahteva od elektrooperaterja, naj njegovo prevzemno-predajno mesto odklopi od omrežja.
- (2) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 128. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi, brez plačila omrežnine za priključno moč.
- (3) Elektrooperater lahko uporabniku sistema, ki je zahteval odklop, zavrne ponovno priključitev na sistem ali izda novo soglasje za priključitev, dokler uporabnik sistema ne poravnava vseh zapadlih obveznosti iz pogodbe o uporabi sistema in pogodbe o priključitvi na sistem.

- (4) Elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih podrobneje uredi medsebojna razmerja in plačilo stroškov v primeru ponovnega priklopa, če je bil odklop izveden na zahtevo uporabnika sistema.

135. člen

(ponovni priklop ter odklop in priklop po odločbi pristojnega organa)

- (1) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema, ki je bil odklopljen, na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem, ko ugotovi, da je uporabnik sistema odpravil razloge za odklop, in sicer najkasneje v treh dneh po plačilu stroškov odklopa in ponovnega priklopa.
- (2) Elektrooperater, ki je uporabnika sistema neutemeljeno odklopil, mora v 24 urah od ugotovitve neutemeljenega odklopa na svoje stroške znova priklopiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika sistema na svoj sistem.
- (3) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema odklopiti ali priklopiti tudi na podlagi odločbe pristojnega organa.

136. člen

(povračilo škode zaradi odklopa)

- (1) Elektrooperater ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanja uporabnika sistema, zaradi katerih je elektrooperater odklopil uporabnika sistema po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.
- (2) Uporabnik sistema ima pravico do povračila škode, ki mu je bila povzročena zaradi neutemeljenega odklopa elektrooperaterja.

Posebne določbe za priključevanje proizvodnih naprav

137. člen

(soglasje za priključitev proizvodnih naprav in naprav za shranjevanje energije)

- (1) Elektrooperater ne sme zavrniti soglasja za priključitev na omrežje investitorju naprave za proizvodnjo električne energije iz razloga po tretji alineji desetega odstavka 128. člena tega zakona. Stroške vseh analiz za izdajo soglasja za priključitev na omrežje nosi elektrooperater.
- (2) Sistemski operater ne sme zavrniti povezave novega objekta za proizvodnjo električne energije ali objekta za shranjevanje energije na podlagi morebitnih

prihodnjih omejitev glede razpoložljive zmogljivosti omrežja, kot je na primer prezasedenost v oddaljenih delih prenosnega sistema.

- (3) Prejšnji odstavek ne posega v možnost sistemskega operaterja, da omeji zajamčeno zmogljivost priključkov ali ponudi priključke, za katere veljajo obratovalne omejitve, da se zagotovi ekonomska učinkovitost novega objekta za proizvodnjo električne energije ali objektov za shranjevanje energije, pod pogojem, da je te omejitve odobrila Agencija. Agencija zagotovi, da se vse omejitve zajamčene zmogljivosti priključkov ali obratovalne omejitve uvedejo na podlagi preglednih in nediskriminatornih postopkov ter ne ustvarjajo neupravičenih ovir za vstop na trg. Kadar objekt za proizvodnjo električne energije ali objekt za shranjevanje energije krije stroške, povezane z zagotavljanjem neomejenega priključka, se omejitve ne uporabljajo.
- (4) Za proizvodne naprave, večje od 10 MW, se zahteve po tehnični opremljenosti proizvodnih naprav za zagotovitev zanesljivega delovanja omrežja določijo v državnem prostorskem načrtu za posamezno proizvodno napravo, skladno z določili v sistemskih obratovalnih navodilih.
- (5) Na zahtevo investitorja proizvodne naprave, katere nazivna električna moč presega 10 MW in za katero je bil sprejet državni prostorski načrt, je elektrooperater, na katerega omrežje naj bi se izvedla priključitev, dolžan v 60 dneh od prejema vloge, pripraviti celovit terminski plan za izvedbo priključitve na omrežje. Če se investitor iz prejšnjega odstavka s terminskim planom ne strinja, lahko pripravi svoj predlog za priključitev. Če elektrooperater predloga investitorja ne sprejme, o terminskem planu odloči agencija.

138. člen

(postopek enostavnega obveščanja za priključitev nove proizvodne naprave)

- (1) Distribucijski operater mora v svojih sistemskih obratovalnih navodilih določiti enostavni postopek za priključevanje proizvodnih naprav za samooskrbo na obnovljive vire energije na omrežje, ki temelji le na predhodnem obvestilu.
- (2) Postopek iz prejšnjega odstavka se uporablja za:
- uporabnike omrežja z namero za priključitev nove proizvodne naprave za samooskrbo na obstoječem ali novem priključku,
 - skupine uporabnikov omrežja za priključitev novih skupnih proizvodnih naprav za samooskrbo na omrežje in
 - uporabnike omrežja, ki želijo na omrežje priključiti demonstracijske projekte novih tehnologij za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov energije.

- (3) Določbe prejšnjih dveh odstavkov veljajo tudi za priključevanje novih proizvodnih naprav z nazivno električno močjo do 10,8 kW.
- (4) Predlagatelj mora o nameri glede priključevanja na podlagi enostavnega postopka obvestiti distribucijskega operaterja najmanj en mesec pred nameravano priključitvijo nove proizvodne naprave. Predlagatelj mora v obvestilu navesti mesto priključitve, električno moč naprave, način priključitve, in druge obvezne vsebine, določene v sistemskih obratovalnih navodilih.
- (5) Distribucijski operater lahko v roku 21 dni po prejemu obvestila zaradi utemeljenih varnostnih pomislekov ali tehnične nezdružljivosti komponent sistema zavrne zaproseno priključitev na omrežje ali predlaga drugo točko za priključitev na omrežje.
- (6) Če operater distribucijskega sistema sprejme pozitivno odločitev ali če odločitve ne sprejme v enem mesecu po prejemu obvestila, se šteje, da je bilo soglasje za priključitev izdano. Če je potrebna nova priključitev, jo je distribucijski operater dolžan izvesti v rokih, določenih v sistemskih obratovalnih navodilih, ravno tako morebitne posege na priključni omarici, kot sta menjava varovalk ali števca, v primerih priključitve za obstoječim priključkom.

f. Hranjenje evidenc

139. člen (hramba in posredovanje podatkov)

- (1) Dobavitelji so dolžni najmanj pet let hraniti podatke v zvezi s pravnimi posli o dobavi električne energije in z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje z električno energijo, ki so jih imeli z drugimi dobavitelji in sistemskimi operaterji, ter omogočiti dostop do teh podatkov agenciji, državnim organom, organom, pristojnim za varstvo konkurence, in Evropski komisiji v zvezi z opravljanjem njihovih pristojnosti.
- (2) Podatki iz prejšnjega odstavka vključujejo podrobnosti o transakcijah, kot so trajanje, pravila za dobavo in poravnavo, količina, datum in ura izvedbe, cene transakcij in način identifikacije trgovca, pa tudi podrobnosti o neporavnanih pogodbah o dobavi električne energije in izvedenih finančnih instrumentih za trgovanje z električno energijo.
- (3) Agencija s splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil določi vrste informacij, ki se lahko posredujejo udeležencem na trgu, pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki o posameznih akterjih na trgu ali posameznih transakcijah. Ta odstavek se ne uporablja za podatke o finančnih instrumentih, ki spadajo na področje uporabe zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov.

140. člen
(izvedeni finančni instrumenti)

- (1) Določbi prejšnjega in tega člena subjektom, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, ne nalagata dodatnih obveznosti do organov iz prvega odstavka 139. člena tega zakona.
- (2) Če organi iz prvega odstavka 139. člena tega zakona potrebujejo dostop do podatkov, ki jih hranijo subjekti, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, organ, pristojen za regulacijo trga finančnih instrumentov, organom iz prvega odstavka 139. člena tega zakona posreduje zahtevane podatke.

X. INŠPEKCIJSKI NADZOR

141. člen
(inšpekcija)

- (1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska inšpekcija) izvaja nadzor nad določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, razen tistih določb, nad katerimi v skladu z zakonom, ki ureja agencijo, izvaja nadzor agencija.
- (2) Organ, pristojen za javnopravne evidence in storitve, je pristojen za nadzor nad izvajanjem prvega in drugega odstavka 94. člena tega zakona.

142. člen
(izvajanje inšpekcijskega nadzora)

Inšpekcijski nadzor izjava energetska inšpekcija skladno z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, zakona, ki ureja energetska inšpekcijo in tega zakona.

XI. KAZENSKE DOLOČBE

143. člen
(prekrška)

- (1) Z globo do 10 % letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki je sistemski operater ali vertikalno integrirano podjetje, če:
- ravna v nasprotju z 44. členom tega zakona;

- ne ravna v skladu s prvim odstavkom 49. člena tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe.

144. člen (prekrški)

- (1) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
- sama ali preko posrednikov oziroma zastopnikov pri prodaji električne energije ali storitev agregiranja uporablja zavajajoče ali nepošteno poslovne prakse (enajsti odstavek 15. člena tega zakona);
 - uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do prenosnega sistema pod nediskriminatornimi pogoji (četrty odstavek 37. člena tega zakona);
 - ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 48. člena tega zakona;
 - ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 48. člena tega zakona;
 - ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo agencije o odpravi kršitev iz tretjega odstavka 49. člena tega zakona;
 - za opravljanje dejavnosti, ki je po tem zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice njenega opravljanja (37., 61. in 84. člen tega zakona);
 - distribucijskemu operaterju ne omogoči neposrednega in stalnega dostopa do vseh podatkov, ki jih uporablja in jih pridobiva za potrebe izvajanja prenesenih nalog, kot določa četrty odstavek 61. člena tega zakona;
 - pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 95. členom tega zakona;
 - nima sprejetih in objavljenih aktov v skladu s 125. členom tega zakona.
- (2) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.
- (3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

145. člen (prekrški)

- (1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- sprejme splošne pogodbene pogoje, katerih vsebina je v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom 16. člena tega zakona;
 - na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjke odjemalce ter za male poslovne odjemalce v skladu s četrty odstavkom 15. člena tega zakona;
 - določi ali spremeni splošne pogodbene pogoje o dobavi električne energije gospodinjiskim odjemalcem ali malim poslovnim odjemalcem v nasprotju s petim oziroma šestim odstavkom 15. člena tega zakona;

- ne posreduje podatkov o spremenjeni ceni v skladu z četrtem odstavkom 20. člena tega zakona;
- ne zagotovi sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja postopka izvensodnega reševanja sporov s potrošniki v zvezi z dobavo električne energije gospodinjskim odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, skladno z drugim, tretjim in četrtem odstavkom 27. člena tega zakona;
- ne zagotovi zasilne dobave električne energije na zahtevo odjemalca v skladu z drugim odstavkom 32. člena tega zakona;
- ne sodeluje na izravnalnem trgu na način, kot je to določeno s predpisom iz druge alineje četrtega odstavka 84. člena tega zakona;
- ne predloži letnega poročila zaradi javne objave na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe (prvi in drugi odstavek 94. člena tega zakona);
- ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 94. člena tega zakona;
- energetski objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (126. člen tega zakona);
- brez soglasja operaterja na njegovo omrežje priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (128. člen tega zakona);
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 131. člena tega zakona);
- merilne točke ne izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja (peti odstavek 132. člena tega zakona);
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije na omrežje, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (drugi odstavek 135. člena tega zakona);
- ravna v nasprotju s prvim odstavkom 139. člena tega zakona;
- drugim udeležencem na trgu z električno energijo skladno z drugim odstavkom 61. člena tega zakona ne da na razpolago podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 139. člena tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) . Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz šestega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

146. člen (prekršek)

Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz enajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena.

147. člen
(prekrški)

- (1) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- ob priključitvi na sistem ne obvesti odjemalca o njegovih pravicah iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona;
 - sklene pogodbo o dobavi električne energije, ki ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 15. člena tega zakona;
 - ne omogoči končnemu odjemalcu električne energije, da zamenja dobavitelja v roku iz tretjega odstavka 18. člena tega zakona;
 - v roku ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu električne energije, ki je zamenjal dobavitelja (sedmi odstavek 18. člena tega zakona);
 - ne obvešča končnih odjemalcev električne energije periodično o njihovi porabi (prvi odstavek 19. člena tega zakona);
 - dostop do podatkov o porabi električne energije zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 19. člena tega zakona;
 - končnim odjemalcem električne energije ali drugim osebam, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi energije predložijo pooblastilo končnega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi v skladu z 19. členom tega zakona;
 - na izdanih računih za dobavljeno električno energijo končnim odjemalcem ne prikaže podatkov iz prvega odstavka 25. člena tega zakona.
- (2) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ter odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz desetega odstavka tega člena.

148. člen
(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) 2019/943)

- (1) Z globo od 30.000 do 100.000 eurov se kaznuje za prekršek sistemski operater če:
- ne določi transparentnih cen v skladu s prvim odstavkom 18. člena Uredbe (EU) 2019/943;
 - ne obravnava enakopravno udeležencev na trgu pri odpravljanju težav s prezasedenostjo omrežja v skladu s prvim odstavkom 16. člena Uredbe (EU) 2019/943;
 - če uporabi postopek za omejitev transakcij, ko ni izrednih okoliščin v skladu z drugim odstavkom 16. člena Uredbe (EU) 2019/943.
- (2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba sistemskega operaterja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 20.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek sistemski operater oziroma, če:

- ne vzpostavi načina za usklajevanje in izmenjavo in formacij v skladu s prvim odstavkom 50. člena Uredbe (EU) 2019/943;
- ne objavi informacij v skladu z drugim odstavkom 50. člena Uredbe (EU) 2019/943;
- ne objavi ocene razpoložljivih zmogljivosti v skladu s tretjim odstavkom 50. člena Uredbe (EU) 2019/943;
- ne da na voljo najvišje možne zmogljivosti interkonektorjev v skladu s četrtem odstavkom 16. člena Uredbe (EU) 2019/943;
- ne da na trg dodeljene zmogljivosti, ki ni bila uporabljena v skladu z desetim odstavkom 16. člena Uredbe (EU) 2019/943;
- ne združi vseh zahtev po prenosni zmogljivosti v nasprotni smeri v skladu z enajstim odstavkom 16. člena Uredbe (EU) 2019/943.

(4) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba sistema operaterja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

149. člen

(začetek uporabe določbe o roku za menjavo dobavitelja oziroma agregatorja)

Določba tretjega odstavka 18. člena tega zakona se začne uporabljati 1.1.2026. Do takrat mora elektrooperater, ki je prejel zahtevo za menjavo dobavitelja ali agregatorja, izvesti vse potrebno, da lahko končni odjemalec začne izvrševati pogodbo o dobavi električne energije z novim dobaviteljem oziroma pogodbo o agregiranju z novim agregatorjem najkasneje v 21 dneh od vložitve popolne zahteve.

150. člen

(začetek uporabe določbe o prepovedi lastništva polnilnih mest)

Osebe iz drugega odstavka 69. člena, ki imajo v lasti polnilna mesta na dan uveljavitve tega zakona, morajo svoje ravnanje uskladiti s to določbo v dveh letih po uveljavitvi tega zakona.

151. člen

(začetek uporabe določbe o prepovedi lastništva naprav za shranjevanje energije)

Določba 43. člena tega zakona se ne uporablja za obstoječe objekte oziroma naprave za shranjevanje energije v lasti sistema operaterja, za katere je bila odločitev o investiciji sprejeta pred 04.12.2019 in so del demonstracijskih projektov. Izpolnjevanje pogojev za določitev izjeme po tem členu presoja agencija.

152. člen

(prehodna določba glede ločenega obračuna omrežnine za aktivne odjemalce)

- (1) Elektrooperaterji po 31. decembru 2023 ne smejo skleniti pogodb ali drugih pravnih razmerij z aktivnimi odjemalci, ki ne določajo ločenega obračunavanja omrežnine za električno energijo, dovedeno v omrežje, in električno energijo, prejeta iz omrežja.
- (2) Aktivni odjemalci, ki so pred datumom iz prejšnjega odstavka sklenili z elektrooperaterjem pogodbo ali drugače urejeno pravno razmerje, ki ne določa ločenega obračunavanja omrežnine za električno energijo, dovedeno v omrežje, in električno energijo, prejeta iz omrežja, lahko ohranijo pravice glede obračunavanja omrežnine iz tega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja obnovljive vire energije. Aktivni odjemalci iz prejšnjega stavka imajo od 1. januarja 2024 možnost, da ne glede na pogodbene obveznosti iz tega razmerja sklenejo novo pogodbo ali drugače urejeno pravno razmerje z elektrooperaterjem, po katerem se omrežnina ločeno obračunava za električno energijo, dovedeno v omrežje, in električno energijo, prejeta iz omrežja.

153. člen

(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v zadevah s področja tega zakona, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

154. člen

(izvršilni predpisi)

- (1) Vlada izda predpise tretjega odstavka 31. člena, četrtega odstavka 34. člena in četrtega odstavka 127. člena tega zakona v 12 mesecih po njegovi uveljavitvi.
- (2) Minister izda predpis iz petega odstavka 41. člena tega zakona v 12 mesecih po njegovi uveljavitvi.

155. člen

(ohranitev v veljavi ali razveljavitev in podaljšanje veljavnosti podzakonskih predpisov)

- (1) Uredba o razmejitvi 110 kV omrežja v distribucijski in prenosni sistem (Uradni list RS, št. 35/15) še naprej velja kot predpis za izvrševanje četrtega odstavka 5. člena tega zakona.
- (2) Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja (Uradni list RS, št. 19/16) še naprej velja kot predpis za izvrševanje četrtega odstavka 35. člena tega zakona.

- (3) Uredba o podelitvi koncesije in načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosa električne energije (Uradni list RS, št. 46/15) in Sklep o imenovanju systemskega operaterja prenosnega sistema z električno energijo (Uradni list RS, št. 46/15) še naprej veljata kot predpis in akt za izvrševanje 39. in 55. člena tega zakona
- (4) Uredba o podelitvi koncesije in načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko (Uradni list RS, št. 39/15) še naprej velja kot predpis za izvrševanje četrtega odstavka 85. in 87. člena tega zakona.
- (5) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o ukrepih in postopkih za uvedbo in povezljivost naprednih merilnih sistemov električne energije (Uradni list RS, št. 79/15), ki se še uporablja do uveljavitve predpisa vlade iz tretjega odstavka 31. člena tega zakona.
- (6) Z dnem uveljavitve tega zakona se še naprej uporabljajo do uveljavitve predpisov, izdanih za izvrševanje tega zakona, naslednji predpisi:
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95, 64/95 in 17/14 – EZ-1);
 - Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije in gospodarske javne službe dobava električne energije tarifnim odjemalcem (Uradni list RS, št. 117/04, 23/07 in 17/14 – EZ-1);
 - Uredba o koncesiji gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 39/07 in 17/14 – EZ-1)

156. člen
(rok za izdajo splošnih aktov agencije)

Agencija izda splošne akte iz šestega odstavka 25. člena, četrtega odstavka 124. člena in tretjega odstavka 139. člena tega zakona v 12 mesecih po njegovi uveljavitvi.

157. člen
(razveljavitev in podaljšanje uporabe splošnih aktov agencije)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Akt o načinu določanja in prikazovanja deležev posameznih proizvodnih virov elektrike (Uradni list RS, št. 22/16), ki se uporablja do uveljavitve splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil iz šestega odstavka 25. člena tega zakona.

158. člen
(podaljšanje veljavnosti splošnim aktom agencije)

(1) Akt o načinu elektronskega posredovanja podatkov za primerjavo cenikov ponudnikov elektrike in zemeljskega plina za gospodinjske in male poslovne odjemalce (Uradni list RS, št. 69/14) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi petega odstavka 20. člena tega zakona.

(2) Akt o kriterijih in pravilih za zagotavljanje nujne oskrbe z električno energijo (Uradni list RS, št. 48/16) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi tretjega odstavka 33. člena tega zakona.

(3) Akt o določitvi metodologije za določanje cen sistemskih storitev (Uradni list RS, št. 15/18 in 20/19) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi četrtega odstavka 58. člena tega zakona.

(4) Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Uradni list RS, št. 46/18, 47/18 – popr., 86/18, 76/19, 78/19 – popr. in 85/20) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi drugega odstavka 98. člena in petega odstavka 113. člena tega zakona.

(5) Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta sistema operaterja prenosa električne energije (Uradni list RS, št. 97/14) in Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta distribucijskega operaterja električne energije (Uradni list RS, št. 97/14 in 65/17) še naprej veljata kot splošna akta, izdana na podlagi petega odstavka 100. člena tega zakona.

(6) Akt o pravilih monitoringa kakovosti oskrbe z električno energijo (Uradni list RS, št. 59/15, 23/18 in 62/19) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi šestega odstavka 109. člena tega zakona.

159. člen (splošni akti elektrooperaterjev)

Sistemski operater, distribucijski operater in operater trga z električno energijo morajo uskladiti sistemska obratovalna navodila in druge splošne akte, izdane po javnem pooblastilu v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

160. člen (prenehanje veljavnosti dela Energetskega zakona in njegove spremembe ter dopolnitve)

(1) V Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) se:

1. v 2. členu:

- v prvem odstavku črtata prva in tretja alineja,
- v drugem odstavku črta prva alineja;

2. črta drugi del: ELEKTRIČNA ENERGIJA z naslovi vseh poglavij, oddelkov in pododdelkov v njem;
3. črtajo 34. do 157. člen, 157a., 157b., 157c. in 157č. člen;
4. v četrtem odstavku 451. člena črtajo besede »prvega in drugega odstavka 108. člena in«;
5. črtata 490. in 498. člen.

(2) V šestem odstavku 386. člena Energetskega zakona se za drugo alinejo dodata dve novi alineji, ki se glasita:

- » - uskladi skupni nadzor nad subjekti, ki opravljajo funkcije na regionalni ravni;
- uskladi skupni nadzor, v sodelovanju z drugimi vključenimi organi, nad nacionalnimi, regionalnimi in vseevropskimi ocenami zadostnosti;«

(3) V 406. členu Energetskega zakona se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Agencija izvaja na področju oskrbe z električno energijo tudi naslednje naloge:

- spremlja in ocenjuje uspešnost systemskega in distribucijskega operaterja v zvezi z razvojem naprednega omrežja, ki spodbuja energetsko učinkovitost in vključevanje obnovljivih virov energije, ki temelji na omejenem naboru kazalnikov, ter vsaki dve leti objaviti nacionalno poročilo, vključno s priporočili za izboljšave;
- spremlja naložbe v proizvodne zmogljivosti in zmogljivosti shranjevanja v zvezi z zanesljivostjo dobave;
- spremlja odpravo neupravičenih ovir in omejitev za razvoj samooskrbe z električno energijo in energetskih skupnosti državljanov.«

Dosedanji tretji in četrti odstavek 406. člena Energetskega zakona postaneta četrti in peti odstavek tega člena.

(4) V Energetskem zakonu se za 406. členom doda nov 406a. člen, ki se glasi:

»406a. člen

(naloge agencije v zvezi z regionalnim koordinacijskim centrom)

(1) Agencija je dolžna zagotoviti, da v tesnem medsebojnem usklajevanju z regionalnimi regulativnimi organi regije obratovanja sistema, kjer je sedež regionalnega koordinacijskega centra, skupaj z njimi izvaja naslednje naloge:

- (a)odobrijo predlog za ustanovitev regionalnih koordinacijskih centrov v skladu s členom 35(1) Uredbe(EU) 2019/943;
- (b)odobrijo stroške, povezane z dejavnostmi regionalnega koordinacijskega centra, ki jih krijejo operaterji prenosnih sistemov in se upoštevajo pri izračunu tarif, vendar le, če so razumni in ustrezni;
- (c)odobrijo postopek sodelovalnega odločanja;
- (d)zagotovijo, da imajo regionalni koordinacijski centri na voljo vse potrebne človeške, tehnične, fizične in finančne vire za izpolnjevanje svojih obveznosti iz te direktive in za neodvisno in nepristransko opravljanje svojih nalog;

- (e) skupaj z drugimi regulativnimi organi regije obratovanja sistema predlagajo, da države članice regije obratovanja sistema regionalnim koordinacijskim centrom dodelijo morebitne dodatne naloge in dodatne pristojnosti;
- (f) zagotovijo spoštovanje obveznosti na podlagi Direktive 2019/944/EU in drugega ustreznega prava Unije, zlasti pri čezmejnih vprašanjih, in se posvetujejo, skupaj ugotovijo, če regionalni koordinacijski centri ne izpolnjujejo svojih obveznosti; če regulativni organi v štirih mesecih po začetku posvetovanj ne dosežejo sporazuma za namen skupnega odkritja neizpolnjevanja obveznosti, se v skladu s členom 6(10) Uredbe (EU) 2019/942 zadeva prenese v odločanje ACER;
- (g) spremljajo uspešnost koordinacije sistema in o tem letno poročajo ACER v skladu s členom 46 Uredbe (EU) 2019/943.

(2) Za hitro izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka ima agencija naslednja pooblastila:

- (a) zahtevati informacije od regionalnih koordinacijskih centrov;
- (b) izvajati nadzor nad regionalnim koordinacijskim centrom po določbah tega zakona o nadzoru agencije, če je njegov sedež na območju Republike Slovenije;
- (c) izdajati skupne zavezujoče odločitve o regionalnih koordinacijskih centrih.«

(5) 3. točka drugega odstavka 434. člena Energetskega zakona se spremeni tako, da se glasi:

»3. spremljati raven in učinkovitost odprtosti trga in konkurence pri veleprodaji in maloprodaji, vključno z borzami električne energije, cenami za gospodinske odjemalce, ki zajemajo tudi predplačilne sisteme, učinkom pogodb z dinamičnimi cenami električne energije in uporabe sistemov naprednega merjenja, deležem odjemalcev, ki zamenjajo dobavitelja, deležem odklopov, plačila za vzdrževalne storitve, izvedbo vzdrževalnih storitev, razmerjem med cenami za gospodinjstva in veleprodajnimi cenami, spreminjanjem tarif in pristojbin omrežja in pritožbami gospodinskih odjemalcev, ter morebitno izkrivljanje ali omejevanje konkurence, pri čemer organom, pristojnim za konkurenco, zagotavljajo potrebne informacije in jim posredujejo zadevne primere;«

161. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Ta člen določa vsebino zakona, ki predstavlja ureditev oskrbe z električno energijo. V tem okviru ureja delovanje trga z električno energijo, različne energetske dejavnosti na področju električne energije in zagotavlja zanesljivo oskrbo z električno energijo ter ureja ukrepe za preprečevanje energetske revščine.

K 2. členu

Ta člen določa, da zakon prenaša v slovenski pravni red Direktivo (EU) 2019/944 (v nadaljnjem besedilu obrazložitve: Direktiva), ki na novo ureja notranji trg električne energije v Uniji. Poleg tega pa zakon tudi določa pristojne organe za izvajanje v tem členu naštetih Uredb EU.

K 3. členu

Ta člen določa namen zakona, ki je v zagotovitvi konkurenčne, varne, zanesljive in dostopne oskrbe z električno energijo. Pri tem sledi namenu iz 1. člena Direktive.

K 4. členu

Ta člen določa pomen izrazov, ki jih uporablja zakon. Pri tem izhaja iz opredelitev izrazov v 2. členu Direktive, hkrati pa sledi tudi terminologiji, ki je že uveljavljena v veljavnem energetskega zakonu (v nadaljnjem besedilu: EZ-1).

K 5. členu

Ta člen ureja elektroenergetske dejavnosti, pri čemer k do sedaj urejeni dejavnosti v EZ-1 dodaja dejavnost shranjevanja energije in dejavnost agregiranja. Hkrati ta člen tudi pooblašča Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu obrazložitve: Vlada), da z Uredbo določi razmejitve med 110kV vodi na distribucijski ravni in 110kV na ravni prenosa.

K 6. členu

Ta člen vsebuje temeljne določbe o svobodnem delovanju trga električne energije in zagotavljanja njegove konkurenčnosti. Pri tem sledi 3. in 9. členu Direktive ter zagotavlja tudi končnim odjemalcem, da so udeleženci na trgu električne energije, vključno s prilagajanjem odjema.

K 7. členu

Ta člen določa obveznosti javnih storitev, ki jih morajo izvajati elektroenergetska podjetja, ki izvajajo gospodarske javne službe iz tega zakona. Pri tem sledi dosedanjemu 37. členu EZ-1, hkrati pa prenaša v slovenski pravni red 2., 4. in

deloma 9. člen Direktive. Bistvene obveznosti javnih storitev so trajno zagotavljanje obratovanja sistema in njegov razvoj, zagotavljanje proste izbire dobavitelja in drugih elektroenergetskih podjetij in zagotavljanje nujne oskrbe ranljivih odjemalcev.

K 8. členu

Ta člen dopušča vzpostavitev izključnih pravic na področju elektroenergetskih dejavnosti, kolikor je to nujno potrebno za izvajanje obveznosti javnih storitev in je skladno s pravom EU. Pri tem sledi dosedanji ureditvi 38. člena EZ-1 in prenaša v slovenski pravni red 9. člen Direktive. Možnost podelitve izključne pravice je omejena na opravljanje dejavnosti distribucijskega operaterja, opravljanje dejavnosti systemskega operaterja in operaterja trga z električno energijo.

K 9. členu

Ta člen zagotavlja vsem uporabnikom sistema reguliran dostop do sistema, torej tak dostop, ki je vsem zagotovljen pod enakimi pogoji in nediskriminatorno. Ureja tudi temeljne določbe o priključitvi na sistem električne energije in obveznosti vključitve uporabnika sistema v bilančno shemo.

K 10. členu

Ta člen ureja možnost elektrooperaterju da zavrne priključitev zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali, če bi mu povečan odjem oziroma oddaja energije onemogočili izvajanje obveznosti javnih storitev. Pri tem tudi ureja postopek, po katerem elektrooperater lahko zavrne priključitev in določa, da o sporih v zvezi s tem odloča Agencija za energijo (v nadaljevanju obrazložitve: agencija).

K 11. členu

Ta člen določa temeljne določbe o pogodbi o uporabi sistema, ki jo vsak uporabnik sistema sklene z elektrooperaterjem, po pridobitvi soglasja za priključitev. Pogodba o uporabi sistema je podlaga za to, da uporabnik lahko uporablja sistem, hkrati pa tudi za njegovo obveznost plačevanja omrežnine.

K 12. členu

Poleg pogodbe o uporabi sistema mora vsak uporabnik sistema skleniti z izbranim dobaviteljem pogodbo o dobavi električne energije. Za vsako prevzemno predajno mesto mora imeti sklenjeno vsaj eno odprto pogodbo, pod določenimi pogoji pa ima lahko sklenjenih tudi več odprtih pogodb. Podrobneje vprašanja odprtih pogodb in njihovega evidentiranja določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

K 13. členu

Ta člen zagotavlja vsakemu odjemalcu prosto izbiro dobavitelja, ki je ena temeljnih pravic odjemalca zagotovljena tudi v 4. členu Direktive. Pri tem ima lahko končni odjemalec pod pogoji iz prejšnjega člena sklenjenih tudi več odprtih pogodb. Sledeč 10. členu Direktive ta člen ureja pravico končnega odjemalca do sklenitve pogodbe z

dobaviteljem. Pri tem ponovno poudarja nediskriminatornost pogojev dobaviteljev za sklenitev pogodbe o dobavi.

K 15. členu

Spet sledeč 10. členu Direktive in izhajajoč iz sedanje ureditve v 48. členu EZ-1 ta člen določa pravice končnih odjemalcev v zvezi s pogodbami, ki jih sklenejo z dobaviteljem. Pri tem zavezuje dobavitelje, da seznanijo odjemalce s splošnimi pogodbenimi pogoji, v primeru njihovih sprememb najmanj dva tedna pred njihovo uveljavitvijo. V primeru spremembe pogojev ima končni odjemalec pravico brez odpovednega roka in brez plačila pogodbene kazni odstopiti od pogodbe o dobavi. Ta člen tudi prepoveduje dobaviteljem, da bi uporabljali zavajajoče ali nepošten poslovne prakse.

Pravila, ki jih ta člen zagotavlja končnim odjemalcem v razmerju do dobavitelja so mu zagotovljena tudi pri sklepanju pogodb z agregatorji.

K 16. členu

Ta zagotavlja še dodatne pravice gospodinjstih in malih poslovnih odjemalcev pri sklenitvi pogodbe o dobavi, pri čemer je najpomembnejša pravica o odstopu od pogodbe brez odpovednega roka in drugih kakršnihkoli stroškov, če odstopi pozneje kot v enem letu po sklenitvi pogodbe z dobaviteljem. Ta člen tudi omejuje dobavitelje glede zaračunavanja fiksnih stroškov poslovanja v zvezi s pogodbo o dobavi in zavezuje dobavitelja, da končnemu odjemalcu ponudi več možnosti načinov plačevanja.

K 17. členu

Ta člen ureja povsem novo obliko pogodbe, ki jo določa Direktiva v 11. členu. Gre za pogodbe z dinamičnimi cenami, to je cenami, ki se spreminjajo glede na položaj na trgih električne energije. Ta člen zavezuje večje dobavitelje, da končnim odjemalcem ponudijo možnost sklenitve take pogodbe, pri čemer pa jih morajo podrobno seznani z vsemi priložnostmi, stroški in tveganji takih pogodb. Krati pa zavezuje agencijo, da spremlja razvoj na trgu v zvezi s temi pogodbami in ugotovitve vključi v vsakoletno poročilo o stanju energetike.

K 18. členu

Ta člen ureja menjavo dobavitelja, pri čemer sledi dosedanji ureditvi v 40. členu EZ-1 in vključuje nove določbe iz 12. člena Direktive. Pomembna novost je možnost kolektivne menjave dobavitelja in tudi določba, da se pravila o menjavi dobavitelja uporabljajo tudi za sklenitev nove pogodbe z agregatorjem. Hkrati ta člen skladno z Direktivo določa tudi bistveno krajši čas, po katerem mora elektrooperater zagotoviti menjavo dobavitelja, ki se s sedanjih 21 dni skrajša na 24 ur, vendar je skladno z Direktivo v 149. členu predloga zakona določen prehodni rok do 1.1.2026.

K 19. členu

Ta člen na podoben način, kot to ureja 41. člen EZ-1 brezplačno zagotavlja končnim odjemalcem podatke o njihovi porabi. Pri tem zavezuje dobavitelja, da periodično

obvešča odjemalce o njihovi porabi, elektrooperaterja pa, da omogoči sproten dostop, odvisno od zmogljivosti opreme odjemalca za merjenje porabe.

K 20. členu

Ta člen skladno s 14. členom Direktive zagotavlja gospodinjskim odjemalcem in mikro podjetjem brezplačen dostop do orodja za primerjavo ponudb različnih dobaviteljev električne energije (tako imenovani primerjalnik cen). Ta primerjalnik cen mora zagotoviti za celoten trg agencija pri čemer agencija s splošnim aktom podrobneje uredi način elektronskega posredovanja podatkov in način uporabe primerjalnika cen.

K 21. členu

Ta člen ureja naslednjo novost, ki jo določa Direktiva v 13. členu in sicer pogodbo o agregiranju. Tudi agregatorja zavezuje k transparentnim in nediskriminatornim pogojem izvajanja storitev za končne odjemalce in jih obvezuje, da odjemalce obveščajo o podatkih o prilagajanju odjema. Krati pa zavezuje dobavitelje, da ne določajo nediskriminatornih pogojev, ki bi odjemalcem preprečevali sklepanje pogodb z agregatorji.

K 22. členu

Ta člen ureja prilagajanje odjema preko agregiranja, ki je bistvena storitev, katero zagotavljajo agregatorji. Hkrati zavezuje elektrooperaterje, da pri zagotavljanju sistemskih storitev agregatorje nediskriminatorno obravnavajo kot proizvajalce in, da vstopijo na ustrezne trge električne energije. Nova je tudi določba po kateri o sporih med agregatorji in drugimi udeleženci na trgu odloča agencija.

K 23. členu

Ta člen določa pravice aktivnih odjemalcev torej tistih odjemalcev, ki bodisi sami bodisi preko agregiranja vstopajo na trg tudi s prodajo električne energije, bodisi iz lastne proizvodnje ali iz pogodb o nakupu električne energije. Zagotavlja tudi aktivnim odjemalcem pravico do sodelovanja v programih prožnostih in programih energetske učinkovitosti. Posebej ureja ta člen tiste aktivne odjemalce, ki imajo v lasti oziroma upravljajo naprave za shranjevanje električne energije in jim zagotavlja, da se ne zaračunava omrežnine in drugih stroškov za oddano energijo, ki je bila predhodno shranjena v njihovih prostorih.

K 24. členu

Tudi ta člen ureja nov institut, ki ga določa Direktiva v 16. členu in sicer energetske skupnosti državljanov. Pri tem je treba poudariti, da to poimenovanje iz Direktive zavaja, saj državljanstvo Republike Slovenije ni pogoj za članstvo v energetske skupnosti državljanov. Energetska skupnost je pravna oseba, ki se ustanovi kot zadruga po zakonu, ki ureja zadruge in deluje na trgih električne energije kot pravna oseba. Pri tem člani energetske skupnosti ne izgubijo pravic, ki jih imajo kot končni odjemalci. Članom energetske skupnosti je zagotovljena tudi souporaba električne energije, ki jo proizvedejo v svoji napravi, kar pa ne vpliva na plačilo omrežnine in

drugih dajatev. Določba tega člena tudi zavezuje agencijo, da za določitev omrežnine v primeru souporabe energije izdela pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije, ki jih zagotavlja energetska skupnost.

K 25. členu

Ta člen skladno z 18. členom Direktive in sledeč dosedanjemu 42. členu EZ-1 ureja pravico končnega odjemalca do računov in informacij na računu. Te informacije morajo biti točne in razumljive ter uporabniku prijazne. Ob tem tudi zavezuje dobavitelja, da končnemu odjemalcu na njegovo zahtevo nemudoma pojasni, kako je bil pripravljen njegov račun. Če gre za pogodbo z dinamičnimi cenami mora biti na vsakem računu navedeno kdaj je prišlo do spremembe cene. Podrobnejšo vsebino računa predpiše agencija, pri čemer mora upoštevati minimalne zahteve iz Priloge I. Direktive 2019/944.

K 26. členu

Ta člen zagotavlja, da imajo končni odjemalci pravico na enem mestu pridobiti vse informacije o njihovih pravicah, veljavnih predpisih in metodah za obravnavo njihovih pritožb. To enotno kontaktno točko mora zagotavljati agencija pri čemer zakon določa katere informacije najmanj morajo biti na njej zagotovljene.

K 27. členu

Ta člen ureja zunajsodno reševanje sporov med dobavitelji in končnimi odjemalci. Temelji na ureditvi reševanja potrošniških sporov. Za tiste odjemalce, ki niso gospodinjiski odjemalci pa je ta postopek urejen skladno z zakonom, ki ureja mediacijo v civilnih in gospodarskih zadevah. Določbe pri tem sledijo sedanji ureditvi v 50. členu EZ-1 in prenašajo v slovenski pravni red 26. člen Direktive.

K 28. členu

Ta člen zagotavlja, da imajo distribucijski operaterji dolžnost končnim odjemalcem zagotoviti merjenje porabe energije na podlagi naprednih merilnih sistemov in jim na njihovo zahtevo namestiti napredne števec za merjenje porabe električne energije. Napredni merilni sistemi se uporabljajo za bodoče naprave in naprave, ki nadomeščajo starejše napredne števec in morajo izpolnjevati tehnične zahteve iz 29. člena zakona, ki prenaša 20. člen Direktiv. Če ne izpolnjujejo teh zahtev, se po 31. decembru 2027 ne smejo več uporabljati. Distribucijski operater na zahtevo aktivnemu odjemalcu prednostno zagotovi brezplačno namestitev naprednega števca z brezplačnim ali prostim fizičnim dostopom do standardiziranega vmesnika. Določbe pri tem sledijo sedanji ureditvi v 49. členu EZ-1 in prenašajo v slovenski pravni red 19. in 22. člen Direktive.

K 29. členu

Ta člen določa tehnične zahteve naprednih merilnih sistemov in njihove funkcionalnosti skladno z 20. členom Direktive. Napredni merilni sistemi morajo poleg splošnih zahtev, izpolnjevati tudi evropske tehnične standarde in zahteve iz Priloge II k Direktivi 2019/944/EU. Distribucijski operater mora preko enotne vstopne točke

nacionalnega podatkovnega vozlišča omogočiti dostop na daljavo do podatkov o porabi in podatkih o meritvah oddaje in odjema električne energije, brez dodatnih stroškov v skladu s pravico do prenosljivosti podatkov na podlagi pravil o varstvu osebnih podatkov.

K 30. členu

Ta člen ureja upravljanje podatkov, vrsto osebnih podatkov, njihove upravljalce, hrambo in upravičenost do izmenjave podatkov, pri čemer sledi zahtevam iz 157. člena iz točk a., b., c., in d. EZ-1 in vključuje zahteve iz 23. člena Direktive. Za zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do podatkov, izvajanje ukrepov in izpolnjevanja zahtev iz te Direktive mora upravljavec osebnih podatkov imenovati nadzornika, ki deluje skladno z določbami Uredbe (EU) 2016/679, ki se nanašajo na pooblaščen osebo za varstvo osebnih podatkov.

K 31. členu

Ta člen skladno z izvedbenimi akti, ki jih predpiše Komisija EU in na podlagi drugega odstavka 24. člena Direktive, ureja popolno interoperabilnost energetskih storitev v EU, njene zahteve in postopke za dostop do podatkov. Vlada z uredbo predpiše ukrepe in postopke, ter zahteve za interoperabilnost in dostop do podatkov, s katerimi se zagotovi uvedbo in povezljivost naprednih merilnih sistemov na območju Republike Slovenije.

K 32. členu

Ta člen skladno s 27. členom Direktive in 44. členom EZ-1 zagotavlja pogoje zasilne oskrbe z električno energijo in določa ceno dobave električne energije končnim odjemalcem, v kolikor distribucijskemu operaterju preneha veljavnost pogodbe o dobavi zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnost ali nelikvidnosti dobavitelja. Distribucijskemu operaterju nalaga pogoje ob prenehanju veljavnosti pogodbe in obveznosti ob začetku izvajanja zasilne oskrbe v zvezi z oskrbo ranljivih odjemalcev iz 51. člena EZ-1.

K 33. členu

Ta člen določa pojem ranljivega odjemalca ter pravice in obveznosti povezane z ranljivimi odjemalci. Distribucijskega operaterja zavezuje, da ranljivemu odjemalcu ne odklopi električne energije oziroma odjema ne omeji, če ga predhodno ne obvesti o možnosti nujne oskrbe. Podrobnejše pogoje in ceno nujne oskrbe distribucijski operater predpiše v sistemskih obratovalnih navodilih, skladno s pravili in kriteriji 51.člena EZ-1, ki jih predpiše Agencija za energijo. Presoja za izpolnjevanje pogojev za nujno oskrbo opravi distribucijski operater, medtem, ko o sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe odloča agencija po postopku za odločanje o sporih iz zakona, ki ureja agencijo. Stroški nujne oskrbe ranljivih odjemalcev so upravičeni stroški distribucijskega operaterja.

K 34. členu

Ta člen ureja obveznosti Vlade, kadar z uporabo smernic Komisije EU ugotovi, da je v Republiki Sloveniji znatno število energetske revnih gospodinjstev, da predpiše ukrepe in merila za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev. Ukrepi ne smejo ovirati proste izbire dobavitelja ali delovanja trgov z električno energijo in vključevati ukrepov kontrole cen električne energije.

K 35. členu

Ta člen skladno z 8. členom Direktive in sedanjim 52. členom EZ-1 ureja postopek in določa vsebino za pridobitev energetskega dovoljenja. Minister, pristojen za energijo, predpiše pogoje in vsebino vloge za izdajo energetskega dovoljenja za posamezne vrste objektov, ki lahko električno energijo predajajo v omrežje z nazivno električno močjo, večjo od 1 MW, ki so priključeni na javno omrežje in tudi za vsako rekonstrukcijo objektov, ki spreminja energetske parametre objekta. Register energetskih dovoljenj za pravne in fizične osebe, katerih podatki so javni, vodi Ministrstvo, pristojno za energijo, vodi.

K 36. členu

Ta člen določa smiselno uporabo določb tega zakona, ki se nanašajo na končne odjemalce in njihovo oziroma omrežja prevzeto energijo:

- prvega in drugega odstavka 13. člena,
- prvega, drugega in tretjega odstavka 14. člena,
- 15. člena, razen devete in desete alineje drugega odstavka;
- tretjega in četrtega odstavka 18. člena, razen kolikor se nanašata na agregatorje;
- drugega, tretjega in četrtega odstavka 19. člena,
- prvega do petega odstavka 28. člena in
- 29. člena.

Čeprav so določbe navedenih členov zapisane tako, da se kot celotno poglavje nanašajo le na končne odjemalce, pa so te določbe take, da jih je treba smiselno uporabljati tudi za proizvajalce

K 37. členu

Ta člen skladno s 1., 3. in 8. odstavkom 40. člena Direktive in sedanjim 54. členom EZ-1 določa vrsto gospodarske javne službe, ureja naloge in obseg dejavnosti sistemskih operaterjev prenosne električne energije. Določa obseg odgovornosti sistema operaterja, ki izvaja naloge v okviru dejavnosti gospodarske javne službe, z upoštevanjem priporočil, ki jih izdajo regionalni koordinacijski centri, napovedi porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja in varčevalnih ukrepov pri uporabnikih sistema. Dejavnosti, ki niso določene v tem členu in v Uredbi (EU) 2019/943 sme sistemski operater opravljati le, kadar je agencija dala soglasje k takšnem odstopanju. Prav tako sme sistemski operater imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati omrežja, ki niso električna omrežja s predhodnim soglasjem agencije.

K 38. členu

Ta člen določa, da izda soglasje direktor agencije, kadar predpisi Evropske unije določajo, da mora sistemski operater k aktom iz prejšnjega odstavka pridobiti soglasje agencije.

K 39. členu

Ta člen določa čas trajanja, način izvajanja gospodarske javne službe in pogoje, ki so potrebni za pridobitev koncesije za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja. Za izvajanje obvezne gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja se ne plačuje koncesijske dajatve. Dejavnost systemskega operaterja se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

K 40. členu

Ta člen sledeč dosedanjemu 59. členu EZ-1 določa obveznosti in ravnanja investitorja pri izdaji gradbenega dovoljenja za gradnjo ali rekonstrukcijo objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema. Določba tega člena pa se ne uporablja se za nove povezovalne vode, ki so upravičeni do izvzetja v skladu s 63. členom Uredbe (EU) 2019/943.

K 41. členu

Ta člen ureja razvojni načrt systemskega operaterja. Pri tem sledi dosednji ureditvi v 30. členu EZ-1 in predvideva soglasje agencije k temu načrtu. Določa vsebino razvojnega načrta sistema, ki ga izdelata sistemski operater, na podlagi metodologije za izdelavo razvojnih načrtov, ki jo predpiše minister, pristojen za energijo. Razvojni načrt sistemski operater izdelata na podlagi metodologije iz petega odstavka tega člena, v devetih mesecih po sprejetju Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta v skladu s 3. členom Uredbe 2018/1999/EU (v nadaljnjem besedilu: NEPN in zanj pridobi soglasje agencije. Razvojni načrt mora sistemski operater sprejeti vsaki dve (2) leti in izdelati za najmanj deset (10) let, ter ga uskladiti z NEPN.

K 42. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom, točke a., 43. člena Direktive in dosedanjim 60. členom EZ-1 določa zahteve za lastniško ločevanje prenosnega sistema za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja. Druga oseba, razen sistemski operater, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta sistemski operater izvaja dejavnost systemskega operaterja, razen če ta zakon ne določa drugače.

K 43. členu

Ta člen skladno s 54. členom Direktive uvaja v slovenski pravni red zahteve za lastništvo naprav za shranjevanje energije s strani operaterjev prenosnih sistemov, kadar je ta naprava popolnoma integriran omrežni element in je agencija k temu dala predhodno soglasje. K izdaji soglasja o lastništvu naprav za shranjevanje energije, agencija skupaj z razlogi za izdajo soglasja in o vseh s tem povezanih informacijah obvesti Komisijo in agencijo za sodelovanje energetske regulatorje. Določa pogoje

in nalaga obveznosti agenciji ob izdaji dovoljenja za odstopanje, ki se lahko nanaša na vse ali le nekatere objekte za shranjevanje energije, ki jih ima v lasti, upravlja ali vodi sistemski operater. Ureja način ob povrnitvi dela vrednosti naložbe v objekte oziroma naprave za shranjevanje energije in pogoje za baterijsko shranjevanje energije.

K 44. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom, točke b., c., 43. člena, tretjim odstavkom 43. člena ter tretjim odstavkom 66. člena Direktive, sledeč dosedanjemu 61. členu EZ-1 ureja prepovedi izvajanja neposrednega ali posrednega nadzora pravnih ali fizičnih oseb nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave električne energije ali zemeljskega plina in nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom ter uveljavljanja kakršne koli pravice nad njima.

Hkrati ureja prepovedi imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri sistemskem operaterju ali lastniku prenosnega sistema, ki hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 34. točke 4. člena tega zakona ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave.

K 45. členu

Ta člen skladno z drugim odstavkom 41. člena Direktive in 62. členom EZ-1 opredeljuje obseg pravic pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo neposredni ali posredni nadzor ali uveljavljajo pravice nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave električne energije.

K 46. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom točke d. 43. člena Direktive in dosedanjim 63. členom EZ-1 določa prepovedi glede članstva v upravnem odboru ali organih podjetja, ki opravljajo katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati operaterja prenosnega sistema ali prenosnega sistema električne energije ali zemeljskega plina.

K 47. členu

Ta člen skladno s petim odstavkom 43. člena Direktive in dosedanjim 64. členom EZ-1 ureja posebno določbo za lastniško ločitev v primeru državnega lastništva nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in nad podjetjem, ki opravlja katero koli dejavnost na področju proizvodnje ali dobave.

K 48. členu

Ta člen skladno s 65. členom EZ-1 določa obveznosti izvajanja ukrepov za odpravo razlogov, ki predstavljajo kršitev, izvajanje nadzora s strani agencije in ureja način obveščanja o nastanku razlogov, ki predstavljajo kršitve prepovedi v zvezi z zahtevami za neodvisnega operaterja.

K 49. členu

Ta člen skladno s 66. členom EZ-1 določa vrsto ukrepov agencije in rok za odpravo razloga, ki predstavlja kršitev. Z odločbo lahko agencija naloži enega ali več ukrepov, izvrši s prisilitvijo posamično denarno kazen v postopku izvršbe, ki ne sme presegati 100.000 eurov ali pa začne postopek preizkusa pogojev za certifikat v kolikor je to nujno potrebno, da se odpravi razlog kršitve zahtev za neodvisnega operaterja.

K 50. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom 52.člena Direktive in sledeč dosedanjemu 67.členu EZ-1 ureja način izpolnjevanja pogojev za certificiranje in imenovanje sistemskih operaterjev.

K 51. členu

Ta člen skladno s petim odstavkom 52. člena Direktive in dosedanjim 68. členom EZ-1 določa postopek certificiranja in opredeljuje zahteve za pridobitev certifikata.

V postopku certificiranja določa naloge agencije, naloge sistema operaterja in podjetja, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave in določa roke za vložitev pravnih sredstev zoper certifikat, za izdajo odločbe v primeru prekinitve postopka ali če je bilo zadržano izvajanje predpisa, na podlagi katerega mora agencija odločiti. V postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev se pravna domneva o izdanem certifikatu ne uporabi.

K 52. členu

Ta člen skladno s šestim odstavkom 52. člena Direktive in dosedanjim 69. členom EZ-1 ureja obveznosti agencije do Evropske komisije, ki nastopijo ob odločitvi ali domnevi o izdaji certifikata sistemskemu operaterja. Odločitev agencije ali domneva izdaje certifikata začne učinkovati po izdaji mnenja Evropske komisije ali po preteku roka iz prvega odstavka 51. člena Uredbe (EU) 2019/943.

K 53. členu

Ta člen skladno s 53. členom Direktive in 70. členom EZ-1 ureja zahteve certificiranja v zvezi s tretjimi državami. Za tretjo državo šteje tudi država članica Evropske unije, za katero velja odstopanje iz 66. člena Direktive 2019/944/EU, razen izpolnjevanja pogojev iz 42., 44., 46. in 47. tega zakona.

Določa obveznosti agencije in sistema operaterja, ki se nanašajo na prejem vloge in okoliščine zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 34. točke 4. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali sistemskim operaterjem nemudoma obvesti Evropsko komisijo. Določa pogoje, ki jih mora dokazati vlagatelj zahteve za izdajo certifikata agenciji, v postopku certificiranja. V postopku certificiranja se domneva izdaje certifikata iz tretjega odstavka 43. člena tega zakona ne uporablja.

Ureja pogoje za zavrnitev certifikata in način objave dokončne odločbe z obrazložitvijo odločbe agencije in mnenja Evropske komisije

K 54. členu

Ta člen skladno s četrnim odstavkom 52.člena Direktive in dosedanjim 71. členom EZ-1 ureja pogoje za postopek za preskusa za certifikat, določa izjemo v primeru domneve izdanega certifikata in rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata. Določa tudi vsebino odločbe agencije v postopku preizkusa pogojev za certifikat in pričetek učinkovanja odvzema certifikata.

K 55. členu

Ta člen skladno z drugim odstavkom 52. člena Direktive in dosedanjim 72. členom EZ-1 ureja imenovanje systemskega operaterja. Vlada na predlog agencije na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi izpolnjevanja pogojev s sklepom imenuje systemskega operaterja ali pa na predlog agencij na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi neizpolnjevanja pogojev, razveljavi sklep o imenovanju systemskega operaterja. Sklep o imenovanju oziroma sklep o razveljavitvi imenovanja se objavi v Uradnem listu Evropske unije in Uradnem listu Republike Slovenije ter posreduje Evropski komisiji.

K 56. členu

Ta člen skladno z dosedanjim 73. členom EZ-1 določa vrsto ukrepov agencije, ki jih z odločbo določi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti systemskega operaterja. Ureja obveznosti v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti systemskega operaterja in do prevzema opravljanja dejavnosti s strani drugega systemskega operaterja, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 55. člena tega zakona. Določa pogoje za začetek postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice, ki je v javno korist.

K 57. členu

Ta člen skladno s četrnim, petim, šestim ter sedmim odstavkom 40.člena, ter prvim odstavkom, točke d. in šestim odstavkom 59. člena Direktive in dosedanjim prvim odstavkom 74. člena EZ-1 ureja način izvajanja nalog systemskega operaterja in zagotavljanja systemskih storitev. Določa obveznosti systemskega operaterja, da na učinkovit in nediskriminatorni način vključuje vse ustrezne uporabnike sistema in operaterja distribucijskega sistema, izmenjuje vse potrebne informacije in se usklajuje z distribucijskimi operaterji, da se zagotovi optimalno rabo virov, varno in učinkovito obratovanje sistema ter razvoj trga.

K 58. členu

Ta člen skladno z drugim do desetim odstavkom 74. člena EZ-1 določa obveznosti sklenitve pogodbe systemskega operaterja za zagotavljanje systemskih storitev. Posebej ureja ugotavljanje odsotnosti konkurenčnih pogojev, od katerih je odvisno delovanje učinkovite konkurence. Določa bistvene sestavine pogodbe in nosilca obveznosti ter način s katerim določi metodologijo določanja cen systemskih storitev.

Določa pogoje pod katerimi agencija izda začasno odločbo s katero začasno uredi razmerja v skladu s tem členom, pri čemer se v postopku izdaje začasne odločbe po tem členu se uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP), razen drugega odstavka 221. člena ZUP.

Določa obveznosti zavezanca zaradi katerih je ta dolžan udeležencem trga z električno energijo in sistemskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena in hkrati daje tudi pravico zavezancu, da od Republike Slovenije zahtevati primerno odškodnino, če mu zaradi izvrševanja ukrepa nastane škoda.

K 59 členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom 41. člena Direktive in 76. členom EZ-1 določa obseg obveznosti varovanja zaupnosti podatkov sistemskega operaterja in lastnika prenosnih sistemov. Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

K 60. členu

Ta člen skladno z drugim odstavkom 41. člena Direktive in 77. členom EZ-1 ureja prepoved zlorabe poslovno občutljivih podatkov in obveznosti objave podatkov, potrebnih za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga. Ta obveznost ne posega v dolžnost varovanja poslovno občutljivih podatkov.

K 61. členu

Ta člen skladno z 30 in 31. členom Direktive in 78. členom EZ-1 določa obseg nalog državne gospodarske javne službe in določa pogoje s katerimi lahko distribucijski operater po predhodnem soglasju vlade, s pogodbo začasno prenese izvajanje prenesenih nalog na drugo fizično ali pravno osebo, ki razpolaga z ustreznimi kadri in tehnično opremo, in ki v isti osebi ne izvaja dejavnosti dobave ali proizvodnje električne energije. Določa obseg in vrsto prenesenih nalog za izvrševanje javnih pooblastil distribucijskega operaterja, nad katerimi kvartalno izvaja nadzor distribucijski operater.

Za zagotavljanje storitev izravnave, ureja sodelovanje s sistemskim operaterjem v skladu s 57. členom Uredbe (EU) 2019/943 in 182. členom Uredbe Komisije (EU) 2017/1485 z dne 2. avgusta 2017 o določitvi smernic za obratovanje sistema za prenos električne energije (UL L 220, 25.8.2017, str. 1).

Določa izjeme za opravljanje dejavnosti sistemskega operaterja in, ki niso določene v tem členu in v Uredbi (EU) 2019/943, da se izpolnijo obveznosti iz tega zakona ali Uredbe (EU) 2019/943, pod pogojem, da je agencija dala soglasje k takšnem odstopanju. Prav tako ureja pogoje pod katerimi s predhodnim soglasjem agencije dovoljuje sistemskemu operaterju imeti v lasti, razvijati, voditi ali upravljati omrežja, ki niso električna omrežja.

K 62. členu

Ta člen določa, da se skladno z 79. členom EZ-1 dejavnost distribucijskega operaterja financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za storitve gospodarske javne službe.

K 63. členu

Ta člen določa območje izvajanje gospodarske javne službe na distribucijskem sistemu, ki ima javni značaj. Sistem ali del sistema ima javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema.

K 64. členu

Ta člen določa pogoje za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja, enako kot dosednji 81. člen EZ-1. Za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja se ne plačuje koncesijska dajatev ali drugo plačilo, ki bi bilo z njo po učinku izenačeno.

K 65. členu

Ta člen ureja položaj, ko distribucijski operater ni lastnik distribucijskega sistema, kar v veliki meri velja še sedaj. Enako kot 82. člen EZ-1 ureja pogodbeno razmerje najema distribucijskega omrežja za opravljanje nalog distribucijskega operaterja po tem zakonu. Pogodbeni stranki s pogodbo uredita obseg in namen uporabe sistema, višino najemnine oziroma drugega plačila distribucijskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki distribucijskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu.

Agencija nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja z vidika skladnosti s splošnimi akti agencije. Določa obveznosti lastnika ali druge osebe, ki upravlja lastnino oziroma razpolaga z njo (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanca) ter sankcije za ravnanja, ki so v nasprotju z odločbo, s katero so mu bili naloženi ukrepi agencije za nemoteno in varno obratovanje sistema.

K 66. členu

Ta člen določa ukrepe, ki jih določi agencija z odločbo, v primeru, ko so izpolnjeni pogoji za prenehanje izvajanja dejavnosti distribucijskega operaterja in kadar v razumnem času ni mogoče pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti skladno z določbo 83. člena EZ-1. Operater opravlja dejavnosti distribucijskega operaterja vse do prevzame izvajanje dejavnosti novega distribucijskega operaterja, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona. Če lastnik ali solastniki distribucijskega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe, ki jo izda agencija ne zagotovijo, da začne dejavnost distribucijskega operaterja na njihovem distribucijskem sistemu izvajati distribucijski operater, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona, lahko država kot razlastitveni upravičenec začne postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice, ki je v javno korist.

K 67. členu

Ta člen določa obveznosti distribucijskega operaterja in način zagotavljanja storitev prožnosti v distribucijskem sistemu skladno s prvim in drugim odstavkom 32. člena Direktive. V preglednem in vključujočem postopku, ki vključuje vse ustrezne uporabnike sistema in systemskega operaterja, distribucijski operater določi specifikacije za naročene storitve prožnosti, za katere izda soglasje agencija in po potrebi za standardizirane tržne proizvode za te storitve vsaj na nacionalni ravni. Za upravičene stroške distribucijskega operaterja se štejejo stroški zagotavljanja storitev prožnosti v distribucijskem sistemu, vključno s stroški za potrebne informacijske in komunikacijske tehnologije ter infrastrukturo.

K 68. členu

Ta člen določa vsebino načrta za razvoj omrežja, ki zagotavlja preglednost glede potrebnih srednje- in dolgoročnih storitev prožnosti in vključuje načrtovane naložbe v naslednjih desetih letih s posebnim poudarkom na glavni distribucijski infrastrukturi in rok za izdelavo načrta za razvoj omrežja, skladno z tretjim in četrtem odstavkom 32. člena Direktive. O načrtu za razvoj omrežja se distribucijski operater posvetuje z vsemi zadevnimi uporabniki sistema in systemskim operaterjem ter objavi rezultate posvetovalnega postopka skupaj z načrtom za razvoj omrežja, ki jih predloži agenciji. K načrtu za razvoj omrežja izda soglasje agencija, ki lahko pred odločitvijo o izdaji soglasja zahteva njegove spremembe.

K 69. členu

Ta člen skladno s 33. členom Direktive določa obveznosti in pogoje elektrooperaterjev pri zagotavljanju elektromobilnosti. Določa njihovo nediskriminatorno sodelovanje z vsakim podjetjem, ki ima v lasti, razvija, vodi ali upravlja polnilna mesta za električna vozila, tudi kar zadeva priključitev na omrežje. Kadar so zasebna polnilna mesta elektrooperaterjev namenjena izključno njihovi lastni uporabi dovoljuje lastništvo, razvoj, vodenje in upravljanje polnilnih mest za električna vozila.

K 70. členu

Ta člen združuje delno 34. in 35. člen Direktive ter ureja zahteve skladno z 84. členom EZ-1. Ureja obveznosti funkcionalnega ločevanja distribucijskega operaterja, ki je sestavni del vertikalnega podjetja od distribucijskega sistema glede pravne oblike, organizacije, sprejemanja odločitev in informacijskega sistema, da se zagotovi neodvisnost od drugih dejavnosti. Ta zahteva ne predstavlja obveznosti po lastniškem ločevanju nad sredstvi distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja. Za distribucijskega operaterja, ki ima manj kot 1000 priključenih odjemalcev se določba tega zakona ne uporablja, saj mora v tem primeru slednji zagotoviti, da vertikalno integrirana podjetja nimajo prednostnega dostopa do podatkov za izvajanje svojih dobavnih dejavnosti.

K 71. členu

Ta člen skladno s 34. členom in delno 35. členom Direktive in 85. členom EZ-1 določa zahteve za zagotavljanje ločevanja distribucijskega operaterja od vertikalno

integriranega podjetja. Prav tako določa minimalni obseg izvajanja ukrepov v primeru, če je distribucijski operater sestavni del vertikalno integriranega podjetja.

Hkrati določa zahteve za oblikovanje programa za doseganje skladnosti, za katerega distribucijski operater pred začetkom njegove veljavnosti pridobi soglasje agencije. Določa nadzornika za skladnost in opredeljuje zahteve zanj ter ukrepe za zagotovitev neodvisnosti nadzornika za skladnost in učinkovitosti njegovega nadzora. Letno poročilo o sprejetih ukrepih se objavi.

K 72. členu

Ta člen skladno s tretjim odstavkom 35. člena Direktive in 86. členom EZ-1 določa zahteve za preprečevanje izkrivljanje konkurence. Vertikalno integrirani operaterji distribucijskih sistemov se morajo izogibati temu, da bi s svojimi dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja blagovne znamke ustvarjali zmedo v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo.

K 73. členu

Ta člen skladno z 36. členom Direktive delno ureja zahteve za lastništvo naprav za shranjevanje električne energije s strani operaterjev distribucijskih sistemov.

K 74. členu

Ta člen skladno s 37. členom Direktive in 87. členom EZ-1 določa varovanje zaupnosti poslovno občutljivih podatkov, ki jih distribucijski operater pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti ali ji pridobi od tretjih oseb, pri izvajanju dejavnosti distribucijskega operaterja. Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

K 75. členu

Ta člen skladno 39. členom Direktive in 88. členom EZ-1 določa delovanje kombiniranega operaterja prenosnega in distribucijskega sistema oziroma systemskega operaterja in dejavnost distribucijskega operaterja, če deluje v skladu s 60., 61., 63. in 64. členom tega zakona.

K 76. členu

Ta člen skladno z 38. členom Direktive in 89. členom EZ-1 ureja temeljno določbo za zaprt distribucijski sistem, znotraj malih in zaprtih sistemov za distribucijo električne energije, ki so v skladu z EZ-1 pridobili status zaprtega distribucijskega sistema in se ne opravlja kot gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema iz 78. člena tega zakona, pač pa se zanje uporabljajo določbe 69. do 76. člena tega zakona.

K 77. členu

Ta člen skladno z 38. členom Direktive in 90. členom EZ-1 določa zahteve za izpolnjevanje pogojev za ohranitev statusa zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije.

K 78. členu

Ta člen skladno z 38. členom Direktive in enako kot do sedaj 91. člen EZ-1 ureja zahteve za pridobitev dovoljenja o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema.

K 79. členu

Ta člen skladno z 38. členom Direktive in 92. členom EZ-1 zagotavlja operaterju zaprtega distribucijskega sistema dostop do prenosnega sistema. Ureja tudi pravice in obveznosti ter odgovornosti operaterja zaprtega distribucijskega sistema, ki so enake, kot pravice in obveznosti distribucijskega operaterja, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija.

K 80. členu

Ta člen skladno z 38. členom Direktive in 92. členom EZ-1 določa izjeme pri nakupu električne energije in omrežnine na področju zaprtega distribucijskega sistema. Za določanje omrežnine v zaprtih distribucijskih sistemih se uporabljajo kriteriji in metodologija, ki jih agencija določi v splošnem aktu o metodologiji.

K 81. členu

Predlog zakona ne dovoljuje več možnosti oblikovanja novega zaprtega distribucijskega sistema, dopušča pa ohranitev obstoječih. Ta člen skladno z 94. členom EZ-1 ureja zahteve za prenos dovoljenja o pridobitvi statusa ali o podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema na novega operaterja zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije.

K 82. členu

Ta člen enako kot do sedaj 95. člen EZ-1 ureja način in razloge s katerim agencija na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema, distribucijskega operaterja, ali po uradni dolžnosti odvzame status zaprtega distribucijskega sistema.

K 83. členu

Ta člen skladno s 96. členom EZ-1 določa posledice po prenehanju dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema in določa ureditev razmerij med lastnikom zaprtega distribucijskega sistema in operaterjem distribucijskega sistema po prenehanju.

K 84. členu

Ta člen skladno z 97. členom EZ-1 določa obseg, vrsto in način opravljanja dejavnosti operaterja trga z električno energijo. Za izvajanje gospodarske javne službe po javnem pooblastilu določa vrsto izdaje predpisov.

Ureja tudi posebna pravila glede pobota terjatev oseb v okviru dejavnosti operaterja trga z električno energijo v primeru njihovega stečaja. Ureja obseg podatkov in način dostopa do podatkov, ki jih operater trga potrebuje za izvajanje nalog v okviru gospodarske javne službe operaterja trga.

K 85. členu

Ta člen skladno z 98. členom EZ-1 določa način financiranja in višino virov financiranja dejavnosti operaterja trga z električno energijo. Določa zavezanca plačila za evidentiranje zaprtih pogodb, ki v zaprtih pogodbah nastopajo na strani dobave, razen izvajalcev gospodarske javne službe iz 54., 78. in 97. člena tega zakona ter energetske borze. Hkrati ureja plačevanje prispevka končnih odjemalcev po posameznem odjemnem mestu.

K 86. členu

Ta člen skladno z 99. členom EZ-1 ureja izključno pravico izvajanja gospodarske javne službe za dejavnost operaterja trga z električno energijo na območju Republike Slovenije.

K 87. členu

Ta člen skladno z dosedanjim 100. členom EZ-1 ureja način podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z električno energijo, in sicer skladno z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zakonom, ki ureja javno-zasebna partnerstva in zakonom, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe.

K 88. členu

Ta člen skladno s 101. členom EZ-1 določa vloge udeležencev na trgu ter pravnih in fizičnih oseb, ob izpolnjevanju zakonskih pogojev, ki poslujejo z električno energijo. Hkrati določa količinsko in terminsko evidentiranje vseh sklenjenih zaprtih pogodb, potrebnih za oskrbo z električno energijo na celotnem območju Republike Slovenije, vključno z zaprtimi pogodbami z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

K 89. členu

Ta člen skladno s 102. členom EZ-1 ureja bilančno shemo trga z električno energijo. Z bilančnimi pogodbami in pogodbami o izravnavi, ki so podrobneje urejene s predpisom iz prve alineje četrtega odstavka 97. člena tega zakona določa članstvo in strukturo bilančne sheme.

Določa način vodenja in roke bilančnega obračuna v primeru zamenjave dobavitelja iz drugega odstavka 40. člena tega zakona. Ureja pogoje za udeležence trga, ki želijo aktivno poslovati na trgu in s tem prevzeti odgovornost za izravnavo odstopanj in finančno poravnavo bilančnega obračuna v primeru neizravnane bilance. Za

namene upravljanja bilančne sheme, vpisa podatkov o pravnih poslih in drugih razmerjih, ki vplivajo na bilanco ureja vzpostavitev in vodenje evidence in določa obseg podatkov.

Za delovanje trga električne energije ureja način izračuna bilance za neodvisnega agregatorja. v mehanizmu kontrole kakovosti napovedi v okviru storitev prožnosti, vključno s finančnimi obveznostmi.

K 90. členu

Ta člen skladno s 103. členom EZ-1 določa pravico operaterja trga, da na podlagi vzajemnosti onemogoči vključitev v bilančno shemo udeležencu trga iz države, ki ni članica EU, če v njej vsi odjemalci nimajo proste izbire dobavitelja.

K 91. členu

Ta člen skladno s 104. členom EZ-1 določa tržni plan in vozni red delovanja trga z električno energijo za obratovanje prenosnega sistema in izvajanje izravnalnega trga. Ureja način posredovanja obratovalne napovedi oddaje ali odjema vsake merilne točke za delovanje trga z električno energijo in določa število merilnih točk.

K 92. členu

Ta člen skladno s 105. členom EZ-1 ureja način sodelovanja proizvajalcev in odjemalcev na izravnalnem trgu električne energije, ki ga podrobneje določa s pravili za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo iz četrtega odstavka 97. člena tega zakona.

K 93. členu

Ta člen skladno s 106. členom EZ-1 ureja poravnavo in presežek bilančnega obračuna in ureja njegovo namensko porabo. Ureja določitev višine potrebnih sredstev za namene zavarovanja in kritja tveganj operaterja. Določa način posredovanja podatkov o dejanjih izravnave elektroenergetskega sistema Republike Slovenije.

K 94. členu

Ta člen skladno s 56. členom Direktive in 108. členom EZ-1 določa revidiranje in objavo letnih računovodskih izkazov ter letnega poročila v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razen če ta zakon ne določa drugače.

Ureja tudi preverjanje letnih računovodskih izkazov v okviru revizije, upoštevanje zahtev tega zakona glede izogibanja diskriminaciji, navzkrižnemu subvencioniranju in pravilnosti izkazovanja ugotovljenih odstopanj od regulativnega okvira.

K 95. členu

Ta člen skladno s 56. členom Direktive in 109. členom EZ-1 določa ločene računovodske evidence in ločene računovodske izkaze za prenosne in distribucijske

dejavnosti. Določa zahteve za elektroenergetska podjetja, če opravljajo druge elektroenergetske dejavnosti, ki niso prenosne ali distribucijske dejavnosti.

K 96. členu

Ta člen skladno s 56. členom Direktive in 110. členom EZ-1 ureja sodila za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov za energetske dejavnosti. Določa pogoje za spreminjanje sodil z navedbo razlogov sprememb in način njihove objave ter nadzor ustreznosti sodil in pravilnost njihove uporabe.

K 97. členu

Ta člen skladno s 55. členom Direktive in 111. členom EZ-1 ureja pravico do vpogleda v računovodske izkaze elektroenergetskih podjetij. Zavezuje agencijo z varovanju pridobljenih poslovno občutljivih podatkov in določa način vpogleda v podatke ob onemogočanju energetskega podjetja.

K 98. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom, točke a., 59. člena Direktive in 116. členom EZ-1 ureja metodologijo za določanje regulativnega okvira in obveznosti uporabnika sistema za uporabo elektroenergetskega sistema. Ureja način in obseg metodologije za določitev regulativnega okvira. S tem členom je agenciji dano pooblastilo za sprejem splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, s katerim določi metodologijo za ugotavljanje upravičenih stroškov elektro operaterjev in določanje omrežnine, ki mora tem operaterjem zagotavljati pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, ki vključujejo tudi reguliran donos.

K 99. členu

Ta člen skladno z devetim odstavkom, točke a., 59. člena Direktive in 117. členom EZ-1 določa regulativni okvir in način s katerim določi vrednosti regulativnega okvira. Agencija določi regulativni okvir in tarifne postavke tako, da vsi prihodki operaterja skupaj, upošteva reguliran presežek ali primanjkljaj omrežnin preteklih let, pokrijejo načrtovane upravičene stroške operaterja v regulativnem obdobju. Namen določitve regulativnega okvira je zagotovitev pogojev za nemoteno delovanje elektro operaterja in zaščita odjemalcev z vidika oskrbe in cene storitev uporabe omrežja. Prihodki od prezasedenosti ureja na način kot to določa Uredba (EU) 2019/943. Regulativni okvir se izda z odločbo agencije najkasneje do 15. septembra v letu pred prvim letom naslednjega regulativnega obdobja, v katerem agencija uvede postopek določanja o regulativnega okvira s sklepom.

Podrobno metodologijo, uporabljeno za izračun regulativnega okvira operaterja, agencija javno objavi in pri tem ohrani zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

K 100. členu

Ta člen skladno s prvim odstavkom, točke k., 59. člena Direktive in 118. členom EZ-1 ureja naložbeni načrt elektrooperaterja in določa rok za njegovo predložitev agenciji.

Ureja način s katerim agencija preveri in oceni naložbeni načrt elektrooperaterja. Določa način in obseg s katerim agencija določi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov.

K 101. členu

Ta člen skladno s sedmim odstavkom, točke a., 59. člena Direktive in 119. členom EZ-določa, da se upravičeni stroški ugotavljajo in določajo za vsako posamezno leto regulativnega obdobja in obsegajo tudi reguliran donos elektrooperaterja. Agencija z metodologijo podrobneje določi vrste upravičenih stroškov, kriterije za njihovo ugotavljanje in na kakšen način se ti stroški določajo. Med upravičene stroške se vključujejo stroški delovanja in vzdrževanja, stroški električne energije za izgube, stroški sistemskih storitev, stroški amortizacije in reguliran donos na sredstva. Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati elektrooperaterja k prizadevanju za večjo stroškovno učinkovitost.

K 102. členu

Ta člen skladno s 120 členom EZ-1 določa, da je elektrooperater dolžan ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira ter ugotovitve o odstopanjih razkriti v pojasnilih k letnim računovodskim izkazom. Odstopanja se kažejo v presežku ali primanjkljaju omrežnin. Agencija na podlagi postopka ugotavljanja odstopa od regulativnega okvira z odločbo o ugotovljenem odstopanju ugotovi višino odstopa in znesek primanjkljaja ali presežka omrežnine upošteva pri določitvi omrežnine v naslednjem regulativnem obdobju oziroma naslednjih regulativnih obdobjih.

Agencija tudi preverja dejansko namensko porabo prihodkov iz upravljanja v povezavi z drugim in tretjim odstavkom 19. člena Uredbe (EU) 2019/943.

Način ugotavljanja presežkov določi agencija v splošnem aktu, izjemoma pa lahko elektro operater glede na ugotovljene presežke oziroma primanjkljaje že med tekom regulativnega okvira zaprosi za izdajo novega soglasja.

K 103. členu

1000 odjemalcev in hkrati 5% prenesene (porabljene) električne energije je kriterij, ki ločuje pet distribucijskih podjetij od ostalih lastnikov delov distribucijskega sistema. Enaka ločnica je bila v dosedanjem EZ uporabljena za obvezo pravne ločitve. Distribucijski operater v Sloveniji trenutno ni lastnik distribucijskega sistema. Večina tega sistema je v lasti petih distribucijskih podjetij, nekateri manjši deli pa še v lasti nekaterih drugih podjetij. Pet distribucijskih delov Predlog zakona obravnava kot bistvene dele distribucijskega sistema in jih v teh členih posebej obravnava tudi z vidika regulacije.

K 104. členu

Za lastnike bistvenih delov distribucijskega sistema (najemodajalci) veljajo enake določbe o ločenem vodenju računovodskih izkazov, kot za distribucijskega operaterja. Ker agencija za regulativo potrebuje podatke tudi od lastnikov bistvenih

delov distribucijskega sistema in izvajalcev bistvenih nalog distribucijskega operaterja, ki skladno s tem zakonom niso elektro operaterji niti elektroenergetska podjetja, zakon v tem členu posebej določa obvezo, da tudi zanje veljajo določbe o ločenem računovodskem spremljanju poslovanja.

K 105. členu

Namen člena je v določitvi maksimalne višine najemnine oziroma plačila bistvenih nalog v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema. Najemnina in plačilo za bistvene naloge v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema morajo biti določene tako, kot če bi bil distribucijski operater lastnik omrežja oziroma sam izvajal navedene naloge.

K 106. členu

Ta člen določa, da se določbe tega zakona o obveznosti posredovanja podatkov agenciji in o nadzoru agencije iz se uporabljajo tudi za najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 103. člena tega zakona.

K 107. členu

Obstaja precejšnje število manjših delov distribucijskega sistema, ki imajo javni značaj, in jih je distribucijski operater dolžan prevzeti v upravljanje. V večini primerov to pomeni sklenitev najemne pogodbe in pogodbe o izvajanju storitev. Reguliranje teh nebistvenih delov distribucijskega sistema bi bil za agencijo preveliko breme, zato je regulacija teh delov nekoliko poenostavljena.

K 108. členu

Reguliranje s kakovostjo je naprednejši način regulacije, ki pa ga ob uvedbi regulacije ni bilo mogoče takoj uvesti zaradi premajhne količine podatkov, potrebnih za tak način reguliranja. Pri regulaciji s kakovostjo se regulator ne ukvarja z ocenjevanjem potrebnosti ali nepotrebnosti posamičnih investicij in stroškov, ampak namesto tega ocenjuje zgolj kvalitativne pokazatelje kakovosti oskrbe, stvar operaterja pa je, s kakšnimi ukrepi in investicijami bo te pokazatelje izboljšal.

K 109. členu

Operater je dolžan zagotoviti izvajanje meritev kakovosti glede na predhodno določene parametre dimenzij kakovosti. Rezultate monitoringa v predpisani obliki posreduje agenciji, ki opravi presojo in poda poročilo o ustreznosti monitoringa. Agencija lahko opravi tudi presojo monitoringa pri izvajalcu.

K 110. členu

Ob doseganju dobrih parametrov kakovosti se operaterju priznajo višji upravičeni stroški, kar mu viša dohodek in izboljšuje poslovni rezultat. Reguliranje s kakovostjo v kombinaciji s klasično regulacijo je oblikovano kot dodatna spodbuda.

K 111. členu

Regulacija s kakovostjo opazuje povprečne vrednosti parametrov za celotno omrežje ali za njegove posamezne dele. Če bi opazovali zgolj povprečne pokazatelje, bi lahko v primerih posameznih uporabnikov prišlo do izrazitega odstopanja od teh pokazateljev, ki pa na povprečje ne bi imeli velikega vpliva. Zato so uvedeni tudi minimalni standardi kakovosti, ki ne veljajo kot povprečje, ampak za vsako prevzemno predajno mesto posebej. Če operater sistema ne zagotavlja zjamčene kakovosti je na zahtevo odjemalca dolžan plačati nadomestilo, ki ga agencija določi s splošnim aktom, v katerem določi tudi minimalne standarde kakovosti različnih storitev operaterja sistema. Nadomestila so določana tako, da odvrča operaterje od ponavljanja teh kršitev. Izplačilo nadomestila ne nadomešča ali preprečuje možnosti terjanja odškodninske odgovornosti operaterja s strani odjemalca.

K 112. členu

Za systemskega operaterja se uporablja nekoliko okrnjena regulacija s kakovostjo v primerjavi z distribucijskim operaterjem, saj na prenosnem sistemu skoraj ni odjemalcev. Tudi nekateri parametri, na primer zanesljivost oskrbe, se na prenosnem sistemu ocenjujejo nekoliko drugače kot na distribucijskem.

K 113. členu

Člen konkretno uvaja zakonsko podlago za določanje metodologije obračunavanja omrežnine, posameznih tarifnih postavk in načina zaračunavanja omrežnine uporabnikom sistema. Pooblašča Agencijo, da odjemalce razporedi v kategorije in okvirno določa, na kakšen način. Posebna določba govori o uresničljivih koristih ki izhajajo iz vključitve elektrarne na obnovljive vire energije v sistem.

K 114. členu

Ta člen opredeljuje omrežnino za prenosni sistem, namen, plačnike, način njenega obračunavanja.

K 115. členu

Ta člen enako opredeljuje omrežnino za distribucijski sistem, namen, plačnike, način obračunavanja.

K 116. členu

Ta člen opredeljuje omrežnino za priključno moč, plačnike, način obračunavanja.

K 117. členu

V tem členu je opredeljena omrežnina za prekomerno prevzeto jalovo energijo, namen, plačnike, način obračunavanja. Bolj kot pokritju stroškov operaterja je ta omrežnina namenjena spodbujanju uporabnikov k tehničnim ukrepom, ki zmanjšajo porabo jalove moči (kompenzacija).

K 118. členu

Člen opredeljuje, da tudi plačilo za morebitne druge storitve za operaterja določi agencija. Gre za storitve, ki so del GJS, a jih ni smotrno zaračunavati pavšalno, vendarle pa je treba ceno teh storitev regulirati. Če bi bile te storitve zajete v omrežnini, bi lahko prišlo do pretirane in nepotrebne uporabe na zahtevo uporabnikov, ki jih uporaba storitev ne bi nič stala. V končni posledici bi to lahko pomenilo povišanje stroškov in s tem omrežnine za vse uporabnike. Agencija cene določi tako, da upošteva stroške teh storitev, lahko pa zaradi enostavnosti cene normira, pri čemer mora skupni obseg plačil še vedno odražati skupni obseg stroškov.

K 119. členu

Člen določa način objave in obvezno uporabo tarifnih postavk. Metodologija je splošni akt in določa, kako se določijo tarifne postavke in kaj vse se pri tem upošteva. Konkretna določitev tarifnih postavk pa se izvede z odločbo, ki je posamični akt. Plačilo za druge storitve se določajo ločeno od tarifnih postavk za prenos, distribucijo, priključno moč in prekomerno odvzeto jalovo energijo, saj gre za popolnoma drugačno naravo zaračunavanja in izračunavanja. Pri storitvah gre za posamične storitve, ki jih uporabniki uporabijo ali ne, pri omrežnini za prenos, distribucijo, priključno moč in prekomerno odvzeto jalovo energijo pa gre za pavšalizirane stroške.

K 120. členu

Člen ureja pristojnosti agencije v zvezi z izvzetjem novega interkonektorja po 63. členu Uredbe (EU) 2019/943. V odločbi o izvzetju so lahko tudi določbe, ki jih morajo vedeti akterji na trgu, npr postopek dodeljevanja izvzetih zmogljivosti, trajanje izjeme itd. Zato mora biti objavljena tudi v Uradnem list RS

K 121. členu

Člen ureja nekatera vprašanja postopka odločanja o izvzetju. Ker gre za postopek, ki ga določa uredba, je potrebno urediti agencijski del glede obnove postopka, ker se razlikuje od ZUP-a.

K 122. členu

Področje distribucijskih čezmejnih vodov je v direktivi popolnoma nepokrito, a takšni vodi v praksi obstajajo, so smiselni in jih je smiselno predvideti in dopustiti. Ker pa se v tem primeru srečata zakonodaji dveh držav članic, je potrebno določiti način plačevanja tako, da ni oškodovan niti operater, niti lastnik takšnega voda ali odjemalci na eni ali drugi strani. Ker tak vod obremenjuje omrežje na slovenski strani, ga je smiselno obravnavati kot uporabnika omrežja in dobavitelja, ki preko tega voda prodaja elektriko preko meje, zahtevati plačilo omrežnine, ne pa dodatnih prispevkov, saj lahko v tem primeru pride do problemov dvojne obdavčitve. Ker tak čezmejni vod lahko vpliva tudi na prenosne čezmejne vode, mora lastnik takega voda za priključitev v vsakem primeru pridobiti tudi soglasje systemskega operaterja, ne le distribucijskega operaterja.

K 123. členu

Člen implementira 1. in 3. odstavek 7. člena Direktive. Dopušča oskrbo preko neposrednega voda, in sicer s strani oseb ki hkrati izvajajo tako dejavnost proizvodnje in dejavnost dobave končnim odjemalcem. Ker gre pri tem za povezavo med proizvajalci in končnimi odjemalci, ki imajo seveda priključna mesta, mora taka oseba imeti vlogo dobavitelja uporabnikom in proizvajalca hkrati. Taka oskrba je dopustna predvsem za oskrbo lastnih obratov, podružnic in odjemalcev, pa tudi za vse druge odjemalce na ozemlju RS. Dopustnost neposrednih vodov je po direktivi obvezna, v Sloveniji so v praksi malo verjetni.

K 124. členu

Člen implementira 7. člen Direktive - 2., 4. in 5. odstavek. Dovoljenje za gradnjo neposrednega voda izda agencija, če je bila predhodno zavrnjena priključitev, in če se zaradi tega občutno ne poslabšajo pogoji za sistemskega operaterja.

K 125. členu

Nova direktiva ne ureja več omrežnih kodeksov, vendar so v naši ureditvi sistemska obratovalna navodila tako uveljavljen akt elektrooperaterjev, da jih ni mogoče opustiti. Sistemska obratovalna navodila so akt, ki ga po javnem pooblastilu izdaja sistemski operater, in v katerem pregledno in nediskriminatorno določi vsa pravila v zvezi z obratovanjem in priključevanjem na sistem, kot tudi podrobnosti v zvezi z obveščanjem o porabi, menjavo dobavitelja in drugimi nalogami, ki mu jih nalaga zakon.

126. členu

Poleg sistemskih obratovalnih navodil, ki jih predpiše operater sistema, lahko za zagotavljanje tehnične varnosti predpise sprejema tudi minister, takšni predpisi pa morajo biti objektivni in nediskriminatorni.

K 127. členu

Člen ureja izredna stanja v sistemu in pri tem tudi deloma ureja način izvrševanja Uredne (EU) 2019/941, ki ureja tveganja v sektorju električne energije. Način izvajanja izrednih ukrepov in razloge za njihovo uvedbo določi vlada vnaprej z uredbo, podrobneje način izvajanja ukrepov v sistemskih obratovalnih navodilih določijo elektro operaterji. Ukrepe načeloma uvede sistemski operater, v izjemnih primerih tudi distribucijski operater, in o njih obvesti pristojno ministrstvo, to pa druge države članice Komisijo. Ker je pri izrednih ukrepih v večini primerov potrebno hitro in učinkovito ukrepanje, je za sprejem vladne uredbe običajno veliko premalo časa in vse morebitne izjemne razmere morajo biti predvidene vnaprej, tudi ukrepi morajo biti pripravljeni vnaprej. V primeru posebnih, nepredvidenih oblik izrednih ukrepov, bi vlada še vedno lahko uvedla tudi drugačne ukrepe, s spremembo uredbe. V primeru uporabe izrednih

ukrepov operater poseže neposredno v obratovanje proizvajalcev in odjemalcev in je ob tem razrešen morebitnih odškodninskih zahtevkov, saj interes vseh prevlada nad

interesi posameznikov. Ukrepe izvajajo operater prenosnega sistema in operaterji distribucijskih sistemov v sodelovanju.

K 128. členu

Člen skladno s dosedanjim 147 in ob upoštevanju 369. ter 371. člena EZ-1 podrobno ureja pravico do priključitve na sistem in je povezan z 42. členom direktive. Pravica do priključitve ni neomejena, ker niso neomejena sredstva, ki jih ima na razpolago operater. Posamezna priključitev včasih zahteva veliko investicijo v nove zmogljivosti omrežja. Včasih je potrebno izbrati med priključitvijo več novih uporabnikov z nižjimi stroški in priključitvijo enega z visokimi stroški. A pravila v zvezi z zavrnitvijo priključitve morajo biti že zaradi nediskriminatornosti in zaščite potrošnikov določena kolikor je le mogoče natančno. Zato je posebej opredeljen pojem nesorazmernih stroškov. V primeru zavrnitve soglasja za priključitev zaradi nesorazmernih stroškov, je operater dolžan izdati soglasje, če uporabnik nesorazmerne stroške povrne sam. Tu ne gre za plačilo vseh stroškov, ki so povezani s priključitvijo, uporabnik plača le nesorazmerne stroške. Operater tudi v primeru, da uporabnik sam plača nesorazmerne stroške, še vedno krije tisti del stroškov s priključitvijo, ki so »sorazmerni«.

K 129. členu

Člen ureja prenos priključka in soglasja za priključitev na drugo pravno ali fizično osebo.

K 130. členu

Člen nalaga uporabnikom sistema, da njihove naprave izpolnjujejo predpisane tehnične zahteve. V nasprotnem primeru operater uporabnike ne priključi ali jih odklopi. To lahko storiti tudi, če ugotovi, da gre za nedovoljeno gradnjo. S četrtem odstavkom je opredeljen tudi inšpekcijski nadzor nad skladnostjo uporabnikovih elektroenergetskih postrojev, naprav in električnih napeljav s tehničnimi predpisi in standardi. Nujen je tudi inšpekcijski nadzor pri uporabnikih, kot je to opredeljeno v sedaj veljavnem EZ-1.

K 131. členu

Člen ureja začasen odklop odjemalcev in obveščanje o tem. Pri obveščanju širšega kroga uporabnikov sta še vedno obvezna tako sredstvo javnega obveščanja kot tudi svetovni splet. Svetovni splet še vedno ne doseže velikega dela prebivalstva, poleg tega ljudje ne hodijo na spletne strani operaterjev in dobaviteljev, da bi vsak dan preverjali, ali oskrba bo. Podobno problematična so tudi sredstva javnega obveščanja, saj jih je dandanes že preveč in tudi dosežejo zelo omejeno število uporabnikov. So pa objave v sredstvih javnega obveščanja drage in je tak način obveščanja obvezen le, če je prizadet širši krog odjemalcev.

K 132. členu

Člen ureja odklop po predhodnem obvestilu v primeru, da odjemalci ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Odklop v primeru neplačila omrežnine oz. odpovedi pogodbe o

dobavi ni mogoč, če gre za ranljivega odjemalca in če sta ogrožena življenje ali zdravje. Člen ureja tudi pravne posledice odstopa od pogodbe o dobavi (ki lahko vodi v odklop), saj le-te do sedaj niso bile urejene. Navedeno je v praksi povzročalo težave, predvsem vprašanje, kdo nosi stroške odklopa (npr. obiska monterja, odčitka zaključnega števnega stanja merilne naprave), do katerega je prišlo iz razloga odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja. Tako je določeno, da je zavezanec za plačilo vseh stroškov distribucijskega operaterja, ki nastanejo v zvezi z odklopom, uporabnik sistema, ki je končni odjemalec, v primeru, da je dobavitelj odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca. Člen ureja tudi pogosto situacijo, ko končni odjemalci po prejemu odstopa od pogodbe s strani dobavitelja, svoje obveznosti poravnajo. Da bi se zmanjšalo administrativno in tehnično breme končnih odjemalcev in dobaviteljev, je v teh primerih določena možnost preklica odstopa od pogodbe s strani dobavitelja. Tako se razvezana pogodba ohrani v veljavi.

K 133. členu

Člen ureja odklop brez predhodnega obvestila. Takšen odklop je mogoč le v primeru, da gre za ogrožanje življenja in zdravja ali v primeru reševanja celovitega obratovanja celotnega sistema.

K 134. členu

Člen ureja odklop na zahtevo uporabnika. Takšen odklop in ponovne priklop se izvajata na stroške uporabnika. Ker vsak priključek pomeni tudi določeno rezervacijo moči v sistemu, se privzame, da ta rezervacija, ki je bila plačana ob priključitvi, ostaja na razpolago še tri leta, potem pa izdano soglasje za priključitev preneha veljati.

K 135. členu

Ta člen določa, da se ponovni priklop v primeru neupravičenega odklopa se izvede nemudoma in na stroške operaterja.

K 136. členu

Člen ureja odškodninsko odgovornost elektro operaterja in uporabnika sistema v primeru upravičenih in neupravičenih odklopov. Po eni strani ima elektrooperater pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanja uporabnika, po drugi strani pa ima uporabnik sistema pravico do odškodnine zaradi neupravičenega odklopa.

K 137. členu

Ta člen ureja nekatera posebna pravila, ki veljajo za priključevanje proizvajalcev kot uporabnikov sistema. Tako elektrooperater ne sme zavrniti soglasja za priključitev na omrežje investitorju naprave za proizvodnjo električne energije iz razloga bi priključitev končnega odjemalca elektrooperaterju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov ali zaradi prihodnjih omejitev zmogljivosti. Elektrooperater lahko omeji zajamčeno zmogljivost priključkov ali ponudi priključke, za katere veljajo obratovalne omejitve, da se zagotovi ekonomska učinkovitost novega objekta.

K 138. členu

Ta člen prenaša v slovenski pravni red novo določbo 17. člena Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU). Gre za enostaven postopek priključevanja naprav za proizvodnjo električne energije za samooskrbo na obnovljive vire. To priključevanje temelji na priglasitvi in ureditvi, ki v primeru, da v enem mesecu distribucijski operater ne sprejme odločitve, nastane domneva, da je priključitev dovoljena.

K 139. členu

Ta člen implementira prve tri odstavke 64. člena direktive,. Določila o hranjenju evidenc so potrebna zaradi morebitnih preiskav o izkrivljanju konkurence.

K 140. členu

Ta člen implementira zadnje tri odstavke 64. člen direktive. Posebna določila v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti so potrebna zato, ker to področje že ureja druga obstoječa zakonodaja

K 141. členu

Ta člen ureja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb zakona, identično, kot to ureja dosedANJI prvi odstavek 451. člena EZ-1

K 142. členu

To je nov člen, ki določa, da se glede pooblastil in nalog inšpekcijskega nadzora uporablja zakon, ki ureja energetska inšpekcija. To je sedaj še vedno EZ-1, ki vsebuje večje število določb o pooblastilih energetskih inšpektorjev

K 143. členu

Ta člen ureja najhujše prekrške systemskega operaterja, ki pomenijo kršitev pravil lastniškega ločevanja.

K 144. členu

Ta člen ureja hujše prekrške, ki jih storijo elektroenergetska podjetja.

K 145. členu

Ta člen določa nekoliko lažje prekrške elektroenergetskih podjetij in drugih pravnih oseb.

K 146. členu

Ta člen določa prekršek za kršitev v zvezi z nedovoljenim priklopom na omrežje, ki ga stori fizična oseba.

K 147. členu

Ta člen določa nekatere lažje kršitve, ki jih storijo elektroenergetska podjetja in druge pravne osebe.

K 148. členu

Ta člen določa prekrške za kršitve Uredbe (EU) 2019/943.

K 149. členu

Ta člen določa prehodni rok do leta 2026 za uveljavitev krajšega roka za menjavo dobavitelja, ki se s sedanjih 21 dni skrajša na 24 ur.

K 150. členu

Ta člen določa prehodni rok dveh let za uveljavitev prepovedi elektrooperaterjem, da bi imeli v lasti ali upravljanju polnilna mesta za električna vozila.

K 151. členu

Ta člen je prehodna določba, ki določa rok za uveljavitev prepovedi, da bi elektrooperaterji imeli v lasti ali upravljanju naprave za shranjevanje energije. Dovoljuje sistemskemu operaterju pod določenimi pogoji, da še uporablja obstoječe naprave do konca njihove uporabe.

K 152. členu

To je prehodna določba glede obračunavanja omrežnine za aktivne odjemalce, katerim se po koncu leta 2023 ne sme več obračunavati omrežnina skupaj za prevzeto in oddano električno energijo. Obstoječe sheme se lahko nadaljujejo pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja spodbujanje obnovljivih virov energije. V vsakem primeru pa lahko aktivni odjemalec izbere namesto prejšnje sheme udeležbo v novi shemi, ki že temelji na ločenem obračunavanju omrežnine.

K 153. členu

Ta člen določa, da se že začeti postopki dokončajo po dosedanjih predpisih.

K 154. členu

Ta člen določa rok vladi in ministru za izdajo izvršilnih predpisov.

K 155. členu

Ta člen določa rok agenciji za izdajo izvršilnih predpisov.

K 156. členu

Ta člen določa splošni akt agencije, ki preneha veljati z uveljavitvijo zakona, se pa še uporablja do uveljavitve novega.

K 157. členu

Ta člen določa splošne akte agencije, ki še naprej veljajo kot splošni akti, izdani za izvrševanje tega zakona.

K 158. členu

Ta člen določa rok elektrooperaterjem za usklajitev sistemskih obratovalnih navodil in drugih aktov, ki jih izdajo po javnem pooblastilu..

K 159. členu

Ta člen določa podzakonske predpise, ki so bili izdani za izvrševanje EZ-1 v delih, ki jih razveljavlja ta zakon, ki se razveljavijo, vendar še uporabljajo da sprejema novih.

Ta člen določa tudi podzakonske predpise, ki so bili izdani za izvrševanje EZ-1 v delih, ki veljajo še naprej kot podzakonski predpisi, izdani za izvrševanje tega zakona.

K 160. členu

Ta člen ureja prenehanje veljavnosti tistih določb EZ-1, ki urejajo oskrbo z električno energijo in ki urejajo vprašanja, katera sedaj ureja ta zakon.

Hkrati je zato, ker direktiva določa nekoliko spremenjene in širše pristojnosti agencije, s tem členom spremenjen EZ-1 v tistih določbah, ki se nanašajo na te pristojnosti agencije.

K 161. členu

Ta člen določa rok uveljavitve zakona po njegovi objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.